

Luki

Solo Puwano Matanema:na:wa Wekeye

Lukiye solo napolo momateyawa niyewi Yesu pota:la: Isolaiya sena kesale mene silisekeye. Ikila Yesuyewi E tima:na: ma:ta: tise Eyewi sena kesale weyamo ima selese, Ho Napoyewi Ema pe-naiya kinise Kote solo napolo olokeyaletela sena elakemi se tiye kinaposakeye (4:18 pota:pa:). Aputa:, hele heneye, puka weyamo suwemi Lukiye pula mutalo Yesuye sena kesale hilila kalikalila tiyapita: Eyewi ima hauwekilise apula: Eyewi ima napolo timiyakeye.

Yesuye nano ketea sopoke timiyawa Eyewi timinise ili amowa heneye sena kesale Ema epiyakeye. E ama Meliyewi Ewamo selati emiwa, sena kesale sopoke epiyakeye (1:42-48 apula: 2:10 pota:pa:). Apula:, puka we kotetise, Yesuwa hepene fiyanapitekiwa iwa epiya sosokeye (24:52 pota:pa:).

Luki semetei eye Yesu E tima:na: muta tiwa E pula walawa eye walakeye. Solo amowa puka pa:ta: nowemi matelakeye. Luki semetei eye ela: Yesu peleya: weyemi sisa:ne timiyawa eye walakeye. Luki ela: pale seya solo momatelese Yesuye pula selese Samelia senaye kisi sena isu honosane koliyeti amowa eye sesewapok-eye. Apula: pale seya solo nowa salaye inawa iya:pela: mokopo sisa:ne apula: pale seya solo noka Yesuyewi se tiye mikeye. Luki ela: Sakiase

e timiyawa walosekeye. Sena ewa takese tisekeye.

Nano ketea noka Lukiye solo mutalo momateya wekeye. Amowa Kotema penanose kulukulusene mane. Apula: nowa Ho Napoye E tima:na: tiwa, apula: nowa Koteye sena kesale mane olokeyaletela iya:tesewa, nano usulupe weyamowa Lukiye momateyakeye. Lukiye solo mutalo kesaleyeye nano ketea timiyawa eye momateyakeye.

Luki sowa puka weyemi momateya maitapa tepesakeye. Alawamona, Luki semetei ela: momateya puka we niyewi selese, Apasolo ili tima:ma: tiwa, puka puwano nano ketea Apasoloye Yesu hepene hanakemi timiyakeye.

Luki Suluwemi Mou Elakamo Momateya

1:1-4:13 Yesu mina:na: isu selila

4:14-9:50 Yesuye Kalili peleya:wemi nakola sena kesale falewalopela: Kote sowa se tiye kina hapakeye

9:51-19:27 Yesuwa Yelusalemewemi hapakeye

19:28-23:56 Yesuwa Yelusalemewemi ka teke enikeye

24:1-53 Yesuwa kulapola: mene tesi apula: ewamo kulu hanosene sena sitalakemi hetetikeye

Puwano Matanema:na: Solo

¹ Sena sosolo Tiafolaseo, puwanowa, sena mutayawa tiya:yewi ta:pelesa: pula walawa nano ketea sopokeye nini honosanewemi Koteyewi timini tiye hetetikeye.

² Ma:ta:tiwemiwa ili siyewi nano ketea amowa papowa nima se tiye mikeye. Sena ili tima:na: tisene amowa Kote sowemi tima:na: tisekeye.

³ Alanase, neyawana ma:ta:tiwemiwa nano ketea amowa sopoke seli matanema:na:pela:, apula:, neye matanawa pula hekeya wala kema momatekeye.

⁴ Ko:yawemiye, keyawa nano ketea sopoke keye waiya amowa neyawa keyawa seli matane tiya:pa:.

Yone Hano Toliyetisene Kesilawa Wekeye

⁵ Helotewa Yutia peleya:wemi kini enene ikila emiwa, pilisiti sena semetei nowa enene e unua Sekalaya. Ewa Apaisa sena maya ili pilisiti; Ekewa Alone mayakeye e unua Elisapete.

⁶ A:ko: Kote sikapowemi hekeya sena kesale enene. A:tawa Kote solo mane sopoke kulu hanose Kote elewala sopoke kulu hapa, apula:, a:tawa hele timiya nowa itapa.

⁷ Alawamona a:tawa salawa eta: kesilama, Elisapetewa ini telanase apula:, a:ko: ela:pe tilila tela.

⁸ Ikila nowemi Sekalaya e maya iwa pilisiti tima:na: epela: hapa, apula:, Sekalaya ewala Kote sikapowemi pilisiti tima:na: ti.

⁹ Pilisiti sena mane iliwa Kote koane suwemi sena nowa emi musuluyetiye ikumu napolo hoseya sapa:na:pela:kiwa etewa satukalepela: emi tipipilisene. Tipipili tiyapola: Sekalayawa ta:pele tiye apoya. Apula: eyawa Kotema mokopo miya:na:pela: Kote koane suwemi musuluyetiye hapa.

¹⁰ Kotema ikumu napolo hoseya mokopo miya:na: ikila emiwa, sena kesale muta Kote koane hema emi kekene tiyapola: kulukulula:sela: sita:nene.

¹¹ Apula: kulukulula:sela: sitalapita:, Kote E hepene sena semetei nowa tepolo amuna timiya wa:pa:se Kotema ikumu napolo hoseya mokopo miya:na:pela: satosene, tiya: ili tapowemi ine heteti.

¹² Aputa:, Sekalayayawa ewamo potakamake howa hanose tutelise ipila ilima tela.

¹³ Alawamona, hepene senayewi ema selese, “Sekalaya, kewa ipipa. Keye kulukululawa topukeye. Ke kesale Elisapeteyawa senase kema kesa:taposakeye, aputa: keyawa Yone unuwata:pa:.

¹⁴ Sala emawa keyawa sosolo epelepesakeye. Ewa supeliwata ikila emiwa sena kesale sopoke ewa potose epelepesakeye.

¹⁵ Ko:yawemiye, ewa Kote sikapowemiwa sena sosolo tepesakeye. Sala eyawa waine hano epela: hano olokeyatela noka manaposakeye. Aputa: ewa e ama kupu sulu fa:nemi ke ela: ikila emiwa Ho Napowa woliyetiye elaposakeye.

¹⁶ Eyawa Isolaiya sena kesale mutawa sopoke Kote Sosolo salo mene siliyaposakeye.

¹⁷ Eyawa Ilaiya e mane alapulu apula: e penayawalapulu amowa Eyewi tiyaposakeye. Apula:, Ewa Yesu Keleso puwano putupela: hanaposakeye. Sala inayawa e sa:walapulu himu hapa matesaleke, Yone eyawa ina matanawa me notoloyetiye e sa:ma kinaposakeye. Apula:, Yone eyawa sena solo seya ta:te iya:tesene iye

matanawa me heka:taposakeye. Apula: iyawa sena napolo hekeya matanasene aluse tiyaposakeye. Alanase, eyawa sena kesale sopokeye seila:walo tiyapola: Sosolo Yesu emi minita:.”

¹⁸ Hepene senayewi au selapita:, Sekalaya ema ta:potose, “Neyawa ke solo selesewa henenapo esekiwa ko:lu matanema:na:napa?” e seya. “Newa sena tililakeye apula: ne kesalewala kepeyasokeye.”

¹⁹ Kote E hepene sena mene selese, “Ne unua Kepiyalokeye. Newa Kote minitapo tesekeye. Kote ene ela: newa hamona e selapita: inakeye. Alanase, newa inapola: kema selakeye. Apula: solo napolo weyamowa kema se tiye kinakeye.

²⁰ Aputa:, ta:pa. Keyawa ne solo seyawa maseli ta:te selapita:ke, alanase, kewa meaka kata tiyapola: solama tepesakeye. Apula: ha:na: tese nano ketea epe selakamowa sopokeye ha:na: iliye tise itapa tepesakeye. Ne solo we heneye hetetiyaposakeye Koteyewi ta:peyawamunuse.

²¹ Napu semetei kemi, sena kesalewa Sekalaya yesiwapola: sita:la:. Iye matanesekiwa Kote koane suwemi hapawa ela:pe mainatape esa: matana:sela: sita:nene.

²² O:la:sela: sita:newemi, Sekalayawa Kote koane suwemi musuluyetiye inisekiwa iwalapuluwa sowa eta: seyama. Iye matanesekiwa Kote koane suwemi hapa emiwa uwa koane nano nowa papolapo esa: matanakeye. Ko:yawemiye, eyawa sowa eta: seyamake papolo tiya:yewi walo selapita: papo.

²³ Ikila Sekalaya eyewi pilisiti sena tima:na: tiya:newa kopela: koane meneye tiye hapa.

²⁴ Amo fo:suwemi, ekele Elisapetewa salawa alela. Apula:, ewa kunei pipe enene emiwa ewa o:sulu enekeye.

²⁵ “Kote Sosolo eye kokonawa nema mikeye,” Elisapete eyawa au seya. “Ikila emiwa Koteyawa himu hapawa nema waya. Apula: sena kesale sikapowemiwa ne ewala tiwa. Eyewi tiye iya:peyekeye.”

Hepene Senayewi Melima Selese Yesuwa Supeliwataposakeye, E Seyawa Wekeye

²⁶⁻²⁷ Aputa:, kunei tekakemi Elisapetewa alela ela:, Koteyawa e hepene sena Kepiyalowa Kalili peleya: Naselete koamesa:wemi ilikepiya. Hepene sena ewa kesale pola semetei nowa senawanapulu eta: hanosema salo hapa. Kesale ewa kini Tepiti sena i ama semikeye. Sena amo unua Yosepe. Kesale pola amo unua Meli.

²⁸ Apula:, Hepene senawa e salo hanapola: selese, “Ikilale napolo, kewa Kote sikapowemiwa hekeya kesalekeye. Alake, Sosowa kewalapulu elakeye,” e seya.

²⁹ Au selapita:, Meliyawa sosolo kete matana e seya amo ta:tapola: ilima tela. Apula: eyewi matanese kiwa ena selape esa: matana.

³⁰ Alawamona, Hepene senayewi ema selese, “Meli, kewa ipipa. Koteyawa himu hapawa kewalapulu elakeye.

³¹ Ta:pa! Kewa sala alepela: elapepela: salawa senase keisa:taposakeye. Apula:, keyawa Yesu unua ta:pa:,” e seya.

³² Ewa Sena Sosolo elaposakeye. Apula:, ewa Kote Sosolo falamo E Sa:keye e selaposakeye.

Kote Sosoyawa Yesuwa kini temita: apolosekiwa e kouwa kini Tepiti enene amuna tepesakeye,

³³ Ewa Yakope sena i amo kini kokolo kau elaposakeye. E kini tima:na: tiwa maitapa tepesakeye,” hepene senayawa au seya.

³⁴ Au selapita:, Meliyewi hepene senama ta:potose selese, “Newa senawanapulu seta: hapama weyemiwa salawa ko:lu alema:na: telalapa?”, e seya.

³⁵ Hepene senayewi mene selese, “Ho Napowa ke salo inapola: Kote penaiya falamoke fopula: elaposakeye. Alanase, sala keyewi kesipesa epamokiwa hekeya napolo tepesakeye. Aputa:, Ewa Kote E Sa:le e selaposakeye.

³⁶ Ta:pa. Ke nane Elisapetewa kepeyasowamona salawa alelakeye. Puwanowa iye selesekiwa salawa eta: kesima:na: telamanakeye, e seya. Alawamona, naputewa ewa sala alela ela: kunei tekapeipewa itapa telakeye.

³⁷ Ko:yawemiye, Koteyawa nano ketea sopokeye iliye tiye timinisekeye,” e seya.

³⁸ Aputa:, Meliyewi mene selese, “Ta:pa. Newa Sosolo tima:na: tisene kesalekeye. Keye epe seleseya Koteyawa newemiwa ili timinipesakeye,” e seya. Apula:, hepene senayewi ewa iya:pela: hapa.

Meliwa Elisapete Popa:na: Hapawa Wekeye

³⁹ Ikila emiwa, Meliwa seli tiye Yutia koamesa: semetei tokowemi kipila hapa,

⁴⁰ apula:, ewa Sekalaya koane suwemi hanapola: Elisapete potapola: ikilale napolo e seya.

⁴¹ Au selapita:, Elisapete ta:takamake, sala keaya e kupu suwemi tanewa sipa:kuya. Aputa:, Elisapetewa Ho Napowa woliyeti.

⁴² Elisapeteyewi sowa unuwapo selese, “Ke-salela: sopoke Koteyewi potosewamona kewane heneya sosolo seselese napola:takeye. Apula: sala keaya keyewi kesipesa epamokiwala Kote seselese seila:taposakeye.

⁴³ Newa itapa. Apula: sena Sosolo yowa ne salo inisewa ko:yawemiye?

⁴⁴ Keye selese, ‘Ikilale napolo,’ e seya epamowa ne kena:yewi ta:tapola:, sala keaya ne kupu suwemi taneyawa epelesa: sipa:kulukeye” e seya.

⁴⁵ Meli, keyawa nano ketea sopoke auma:na: e seyawa Kote Sosoyawa kema seya amowa aupesakeye esa: seli topu. Epemi ela: keyawa henenapo esa: epelema.

Meliyewi Kisalawa Wekeye

⁴⁶ Aputa: Meli selese,

“Ne himuwamokeyawa Sosolo unua wapilikeye.

⁴⁷ Apula: ne howa epeya sosolo telakeye ko:yewemiye Kote ene ela: newa mene silinase.

⁴⁸ Newa ene tima:na: tisene kesale. Ne unua sosomakeye.

Alawamona, Koteyawa newa sosolo matana:sela: elakeye. Napuwemiwana sikapewana sena kesale e sola sopoke iyawa au selaposakeye, “Koteyawa epeya sosowa nema mikeye,” e selaposakeye.

- 49 Kote Penaiya Ilima Eyawa nano sosolo keayamawa newamopela: timiya.
E unua Kalaiya Papalola napolo sopolu elak-eye.
- 50 Ikila yemiwana sikapewemiwana sena kesaleyewi Kote unua wapilisaleke,
Eyawa iwa hauwekilise Sosolo seselesenek-eye.
- 51 Kote ene tiya:yewi talapoiya tima:na: ti alanase,
sena kesale eta:wiye matana honosane fa:nemi ene unua sosolo temana esa: matanesene,
sena kesale amowa Koteyawa alutaletiyeye ilikepilisene.
- 52 Sena kini seawemi helesene amowa Koteyawa ewa iya:taposakeye.
Alawamona, sena kesale eta:wiye ene ewa me sinapola: elaleke, Koteyawa ewa e unua me tila:taposakeye.
- 53 Sena meina sitalakamawa nano napowa katalo kinanapeyapola: teila:walotiyeye apolosene, alawamona, sena kesale nano ketea mutalo tela, amowa Koteyawa mokopo ilikepeya.
- 54-55 Eyawa e tima:na: tisene sena Isolaiyawa sesela.
Apula:, Eyawa nini kouwa Epalahame ima sepapowa a matanepela: enene. Apula:, Eyawa sena kesale sikape hetetima:na: epamowa kokolo kau tesene kokona ewamokiwa eta: kepoliyetimakeye.

⁵⁶ Meliwa Elisapetewalapulu sita:nene emiwa kunei usulupe tukuyetiye apula: ewa ene peleya:wemi mene hapa.

Yone Hano Toliyetisene Kesilawa Wekeye

⁵⁷ Sala ha:na:na: ikila emiwa Elisapeteyawa senase supeliwapo.

⁵⁸ Aputa:, e sena kesale maya semetiyawala ilipe enisene sena kesale iyawala sopoke Koteyewi kokona ema mi amo ta:tapola:, iyawala ewalapulu epeyawa ilima tela.

⁵⁹⁻⁶⁰ Olo ikiwapowemi iwa inapola: sala keaya kapo nama:na:pela: mina, apula:, iyawa ina Sekalaya unuwapa:na:pela: ela, alawamona, sala yoyewi selese, “Eh, Yone unuwapa:na:keye,” e seya.

⁶¹ Iyewi ema selese, “Sena maya i kiwemiwa Yone etaiyawa itapakeye.”

⁶² Apula:, iyawa tiya:yewi inama walo selese, “Salawa ipi unuapa:na:na?” esa: walo selakamake.

⁶³ Eyawa nano momatema:na: keteyawa haya. Halotiyapola:, momatepita: potakamake, Yone unu tuwatapita: papo. Apula: iyawa matanawa ilima telakeye.

⁶⁴ Komayama kemi, Sekalayawa e tekala meakala napolo me tepela: sowa wa:ke me seya. Apula:, Kote unua wapiya.

⁶⁵ Aputa: ikiwapo kemi, sena kesale ilipe sita:ne amoke potapola: ipila ilima telakeye. Nano papolo amowa sena kesale sopoyawa Yutia koamesa: tokowemi tisateya hapa imawana sopoke sekoya hapakeye.

⁶⁶ Iyawa solo seya amo ta:tapola:, ikene kete matane se selese, “Sikapewemiwa sala we ikamuna tepesape esa: matanakeye. Ko:yawemiye, iye matanesekiwa Kote penayawa ewalapulu elatapo esa: matanakeye.

Kote Sowa Sekalayama Se Tiye Miwa Wekeye

⁶⁷ Yone ina Sekalayawa Ho Napowa woliyetiyapola: Kote solo sepapolo sowa selese,

⁶⁸ Niyawa Sosolo unua wapilima, Isolaiya Kotewa,
ko:yawemiye Ewa inapola: e sena kesale sopokeye mene silikeye.

⁶⁹ Koteyawa E tima:na: tisene sena Tepiti maya sena i emiwa
sena penaiya semetei nowa niwamo mene silima:na:wa hetetiyakeye.

⁷⁰ (Amowa puwano fa:nemi Kote e sepatosene senala: kalaya hekeya iyawa au seyakeye),

⁷¹ Eye selesekiwa niwa kisi sena tiya:wemi sita:newa mene silima:na:keye,
apula: sena niwanapulu mapolo matanesene tiya:wemi sita:newana mene silikeye.

⁷² Eyawa nini kouwawa kokonose iwa seselakeye.

Apula: Eyawa E sepapo solo ho:liya ene puwano timiya amowa a matanepela: enene.

⁷³ Koteyawa sepapo amowa nini kouwa Epalahamema
hekila sosolo fala kamo e seyakeye.

⁷⁴ Eyawa niwa kisi tiya:wemi sita:newa mene silima:na: matanakeye.

Apula: niwa Ewamopela: tima:na:
tiya:selekiwa ipipa.

75 Alanase, ikila sopoke nini hepa:la kokolo
kau tesene, niwa mane hekeyawemi Kote
sikapowemi ha:na:pa:.

Apula: niyawa Kote E mane seli napolo
woliyetiya:pa:.

76 Apula:, ni sa:le,
sikapewemiwa iyawa kewa Kote Falamo e
sepatosene sena unua taposakeye.

Ko:yawemiye, kewa Yesu puwano putu-
pela: ewamo mina:na: isu seli timita:
ha:na:na:keye.

77 Hanapola:, keyewi e sena kesale sopoma
matana miya:na:pela: sema:na:wa,
“Sikape sena nowa epe ini seyamowa
kiwamo mene siliyaposakeye.

Mene siliyapola:, kili olokeyatelawa Eye tiye
iya:taposakeye.” Aluse, sala weyamoke
selaposakeye.

78 Ko:yawemiye nini Koteyawa niwamo sosolo
hauwekilise kokona Ewa nima kinisene.

Alanase, hepene falemi opo si ho:liya fiya
tepela: ni salo inaposakeye.

79 Inapola:, ho:liya amoke sena kesale yopolotela
honosanewemi sita:nene iwa ho:lili wat-
aposakeye. Kululu ho tapo sita:newa
ho:liya amoke iwala ho:lili wataposakeye.

Apula:, ho:liya amoke nini onatu onatiye
ha:na:na:wa hopola tema:na: isuwa
amoke walopesakeye.

⁸⁰ Aputa:, sala Yone ewa solo tepela: e howa penaiya talapo tiyapola: enene. Apula: ewa senanama peleya:wemi ha:na: enapotane enene. Elapepela:, sikapewemi ewa Isolaiya sena kesale sikapowemi ine hetetikeye.

2

Meliyewi Yesu Kesilawa Wekeye

Ma:tiu 1:18-25

¹ Ikila emiwa, Sisa Okatase, ewa Lome sena kesale piseiki epela: enene. Eyawa solo ele nowa tuwa tese sena kesale Lome peleya: hon-osanewemi sitalaka sopoke unu tiya:pa:, e seya.

² Sena kesale unua tuwapa:na: e seya amowa, kamani sena Kuliniase ewa Silia peleya: pota: epesene ikila emiwa, eye pota:la:kiwa napu semetei kemi ma:ta: tiye unua kemi tikeye.

³ Aputa:, sena kesale sopoke i peleya:wemi unua momatema:na:pela: hapa.

⁴ Yosepe ewa kini Tepiti sena i akeye. Alake, Yosepe ewala Naselete koamesa: Kalili peleya: amowa iya:pela; Petiliheme koamesa: Yutia peleya:wemi hapa.

⁵ Hanose, e kesale simini Meliwa sala alawalapulu siliyapola: unua momatema:na: epela: elipe hapa.

⁶ Hanapola:, a:ko: Petilihewewemi sita:newanapulu Meliwa sala ha:na:na: tela oko: emi heteti.

⁷ Ikila emiwa, makene hanapola: enisene koawa teleya: tilapita: potapola: a:ko:mo enima:na: fowa itapalapita: potapola: a:ko: kopolo kao koane ha:na: ka:la:lopela: enene.

Ka:la:lopela: enewanapulu e sa:le ola:ko: senase supeliwapo. Supeliwatapita: kopolo kao ma:na: nasene pokose tuwapowemi sala keayawa tapolayewi sako tiyapola: pokose suwemi tuwapo.

Hepene Senayewi A:pele Sipi Pota: Tesene Senama Seyawa Wekeye

⁸ Ikila emiwa, a:pele sipi pota: tesene sena noka Petiliheme koamesa: pa hema kemi sita:nekeye. Iwa yopolotela honosane a:pele sipi pota:sela: sita:ne.

⁹ Pota: sita:newanapulu, Kote E hepene senawa i salowemi ine heteti. Apula: hepene falemi Kote E ho:liyawa inapola: iwa sita:newemi ine hekeye tiyapita: potapola: iwa ipilawa ilima tela.

¹⁰ Aputa:, hepene senayewi ima selese, “Kiwa ipipa. Kiwa solo napowa neyewi kima tiye inakeye. Solo amowa sena kesale sopoke kiyawala ta:tapola: sosolo epelepesakeye.

¹¹ Napuwa, Tepiti koamesa: Petilihewemi, senase supeliwapokeye. Sala amokiwa sena kesale kiwa sopoke mene siliyaposakeye. Ewa Sosolo Yesu Keleso.

¹² Alake, solo we henenapo esa: matanema:na:wa wekeye, kiwa Petilihewemi ha:na: potakamakiwa sala keaya tapolayewi sako tiyapola: kopolo kao ma:na: nasene pokose suwemi telapita: potaposakeye.

¹³ Kipila kemi, hepene sena muta noka kemi ine hepene sena alapulu ine sitalapita: papo. Apula: iyawa Kote unua wapolise sela:sela:,

14 “Kote Sosolo faleyamo unua wapolima.

Apula: sena kesale peleya: sosolo weyemiwa hopola sita:laposakeye. Koteyawa iwa himu hapawa elakeye.”

A:pele Sipi Pota: Tesene Sena Iwa Yesu Popa:na: Hapa

15 Apula: hepene sena iwa hepene falemi meneye tiye ha:na: tipita:, a:pele sipi pota: tesene sena ikene selese, “Niwa Sosoyewi solo epe selakamo potapose Petilhemewemi hanakeye,” e seya.

16 Apula: iwa kipila hanapola: Meli Yosepe a:tawa sala keayawalapulu kopolo kao ma:na: nasene pokose suwemi telapita: papo.

17 Iyawa sala amowa potapola:, hepene senayewi sala amo solo seyawa ima se tiye miwa sopoke sena kesale sopoke ima seyakeye.

18 Sena kesale sopoke a:pele sipi pota: tesene sena ili solo seya amo ta:tapola:, iyawa kete matanawa ilima tela.

19 Alawamona, Meliyawa solo seya amowa sopoke e himu sulu fa:nemi selawapola: matana:sela: enene.

20 Apula: a:pele sipi pota: tesene sena iwa mene ha:na: tise Kote unua wapolise hapa. Ko:yawemiye, iye nano ketea sopoke iyewi topuwa paponase. Papolo amowa hepene senayewi ima seyawamunuse hetetikeye.

Kote Koane Yesuwa Tiye Hapawa Wekeye

21 Ikila sala supeliwapowemi ma:ta: tiye ak-eye hapawa ikila owemi puwano salawa kaka

nanese unua tese Yesu unuwapo. Ewa yoyawa seta: alelama ela: hepene senayewi puwano fa:nemi unuwapokeye.

²² Ikila Moseseyewi ele tuwapowa matanese Yosepe Meli a:ko: Kote sikapowemi hili napolo tepela: ikila amowa kotetipela:, sala keayawa tiyapola: Yelusalemewemi Kote Sosoma miya:na:pela: hapa.

²³ A:tawa Kote solo ele tuwapo amo kulu hapakeye. Ele tuwapo solo amokiwa weyamu seya, “Sala senase puwano yoyewi kesilawa, Kotema kina:pa: esa: sepapo. Apula: ewa ho:liya elaposakeye.

²⁴ Apula: a:tawa a:nema:wana mokopo miya:na:pela: ko:yawemiye Kote ele tuwapowemi ela:. A:nema: Tumu elipei o kipiato e sa:le elipei tiye hapa.”

²⁵ Ikila emiwa hekeya sena nowa Yelusalemewemi enene e unua Simione. Eyawa Kotema kulukulusene. Ewa Isolaiya sena kesale hopola napolo tiye miya:na: sena amo yesipela: enene. Apula: Ho Napowa ewemi woliyetiye enene.

²⁶ Aputa:, Ho Napoyewi ema seya, “Kewa kipila sema kulaposakeye. Puwanowa Sena Koteyewi sepatose e sena kesale mene silimita: ilikepima:na: e seya sena amowa Kote E Kelesowa potaposakeye.

²⁷ Apula:, Ho Napoyewi ewa siliye Kote koane suwemi hapa. Hanapola: enewanapulu, Yosepe Meli a:tawa Yesu keayawa tiyapola: ele tuwapo solo amo kulu hapa.

²⁸ Ikila emiwa, sala keayawa Simioneyewi talo tiyapola: Kote unua wapilise napolo e seya.

- 29 Eyawa sela:sela:kiwa, “Sosolo, Newa ke tima:na: tisene senakeye. Alanase, napuwa Kewa newa ili hamonote apola:pa:. Apula: ne matanawa hopola apola:pa:. Ko:yewemiye kine puwano sepaponase.
- 30 Ne siyawa nano ketea Kine ela: timiya amoke niwa mene silima:na: e seya amowa papokeye.
- 31 Kine Keyawa nano we sena kesale sopoke sikapowemiwa seli tikeye.
- 32 Ho:liyawa amunawa Ene ekeye. Apula: nano ketea o:sulu mupapo Eyewi Yu sena kesalema walopesakeye.
Alanase, Eyawa Yu sena kesale kiwa unua sosolo unuwataposakeye.

33 Simione solo seya amo ta:tapola:, sala ina yoyeliyawa ena selape esa: matanwa ilima.

34 Simioneyewi Yosepe Meli a:ma selese, “Kotewa ka:ko:lapulu elaposakeye,” e seya. Apula:, Yesu yo Melima selese, “Koteyewi sala amowa ta:pele tiye apolose selese Isolaiya sena kesalewa muta noka iyewi Yesuwa potapola: Ewa fa:tapo apola: sululuwalupesa alawamona sena kesale muta noka iyewi Yesuwa potapola: Ewa siliyaposakeye. Alanase, iwa mene teisa:walo tiye apolaposakeye. Apula: sena kesale muta Ewamo solo olokeyatelawa selaposakeye.

35 Alanase, sena kesale matana mupawayawa Eyewi hokatopesakeye. Apulapita:, Meli kewa ta:yewi ola nakolosene epapuluse ke himuwana nakola oiya tiyaposakeye,” e seya.

³⁶ Ikila emiwa, sepatosene kesale nowa enene, e unua Ana. Ewa Fanuele e la:le. Ewa mayawa Asakeye. Ana kepeyasokeye. Puwanowa ewa senayewi tiyapola: yapewa tomoipe itapa tela. Apula: e senawa ke kulu.

³⁷ Kulapita: potapola:, ewa sopa:la hela: yapewa talo oloipe epela: pinipe (84) itapa tela. Eyawa Kote koawa eta: ata hanosema. Alawamona, ikilalewala nukulapowemiwana Kotema wapilisene. Aluse, eyawa kulukulula: selekiwa ma:na:wa ala:pela: tesene.

³⁸ Napu semetei kemi, ewa i salo pakemi mina. Apula:, eyawa sala amowa Kotema napolo seya. Apulapita:, eyawa sala amowa walose selese sena kesale sopoke Kotewamo yesipela: Yelusaleme sena kesale sopoke mene siliyaposak-eye esa: ima au seya.

Yosepewa Nasalete Peleya:wemi Mene Hapa

³⁹ Yosepe Meli a:tawa Kote ele tuwapo solo sepapo amowa timini tiye. Apula:, a:ko: Kalili peleya: Naselete ene koamesa:wemi mene hapa.

⁴⁰ Apulapita:, sala Yesuwa solo tepela: pe-nayawa tiyapola: enene. Eyawa matana napolo sosolo woliyetiyapola: Kote e kokonawa ewalapulu elakeye.

Kote Koane Yesuwa Emi Hapa

⁴¹ Yapene sopoke Yesu ina yoyeliwa Yelusale-mewemi Isolaiya sena kesale semetei helepa:pe amo matanese ma:na: mena popa:na: hapa.

⁴² Yesuwa yapene kukulupe (12) tepela:, Iyawa ili mane amo kulu hanose ma:na: mena ikila sosolo amo matanese Yelusaleme mewemi hapa.

⁴³ Ikila ma:na: mena amowa usuyetiya:ola:, ina yoyeliwa ene peleya:wemi mene hapa. Alawamona, sala Yesuwa Yelusaleme peleya: kemi enene. Apulapita:, ina yoyeliyawa Yesuwa Yelusaleme peleya: kemi ela tapo esekiwa eta: matanama.

⁴⁴ A:tawa sena kesale nokalapulu hapalole esa: matanese a:ko: ikiwapo semetei nowa ha:na: ka:lewemi tese. Yesuwa sena kesale nokalapulu minanole esa: nakeya. Apula: sena e sola nokamawana ta:keya. Apula: e mana nokamawana ta:keya. Alawamona itapalapita: papo.

⁴⁵ A:tawa mapotapita:, a:ko: Yelusalemewemi Yesu kelema:na:pela: hapa.

⁴⁶ Hanapola:, ikiwapo usulupe keyalape mapotapita: ke eniyapola:, a:tawa ewa Kote koane suwemi walosene sena pisei tewaya amo seya ta:ta: apula: mene sela: ela:sela: elapita: papo.

⁴⁷ Walosene sena pisei iyawa Yesuyewi ta:tapola: mene seya amo ta:tapola:.. Iyawa Yesu matana fa:namo potapola: iwa howa hanose matana ilima tela.

⁴⁸ Aputa: ina yoyeliwala inise ta:takamake Yesuyawa au selapita: ta:tapola:, a:ko:la howa hapa. Aputa:, yoyewi Yesuma selese, “Ni sa:le, keye mane weyamowa ko:luma:na:pela: elala? Ki ata na:ko: kewamo matanese nakeyawa ilima telakeye,” e seya.

⁴⁹ Alawamona, Eyawa ina yoyelima mene selese, “Ka:tawa newa ko:luma:na:pela: nakeye minana? Ka:tawa newa ni ata koane ela tapo esekiwa eta: matanamana?”

⁵⁰ Alawamona, ina yoyeliyawa Yesu solo seyawa eta: seli matanama.

⁵¹ Apula:, Yesu ewa a:ko:lapulu ilipe Nasalete peleya:wemi mene sinikeye. Sinapola:, iki-wapo sopoke ina yoyeli solo seya semetei kulu hanosene. Alawamona, Meliyawa nano seya sopoke amowa e himu sulu fa:nemi selawapola: matana:sela: enene.

⁵² Alanase, Yesuwa sena sosolo tepela:. Eye matanawa napolo matane tiye elapita: potapola: sena kesaleyawala ele potapola: epeyawa sosolo tela. Aputa: Koteyawala Yesumawa epeyawa sosolo ilimakeye.

3

Yone Hano Toliyetisene Senayewi Kote Solo Walo Seyawa Wekeye

Ma:tiu 3:1-12; Make 1:1-8; Yone 1:19-28

¹ Puwano Lome sena ili pisei sena Taipiliasi Sisa ewamo enene. Ikila ewa ili pisei sena yapene papoipe tepela: sikape emi Kote E sowa Yone e salo mina. Aputa: ikila emi Ponitiase Pailete amoke pisei sena Yutia ili pisei enene. Aputa: ikila emiwa Kalili peleya: emiwa Helote ene pisei kolotea epela: enene. Aputa: Itulia peleya: alapulu, Takonitisi peleya: alapulu Heloteyewi e ma:e Filipiyewi pisei kolotea epela: potapola: enene. Aputa: ikila emiwa A:pilini peleya:wane Laiseniaseyewi pisei kolotea epela: potapola: enene.

² Aputa: ikila emiwa Anase Kaiafase elipei amoke pilisiti pisei sena wa:pa:se sita: enene.

Ikila emiwa Sekalaiya e sa:le Yone, peleya: senanama emi, Kote E sowa Yone E salo mina.

³ Aputa: Yone ewa hano Yota:ne hema emi sisa:nene Kote solo se tiye kina:sela: enene. Eye au seya, “Ke matana olokeyatela iya:pela: no-toloyetipela: inapola: hano toliyeti. Alusaleke:, Koteyawa ke olokeyatelawa itapa tepesa.”

⁴ Puwano solo sepapo weyamowa sepatosene sena Aisaia eyewi pukawemi momateyawa weyamo,

“Sena nowamoke peleya: senanama emi hola:sela: ene,

‘Sosolo mina:na:wane isu selipa:

E isuwa koakena elapetawa hekepa:.

⁵ Kokeya sopoke peleya:wa selalesa: feyetyepe.

Fapolo tokomo koloteawalapulu sosowalapulu sopoke hotolose fela apola:pa:.

Isu koakena elapitewa isu hekeya napolo tepesa.

Isu etewa apula: nano ketea noka elapitewane Kote Eyewi papaya tepesakeye.

⁶ Sena kesale peleya: sopoke potakamake

Kote Eyewi sena kesale olokeyatela sita:newa mene tiyaposakeye.’ ” *

⁷ Alanase, Yone eyewi sena kesale iwa ine tese hano toloyetima:na: matanase mina, eye ima selese, “Kiwa heseke salakeye! Koteyawa kiwa sopoke konomonose falasipesakeye. Kimawa eta: seyala?

⁸ Kiyawa fo napolo helepa: amokiyawa kiwa heneye matana notoya walopesakeye. Alanase,

* 3:6 Isa 40:3-5

kiyawa ma au selapesakeye, ‘Niwa Epalahame e sa:le, alanase, Kote Eyawa niwa mafalasi epesa.’ Alamakeye, Neye kima selakeye, Kote Eyawa etewa epa eleyetipela: Epalahame e sa:le tepesa.

⁹ Kapiwa i mouwemi tuwapolo elakeye. Alanase, i sopoke fo napo mahelesaleke amowa kene tiyapola: tei wa:lawemi sotukepilaposak-eye.”

¹⁰ Yoneyewi au selapita:, sena kesale sopoke ema mene ta:potese selese, “Alanase, niyawa ko:lu timinima:na:napa?”

¹¹ Aputa:, eyewi ima mene selese, “Sena eta:wiye setiwa elipei elaleke nowa tiyapola: sena itapama kina:pa:. Sena eta:wiye eyawa ma:na: elaleke, sena itapama sakopa:.”

¹² Takese tisene sena noka Yone salo inapola: hano toliyetimita: minakeye. Aputa: iyewi ema ta:potose, “Walosene sena, niyawa ko:lu timinima:na:napa?”

¹³ Aputa: eye ima selese, “Kiyawa sena kesale moweniwa wa:ke me palesekiwa tiyapa. Kamani senayewi kima sela kamunuse tiya:pa:.”

¹⁴ Aputa:, Ami sena nokamoke Yonema ta:potose sela:sela: enene, “Niyawa ko:lu timinima:na:napa? Apula: eyewi ima mene selese, “Kiyawa nowamo moweniwa mokopo tinenisekiwa tiyapa. Kiyawa sena nowa mokopo timiyamawa selapa. Kiyawa seli epelesa: kili tima:na: ti moweniwa tikeye.”

¹⁵ Ikila emiwa, sena kesale sopoke, Keleso mina:na: amo yesipela: sita:ne. Aputa: sena kesale ili himu fa:nemi matana penaiya tesi tiyapola:. Iwa sopoke matanawa kalikali esa:

matanawa ilima aluse, “Amowa Yone ewa Kelesowa?”

¹⁶ Aputa: Yoneyewi ima sopoke selese, “Neyawa kiwa sopoke mokopo hano toliyetiyakeye. Alawamona, Sena Ewa opola Ewamoke opola niwa me helepe inaposakeye. Alanase, newa ununamanase, E tima:na: tisene senawamuna tese E tamaka kalawa neyawa eta: ka:ma:na: telamakeye. Eyawa kiwa sopoke Ho Napowalapulu tei wa:lawalapulu toliyetiyaposakeye.

¹⁷ Solo semetei weyamowa pale seya solo selakeye. Sena Sosolo inisekiwa, Eyawa sipiti epapula foke tiye inaposakeye. Tiye inisekiwa peleya: pakia witi e sa:le tuwapo fokeyewi paseyalapepela: witi henewa seli sululupoiyawa amowa tiyalapepela: E koanewemi tuwataposakeye. Witi tapo alopoyewi tiyapola: ha:na: nokemi sululupolusaleke amowa tiyapola: tei wa:la eta: sekakolosema emi kilipesakeye.

¹⁸ Aluse, Yoneyewi solo se tiye mi aluse, solo nowanapulu se tiye kine, wa:ke me se tiye kine, wa:ke me se tiye kine, aluse Yoneyewi Kote E solo napolo eyewi sena kesalema solo se tiye mikeye. Iyewi seli ta:tapola: matanemita: se tiye mikeye.

¹⁹ Aputa: Heloteyewi Kalili peleya:wemi potapola: ene ikila emiwa, e mae Filipiyewi e kesale, Helotiase ewa, Heloteyewi o:sulu tiyapola: enene. Yoneyewi nano olokeyatela sopoke tiyapita:, potapola:, Eyewi konomonose selese, “Kewa olokeyatelalapo. Apowo, e seya.”

²⁰ Aputa: Heloteyewi ene puwano olokeyatela timiya, kamunuse wa:ke wala me timinipita:

Yone ewa tipolo selawapo.

Yesuwa Hano Toliyetikeye

Ma:tiu 3:13-17; Make 1:9-11; Yone 1:29-34

²¹ Sena kesale sopoke hano toliyetiya:sela: elapita:. Aputa: Yesu Ewala hano toliyeti. Ewa hano toliyetipela: Yesuyewi Kotema kulukul-ula:sela: enewanapulu hepene isuwa kola:pe.

²² Aputa: hepene isuwa kola:tapita: potapola: Ho Napowa E salowemi a:nema: tumu epapula sinapita: papo. Aputa: Kote E sowa hepene falemi Yesuma selese, “Kewa Ni Sa:keye. Kewa matana sosolo telakeye apula: epeya ilima telakeye.”

Yesu E Mei Senawa Wekeye

Ma:tiu 1:1-17

²³ Ikila emiwa, Yesu Ewa yapene talo usulupe tepela: emi ma:ta: tiye E tima:na: tiye hapakeye.

Sena kesale sopoyawa Yesuwa Yosepe e Sa:keye e seyakeye.

Aputa: Yosepe ewa Ilai e sa:keye.

²⁴ Ilai ewa Matate e sa:keye.

Matate ewa Lifai e sa:keye.

Lifai ewa Meleki e sa:keye.

Meleki ewa Yonai e sa:keye.

Yonai ewa Yosepe e sa:keye.

²⁵ Yosepe ewa Matatiase e sa:keye.

Matatiase ewa Emose e sa:keye.

Emose ewa Nehume e sa:keye.

Nehume ewa Hesili e sa:keye.

Hesili ewa Nakai e sa:keye.

²⁶ Nakai ewa Ma:tane e sa:keye.

Ma:tane ewa Matatiase e sa:keye.
Matatiase ewa Semeine e sa:keye.
Semeine ewa Yoseke e sa:keye.
Yoseke ewa Yota e sa:keye.
²⁷ Yota ewa Yoanane e sa:keye.
Yoanane ewa Lesa e sa:keye.
Lesa ewa Selapapeo e sa:keye.
Salapapeo ewa Siatio e sa:keye.
Siatio ewa Neli e sa:keye.
²⁸ Neli ewa Meleki e sa:keye.
Meleki ewa Ati e sa:keye.
Ati ewa Kosame e sa:keye.
Kosame ewa Elematame e sa:keye.
Elematame ewa Eli e sa:keye.
²⁹ Eli ewa Yo:sua e sa:keye.
Yo:sua ewa Eliesa e sa:keye.
Eliesa ewa Yolime e sa:keye.
Yolime ewa Matati e sa:keye.
Matati ewa Lifai e sa:keye.
³⁰ Lifai ewa Simione e sa:keye.
Simione ewa Yuta e sa:keye.
Yuta ewa Yosepe e sa:keye.
Yosepe ewa Yoname e sa:keye.
Yoname ewa Elaiyakime e sa:keye.
³¹ Elaiyakime ewa Melea e sa:keye.
Melea ewa Mena e sa:keye.
Mena ewa Matata e sa:keye.
Matata ewa Netane e sa:keye.
Netane ewa Tepiti e sa:keye.
³² Tepiti ewa Yesi e sa:keye.
Yesi ewa Opete e sa:keye.
Opete ewa Poase e sa:keye.
Poase ewa Salamone e sa:keye.

Salamone ewa Na:sione e sa:keye.

³³ Na:sione ewa Aminatape e sa:keye.

Aminatape ewa Atimine e sa:keye.

Atimine ewa Lame e sa:keye.

Lame ewa Hesilone e sa:keye.

Hesilone ewa Pelese e sa:keye.

Pelese ewa Yuta e sa:keye.

³⁴ Yuta ewa Yakope e sa:keye.

Yakope ewa Aisake e sa:keye.

Aisake ewa Epeleham e sa:keye.

Epeleham e sa:keye.

Tela ewa Nehole e sa:keye.

³⁵ Nehole ewa Seluke e sa:keye.

Seluke ewa Leu e sa:keye.

Leu ewa Peleke e sa:keye.

Peleke ewa Hipelo e sa:keye.

Hipelo ewa Sela e sa:keye.

³⁶ Sela ewa Keinane e sa:keye.

Keinane ewa Afasate e sa:keye.

Afasate ewa Seme e sa:keye.

Seme ewa Noa e sa:keye.

Noa ewa Lameke e sa:keye.

³⁷ Lameke ewa Metusala e sa:keye.

Metusala ewa Inoke e sa:keye.

Inoke ewa Ya:lete e sa:keye.

Ya:lete ewa Mahalaleli e sa:keye.

Mahalaleli ewa Keinane e sa:keye.

³⁸ Keinane ewa Ino:se e sa:keye.

Ino:se ewa Sete e sa:keye.

Sete ewa Atame e sa:keye.

Atame ewa Kote e sa:keye.

4

*Yesu Ewa Seteneyewi Olokeyatela Timinimita:
Ta:peyawa Wekeye*

Ma:tiu 4:1-11; Make 1:12-13

¹ Yesu Ewa Ho Napowa ewemiwa woliyetipela: hano Yota:ne iya:pela: hapakeye. Apula: Ho Napoyewi Yesuwa siliyapola: hekelese senanama peleya: hapa.

² Aputa: senanama peleya: emiwa Seteneyewi ikila talo pinipe Yesuwa olokeyatela timinimita: ta:peyakeye. Aputa: ikila talo pinipe emiwa Yesuwa nano ketea nowa eta: menama. Akamake, ikila talo pinipe itapa tekamake Ewa meina sosolo heteti.

³ Aputa: Seteneyewi Ema selese, “Kewa Kote E Sa:laleke Keyewi etewa epamawa ‘ma:ne hetetima,’ e sema.

⁴ Aputa: Yesuyewi mene Setenema selese, “Kote solo Pukawemiwa momateya elakeye, ‘Sena kesaleyawa mokopo ma:na:wemiwa falelawa matiyaposakeye.’ ”

⁵ Seteneyewi Yesuwa siliyapola: tokomo fiyale falemi kamani kalikalila koamesa: sopokeye amowa kipila waloma:na: hapakeye.

⁶ Aputa: Seteneyewi Yesuma selese, “Neyewi kamani kalikalila weyamowa opolawalapulu nano ketea sopokeye kema pota: epesete miya:na:keye. Ko:yawemiye, Koteye weyamowa nema miwemi ela:, alanase, nine ela: sena ama miya:na: matana ama miya:na:keye.

⁷ Alanase, Keyewi nema kulukulusaleke nano ketea sopokeye neyewi kema waya weyamowa miya:na:keye.

⁸ Aputa: Yesuyewi ema mene selese, “Kote solo pukawemiwa momateya elakeye,

‘Kewa Sosolo ke Kotema wapilipa: apula: Ewemi semetei tima:na: tisene kulu ha:na:pa.’ ” *

⁹ Seteneyewi Yesuwa siliyapola: Yelusaleme emi hapa. Hanapola:, Seteneyewi Ewa Kote koane tomo falemi sapela: Ema selese, “Kewa Kote E Sa:laleke, weyemi kine kolemi o:tetima.

¹⁰ Ko:yawemiye, Kote solo pukawemiwa momateya elakeye,

‘Koteyawa E hepene senama kewamowa seli pota: elaposakeye. Kewa maolokeyalepe-sakeye.

¹¹ Aputa: Kote solo puka nowemi me selesekiwa, “Hepene sena ili tiya:yewi kewa talo tiyaposakeye, ke onatuwa etewayewi kama:pekitise.’ ” †

¹² Aputa: Yesuyewi ema mene selese, “Kote sowa pukawemi selese, ‘Keyawa ke Kotewa ta:pelepa.’ ” ‡

¹³ Aputa: ikila Yesuma nano ketea kalikalila ta:peya sopokeya kotetipela:, Setene ewa hanapola: ikila fo napo hetetiyapita: wa:ke ta:pelema:na: yesilakeye.

Yesu Ewa Kalili Peleya: Emi Tima:na: Ma:ta:tiwa Wekeye

Ma:tiu 4:12-17; Make 1:14-15

* **4:8** Deut 6:13. † **4:11** Ps 91:11-12. ‡ **4:12** Deut 6:16.

14 Yesu Ewa Kalili peleya:wemi mene hanose Kote E Ho Napolo opolawalapulu hapa. Sena kesale sopoke Kalili hema koamesa: emi ka:la:ya, amokiwa Yesu wala solo seya topukeye.

15 Aputa: Eyawa Yu sena kulukulu koawemi ma:ta: tiye walopola: sena kesale sopoke Emawa solo napolo seya.

16 Aputa: Ewa Ene Ewamo solo tela peleya: Na:saletewemi mina. Aputa: ikila Tekapewemi ha:le tesene ikilawemi Ewa Yu sena kulukulu koane suwemi tuwatene. Yesu Eyawa ikila Teka kemiwa sopoke alusene. Eyawa akema:na:pela: tesi tikeye.

17 Aputa: sena semetei nowamoke sepatosene sena Aisaia puka momateya amowa Ema mikeye. Eye tiyapola: faketipela: akeyakeye. Momateya amowa weyamu akeya,

18 “Kote E Ho Napowa Newanapulu enekeye,
ko:yawemiye, Koteyawa Newamo
ta:pelesewa Kote solo napolo sena kesale
sopoke iye ela: matane kamuna amowa
se tiye mikeye.

Kote Eye Newamo ilikepilise solo sepapolo
amowa sena kesale tipula elaka mokopo
hanaposakeye.

Sena kesale si kola wa:ke potaposa.

Sena kesale nokamoke ima mane olokeyatela
timinisaleke, Neyawa iwa mokopo hana-
posakeye.

19 Koteyewi Newamo ilikepiya we solo sep-
apolo weyamowa yapene napu ikila Kote

Eye sena kesalema epeya walomita: het-
etikeye.” §

²⁰ Yesuyewi puka kopotiye kulukulu koane yesila sena ema mene kinapola: Ewa heya. Sena kesalela: kulukulu koane suwemi sita:ne ili siyawa Yesuwa kulu papo.

²¹ Eyawa sowa ma:ta: tiye ima selapose elakeye, “Napu weyemiwa puka Neyewi akeya epamowa kiye ta:taka amowa heneye hetitik-eye.”

²² Aputa: Eyewi au selapita:, i sita:ne amokiyawa E sowa napolo ta:tapola: sa:le napolo e seya. Iyawa E meapo solo napolo seya amo ta:tapola: iwa mono matanakeye. Aputa: Iyewi selese, “Ai, Epamowa Yosepe e sa:lapa?”

²³ Aputa: Eyewi ima selese, “Neyawa matanak-eye kiyawa Nema mene selaposakeye nano weyamowa kiyawa puwano topuwa, ‘Mitokolo sena, kine ela: me faliyetima. Aputa: nano ketea sopoke Kapaneamewemi timiya Niyewi topuwa amowa Ke peleya: Na:salete emiwa timinipa:.”

²⁴ Aputa: Yesuyewi ima selese, “Neyawa heneye kima selakeye, sepatosene sena semetei nowa e peleya:wemi inapola:, iyawa eta: seli silima.

²⁵ Neyawa heneye kima selakeye, sepatosene sena Ilaiya ene ikila emiwa Isolaiya peleya:wemiwa kesale sopa:la ilima enekeye. Ikila emiwa meiki fala itapela: yapene usulupe apula: kunei tekapeipe tepela: peleya: sopoke weyemiwa meinawa sosolo hetetikeye.

²⁶ Alawamona, Koteyawa Ilaiyawa kesale sopa:la iwamo tapo sesemita: eta: ilikepiyama, alawamona, Koteyawa kesale sopa:la semetei peleya: koamesa: Salafete peleya: Saitone elakamo sesemita: Ilaiya ilikepiya.

²⁷ Ikila sepatosene sena nowa unua Ilaisa enene emiwa Isolaiya sena kesale muta iwa oloseseya nakola unua wakepila tiyapola: enek-eye. Alawamona, Koteyawa semetei nowa iwa eta: faliyetimakeye. Alawamona, Eyawa Silia peleya:wemi sena semetei amo unua Nemanewamo faliyetikeye.”

²⁸ Yesuyewi au selapita: ta:tapola:, sena kesale sopoke Yu kulukulu koane sita:ne emiwa iyawa konomona ilima telakeye.

²⁹ Sena kesale iwa sopoke tesilapola: Yesuwa tiye poye ha:na: tese koamesa: akola naiya fiyale hema emi ha:na: apoyakeye. Aputa: iyawa akola naiya emi Yesuwa polutiye toliyetima:na: matana.

³⁰ Alawamona, Yesu Ewa sena kesale iyewi sowapola: ene amowa kaselese hapa.

³¹ Sikape emiwa Yesu Ewa koamesa: Kapaname, Kalili peleya: emi, sinikeye. Aputa: ikila tekakemiwa Eyawa Kote sowa sena kesalema ma:ta: tiye wayakeye.

³² Aputa: Yesuyewi Kote Sowa selapita: iyawa ta:tapola: howa hapakeye. Ko:yawemiye E Sowa opola penaiya ilima telakeye.

³³ Aputa:, Yu kulukulu koane sulu emiwa sena semetei nowa ho olokeyatela sena amo suwemi enekeye. Amoke sowa penaiya seyakeye,

³⁴ “Ai, Yesu Na:selete sena, Kewa inapola: niwa ko:luma:na:pela: minana? Kewamo mina epa niwamo ikumuma:na: minana? Neyawa Kewa matanakeye. Kewa Kote ene ho:liya papaya emi tepela: minakeye.

³⁵ Aputa: Yesuye ema penaiya selese, “Kewa sowa selapa. Kewa ewa iya:pela: hamona!” Aputa: sena kesale sopoke ili sikapowemi ho olokeyatela eyewi sena amowa polutiye toliyetiyapola: ewa iyapela: hapakeye. Aputa: eyawa sena amowa eta: olokeyaleye tima.

³⁶ Aputa: sena kesale sopoke iyawa potapola: howa hanose matanese ikene sowa mene sela:sela:, “Solo epa ko:ya selape? Yesu E solo opola penaiya ilima amo ta:tapola: ho olokeyatelama selakamake iwa iya:pela: hapa!”

³⁷ Alanase, Yesu E wala solo seya amowa peleya: sopoke honosane emiwa ta:ta:sela: iliyetik-eye.

Sena Kesale Muta Nakola Yesuyewi Fala:pewa Wekeye

Ma:tiu 8:14-17; Make 1:29-34

³⁸ Aputa: Yesu Ewa Yu kulukulu koawa iya:pela: Saimone koane suwemi hapa. Saimone e neiya amo e tomawa opolose nakola ilima tepita: Iyawa Yesuma ta:potose ine sesemita: mina.

³⁹ Aputa: Yesu Ewa inapola: kesale nakola emi ine tesi tese nakola ama solo penaiya selakamake nakola ewa itapa tela. Aputa:, kesale amowa kipila kemi tesi tiyapola: sena kesale ima ma:ta: tiyapola: ma:na: sapokeye.

⁴⁰ Aputa: opo sima:na: pa tela emi sena kesale iyawa iwa nakola kalikalila amowa siliyapola: Yesu salowemi mina. Inapola:, Yesuyewi E tiya:wa nakola sena kesalela: emi kesakamake nakola sopoke faliyeti.

⁴¹ Apulapita:, ho olokeyatela sena kesale muta i suwemi sita:ne amowa hanapola: sowa penaiya sela:sela: “Kewa Kote E Sa:keye!” Alawamona, Yesuyewi ima sowa selapa esa: penaiya seyakeye. Ko:yawemiye, iyawa matanakeye Yesu ewa Kelesokeye.

⁴² Aputa: ha:le ikila Yesuwa koamesa: amowa iya:pela: senanama peleya: hapa. Alawamona, sena kesale iyawa Ewamo popa:na:pela: nakeya hapa. Aputa: iyawa Ewamo enene amowa ha:na: koliyetipela: potapola: iyawa Ewa kasema:na:pela: seya, “Niye matanawa Keyawa niwa ata hamonota:wa eta: matanamakeye.”

⁴³ Alawamona Eyewi ima selese, “Neyawa Kote Sowa napolo Kote Ewa Kini elakeye. Neye solo weyamowa koamesa: sopoke nokalapulu sema:na: matanakeye. Ko:yewemiye, mou emi ela: Newa Koteyewi ilikepiyakeye.”

⁴⁴ Au selapita:, Yesu Ewa Yutia koamesa: muta ilima emi Kote sowa Yu kulukulu koane emi se tiye miya:na: hapa.

5

Yesuyewi Sena Ilipe Hanosene Ta:piyawa Wek-eye

Ma:tiu 4:18-22; Make 1:16-20

¹ Ikila semetei nowemiwa Yesuwa hano Kalili ka:na hema emi tesitiyapola: enene. Hano

ka:na amo unua elipeikeye. Hano nowa unua Kenesalete. Yesuwa tesitiyapola: elapita: sena kesale muta ilima ine tese Ewa kekene tiyapola: hekewapola: elapita: Kote solo ta:pa:na: mina.

² Aputa: Eyewi potakamake ewalo tisene sena amoke poti elipei hano hemawemi ine sukula:pe elapita: papo. Ewalo tisene sena amowa ili nete amo selakola:sela: sita:ne.

³ Yesu Ewa Saimone potiwemi tuwatene tapela: Saimone ema ta:potose, “Keyawa potywa aso kolotea poluma:na: ililapa?” Aputa:, Yesu Ewa potiwemi helepela: sena kesale ima waya.

⁴ Yesuyawa sena kesale ima waya:sela: kotetiyapola:, Eyewi Saimone Ema selese, “Keyawa ke potywa kolotiye ho:kunu olosa fatemi netewa toliyetiyapola: ewalo tima:na:pela: hamona.”

⁵ Saimone mene selese, “Sena Sosolo, eli nukulapowemiwa niyawa netewa tiyapola: hawemi toliyetiyapola: enene, ikilawamona ewalo eta: timakeye. Eli nukulapowemi niwa ha:wa eta: telamakeye. Alawamona, Keyewi ela: nema selese nete wa:ke me toliyetima e selapita: neyawa auma:na:keye.”

⁶ Aputa: iyawa aukamake ewalo ilima tiyakamake ili netewa ma:ta: tiyapola: pitiyakeye.

⁷ Alanase, iyawa ili mana noka poti nowemi sita:newa holose tiya:yawa hapelakeye. Iwamo ine sesemita: holakeye. Aputa: iwa ine tese ewalo poti elipei emi selalese woliyetikeye. Akamake poti elipei amowa ma:ta: tiyapola: sinik-eye.

⁸ Ikila emiwa Saimone Pita eye potapola:, e kuniuwa sine Yesu E onatuwemi kula:pela: ela: selese, “Sosolo, Kewa newa iya:pela: hamona. Koiyawemiye, newa olokeyatela senakeye!”

⁹ Saimone Pita au selapita: ko:yawemiye ewa e manawalapulu ewalo ilima ti amo potapola: iwa howa hapa.

¹⁰ Aputa: Sepeti e sa:le elipei Yemese epela: Yone a:ko: Saimone Pitawalapulu ilipe tima:na: tisene iwala howa hapa. Aputa: Yesuyewi Saimone ema selese, “Kewa ipipa. Napu weyemiwa keyewi ewalo ti epapuluse sena kesalewa keyewi siliyaposakeye.”

¹¹ Alanase, iwa ili potiwa sukulutiye ine mowa hemawemi apola: iwa nano ketea sopoke iya:pela: Yesu ewamo kuluse hapa.

Sena Nakola Waka:pila Pala Yesuyewi Fala:pewa Wekeye

Ma:tiu 8:1-4; Make 1:40-45

¹² Ikila nowemiwa, Yesuwa koamesa: semetei nowemi enene emi sena semetei nowa nakola waka:pila eta: ilima toma sopoke fola enene. Nakola amowa unua Lepolosi. Aputa: sena amowa Yesu ewa potapola:, ene sutesinapola: peleya:wemi minitapo sine eni Yesu Ewamo pawemi sine eni apula: ela: penaiya ta:potose, “Sosolo, Keyawa newa fala:pa:na: matanananeke, newa hili papaya tema:na:keye,” e seya.

¹³ Au selapita:, Yesuyewi E tiya:wa salokepilisa: ewa kesapela: ela: sela:sela:, “Neyewi ili timinima:na:keye. Kewa faliyetiyapola: hili papaya

tema.” Aputa: nakola waka:pila Lepolosi amowa kipila iya:peyakeye.

¹⁴ Aputa: Yesuyewi ema solo penaiya selese, “Keyawa Neyewi kewamo faliyeti epamowa sena nokamawa selapa. Alawamona kine ela: pilisiti senama ke tomawa amowa ha:na: walopa:. Aputa: keyawa Kotema mokopo Mosese ene emi seya amunuse kina:pa:. Kewa hili temita: aupa:. Aputa: sena kesalela: iye potakamakiwa ke nakola amowa itapa telakeye,” e seya.

¹⁵ Alawamona Yesu Eyewi nano ketea sopoke Eye timiya amowa sekoluse peleya: sopoke iliye tikeye. Alanase, sena kesale mutama noka ine E solo seya amo ta:pa:na: mina aputa: iwala nakola amowa Yesuma fala:pita: mina.

¹⁶ Alawamona, Yesuwa ikila muta emiwa Kotema kulukuluma:na:pela: peleya: senanama emi hapa.

Yesuyewi Sena Onatu Tiya:le Olokeyatela Fala:pewa Wekeye

Ma:tiu 9:1-8; Make 2:1-12

¹⁷ Ikila semetei nowemiwa Yesuyewi sena kesale waya:sela: ene emiwa Felesi senawana-pulu apula: ele walosene sena alapulu iwa ka:la:lopola: ene. Iwamo minawa koamesa: sopoke peleya: unua Kalili. Yutia, Yelusaleme emi tepela: mina. Aputa: Kote E opolawa Yesuwalapulu ela: sena kesale nakolawa faleyetikeye.

¹⁸⁻¹⁹ Sena nokamoke sena nakola tiya:le onatu olokeyatela amowa patapata o:suwemi selawapola: tiyapola: ine Yesu salo tuwapa:na:pela:

ta:pelesa: koane suwemi tuwatema:na: elawamona sena kesaleyewi fo ha:na:na: itapa tepita:. Alanase, iwa sena nakola amo tiyapola: koane wa:pa:se falemi fiyane. Fiyanapola: uwalopo puka:pela:. Aputa: iyawa patapata alapulu tiyapola: uwalopo emi halute sine tuwapola: sena kesale iwamo sita: ela amo honosane emi Yesu minitapo tuwapo.

²⁰ Aputa: iye ala ikila emiwa Yesuyewi ili seli topuwa potapola: ema selese, “Ne mana Neyewi ke olokeyatela tiye iya:peyakeye,” e seya.

²¹ Au selapita:, Felesi senawanapulu ele walosene sena alapulu iye ma:ta: tiye i ekene ke matanese, “Sena epa ewa nano ketea epamo timinima:na: opola itapa. Ewa Kotewamona hetetikeye. Kote semetei Eyawa olokeyatela iya:tesekeye,” iye seya.

²² Yesuyawa ili matana fa:na matane ti apula: Eyewi ima ta:papo, “Kiyawa matana kili himu fa:nemi olokeyatela epe teseya ko:luse ela:?”

²³ Niye sena epama selesaleke, ‘ke olokeyatela iya:peyakeye,’ amowa sosolole? Niye sena epama selesaleke, ‘Kewa tesitiye hamona’ amowa kolotealole? Nokayamo sosolapa? Nokayamo kolotealapa? Alamakeye, elipei semetei kamo telakeye.

²⁴ Alawamona Neyewi nano weyamowa kima waloma:na:keye, sena sa: Nawa Koteyewi ta:pelese peleya: sopoke weyemiwa opolawa Kote eye nema minase olokeyatela ili iya:pa:na:keye.” Eye ima au selakamake sena nakola onatu tiya:le olokeyatela ema selese, “Neyewi kema selakeye, ‘Kewa napute yemi

tesitiyapola: ke patapata epa tiye kine koane hamona.' ”

²⁵ Aputa: kipila kemi sena amowa sena ili sikapowemi tesi tiyapola: e patapatawa ene tiyapola: e koane hanose Kote unua wapolise hapakeye.

²⁶ Sena kesale iwala amo potapola: monose howa hanose Kote unua wapiyakeye. Matana iyawa ilima woliyetikeye. Aluse, iye selese, “Napu ikila weyemiwa nano ketea kalila potak-eye.”

*Yesuyewi Lifai Ewa Mine E Seya Wekeye
Ma:tiu 9:9-13; Make 2:13-17*

²⁷ Aputa:, sikape emi, Yesu ewa mowa tuwatenene potakamake takese tisene sena, E unua Lifai, amowa e koane takese tisene emi helapita: papo. Yesu eye ema selese, “Newamo kulu tiye mina,” e seya.

²⁸ Au selapita:, Lifai ewa tesi tiyapola: nano ketea sopoke iya:pela: Yesu ewamo kulu tiye hapa.

²⁹ Aputa: Lifai eyawa Yesu ewamopela: ma:na:ma:na:pela: Yesu ewamo wapolise kekena amowa e koawemi kekena. Aputa: takese tisene sena muta alapulupela: sena nokalapulu sopoke ka:la:lopela: ma:na: na:sela: enekeye.

³⁰ Alawamona, Felesi sena iwalapulu ili ele walosene sena alapulu iyawa Yesuwalapulu kulu hanosene sena ima solo talapoiya ine ma:ta tiye sela:sela:, “Sena takese tisene alapulu sena himu olokeyatelawalapulu ma:na: ko:luma:na:pela: na:sela: ela:?”

³¹ Yesuyewi mene selese, “Sena seli enewa mitikolo eyawa ewamo elaka eta: fala:pa:na: hanosemakeye. Alawamona sena nakola elaleke amowa mitikolo eyawa fala:pa:na: hanosekeye.

³² Newamo mina we sena kesale hekeya ela amopela: matana notolomita: eta: holamak-eye. Alawamona, Newa mina we sena kesale olokeyatela elaka amopela: matana notolomita: holakeye.”

Yesuyewi Ma:na: Nasewemiwa Alepa E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 9:14-17; Make 2:18-22

³³ Aputa: iyewi Ema selese, “Ikila muta emiwa Yone hano toliyetisene ewamo kulu hanosene sena iyawa ma:na:wa hekila epela: kulukul-ula:sela: tesene. Aputa: Felesi kulu hanosene sena alapulu iyawala alusekeye. Alawamona, Kewamo kulu hanosene sena iyawa ma:na:wana na:sela: hawana na:sela: enekeye.”

³⁴ Yesuyewi mene selese, “Kiyawa sena kesale sepema:na: ikila emiwa ma:na:wa kiyawa sena kesale tima:na: amo e mana ma:na: napa e selesena?”

³⁵ Alawamona, sikape emiwa, sena kesale nokamoke sena kesale tima:na: amowa siliyapola: e mana iya:pela: hapa. Ikila emiwa iwa ma:na: hekila epela: elaposakeye.”

³⁶ Aputa: Yesuyewi pale seya solo ima selese, “Sena kesale iyawa tapola hili hepe eta: pitili tiyapola: tapola somia emiwa eta: papela: tupulusemakeye. Alusaleke, amowa tapola hili pitiya

apula: tapola hili hepe amowa somiawanapulu eta: ekela tesemakeye.

³⁷ Apula: sena kesale iyawa waine kapo somiawemiwa waini hili emiwa eta: susalesema. Alusaleke, amowa waine hili kaka hotolaposakeye. Waine hawa mowa suyetiyakamake waine kapo olokeyatepesakeye.

³⁸ Alusemakeye, waine hiwa waine hili kapo emiwa susapa:.

³⁹ Aputa: sena waine somia mena amokiyawa waine hiwa eta: matanama, ko:yawemiye, sena amokiyawa selaposakeye, "Waine hiwa napok-eye alawamona waine somiawa hele napok-eye."

6

*Ha:le Tesene Ikila Yesuyewi Seyawa Wekeye
Ma:tiu 12:1-8; Make 2:23-28*

¹ Aputa: Ha:le Tesene Ikila semetei nowemiwa witi kela ikena honosanewemi Yesuwa hapalo. Aputa: hanapola: Yesu kulu hanosene sena iyawa witi fo amowa su tiyapola: ili tiya:wemi tuwapola: sosokelepela: fo usu fa:no: tiyapola: na:sela: sita:ne.

² Felesi sena nokamoke Yesuma ta:papo, "Kiyawa Ha:le Tesene Ikila weyemiwa nano tima:na: ke tise ele tuwapo amowa ko:luma:na:pela: hotala?"

³ Aputa:, Yesuyewi ima mene selese, "Kiyawa Tepeti e mana nokamo sita:ne ikila emiwa iwa meina sitalapitekiwa kiyawa eta: akeyamana?"

⁴ Aputa: ewa Kote koane suwemi hanapola: Kote E ma:na: tuwapowa tiyapola: noka ene nase noka e manama tiye mikeye. Yu sena iyawa

ele tuwatase pilisiti sena semetei amoke ma:na: amowa enapotane nasene.”

⁵ Apula: Yesuyewi ima selese, “Sena Sa:le, Neyawa, Ha:le Tesene Ikila nano ketea emi hetetisaleke opola penaiya amowa Newemi elak-eye.”

Ha:le Tesene Ikila Emi Sena Tiya:le Olokeyatela Yesuyewi Faliyetiwa Wekeye

Ma:tiu 12:9-14; Make 3:1-6

⁶ Ha:le Tesene Ikila nowemi, Yesuwa Yu sena kulukulu koane suwemi musuluyetiwapola: Kote solo waya sela: enene. Emiwa sena nowa e tiya: iliwa ketetela elapita: papo.

⁷ Aputa: Felesi senawanapulu ele walosene sena iyawa hele timiya mou nowa potapola: Yesuma tuwapa:na:pela: ela. Alanase, Iyawa Ewa seli pota: sita:la: Eyawa Ha:le Tesene Ikila emiwa sena amowa faletaposapele esa: pota: sita:ne.

⁸ Alawamona, Yesuyawa ili matanawa eyawa matane ti. Alanase, Eyewi sena tiya: ketetelama selese, “Tesima. Tesitiwapola: sena sopolu sikapowemi tesi tema,” E seya. Au selapita: ewa emi tesi telakeye.

⁹ Aputa: Yesuyewi ima selese, “Neyawa kima ta:potakeye, ‘Yu ele Ha:le Tesene Ikila emiwa ko:lusena? Ele amokewa niwa napolo timinimita: matanana o olokeyatela timinimita: matanana? Aputa: ele amokewa niyawa sena falela ela amo sesema:na: o niyawa sena falela ela amo ikumuma:na:na?’

¹⁰ Au selapola:, Yesuyawa sena sopoke pepeya: ha:na: tepela: sena tiya: ketetelama selese, “Ke

tiya:wa hekema,” E seya. Aputa: eyawa Yesu sowa ta:tapola: kulu hanapola: e tiya:wa napolo me telakeye.

¹¹ Aputa: Felesi senawanapulu ele walosene sena iyawa konomonawa ilima tese ikene selese, “Niyawa Yesuwa ko:luma:na:napa?” e seya.

Sena Ilipe Hanosene Kukulupe Yesuyewi Ta:peyawa Wekeye

Ma:tiu 10:1-4; Make 3:13-19

¹² Aputa: ikiwapo nowemi Yesuwa tokowemi Kotema kulukuluma:na: hapa. Hanapola: Ewa yopolotela semetei nowa eta: enimake kulukul-ula:sela: ikiwapo.

¹³ Ikiwapola:, Eyawa sena Ewalapulu kulu hanosene senawa hola. Iwa inapita: Eyawa sena kukulupe ta:peya. Sena i weyamowa Eyewi unuatese ‘Apasolo.’ ”

¹⁴ Sena ili amo unua wekeye. Saimone, e unu nowa Yesuyewi unuatese Pita, aputa: nowa Pita e ma:e A:nitulu, nowa Yemese, nowa Yone, nowa Filipi, nowa Patalomiu,

¹⁵ Nowa Ma:tiu, nowa Tomase, nowa Afiase e sa:le Yemese, nowa Saimone, Lome Kamaniyewi Yu sena pota:newa iya:pita: matanesene sena,

¹⁶ Nowa Yemese e sa:le Yutase, aputa: nowa Yutase Isekaliote, eyawa Yesuwa kisi senama samita: walo seya.

Yesuyewi Sena Kesale Nakowaya Fala:wayawa Wekeye

Ma:tiu 4:24-25; Make 3:7-12

¹⁷ Aputa: Yesuwa iwalapulu tupoyawemi tese soma:wemi sine sipa:lepela: hapa. Emiwa

sena kesale ewa kulu hanosene alapulu sena kesale muta noka Yelusaleme peleya: emi tepela: apula: Yutia peleya: honosane sita:newanapulu apulapita: sena kesale noka hano tawala ka:no: hawe esili koamesa: elipei Taiya nowa Saitoni iwala inapola: emi ine kekenakeye.

¹⁸ Iwa Eyewi Kote solo waloka ta:pa:na:pela: mina. Apula: iwa nakowayawa fale walomita: epela: mina. Ili ine tiya honosane emiwa sena noka ho olokeyatela sena suwemi fiyanewana Yesuyewi sili tiye iya:wayakeye.

¹⁹ Aputa: potapola:, sena kesale iyawa sopoke Yesuwa kesama:na:pela: ela ko:yawemiye Kote E penaiya opola sosowa Ewemi elapita: pota:pola: iwa nakowaya ke falewayakeye.

*Yesuyewi Napola: Walosewana Apula:
Haukula E Seyawa Wekeye*

Ma:tiu 5:1-12

²⁰ Yesu Ewamo kulu hanosene sena potapola: ima selese, "Sena kesale kiyawa nano ketea itapa elaleke amokewa epelepesa, ko:yawemiye, ala sena kesale amowa Koteyewi piseikipela: pota: elakeye.

²¹ Kiyawa napu weyemiwa meina:sela: elaleke amokewa epelepesa, ko:yawemiye kiwa sikapewemiwa ili elaposakeye. Kiwa napu weyemiwa ya:la:sela: elaleke amokewa epelepesa, ko:yawemiye kiwa sikapewemiwa akopesakeye.

²² Alanase, kiyawa sena sa:le kulu minanase sena nowamoke kima mapolose kiwa wepi selese

kiwa henipasolose selese sena kewa olokeyate-lalapo e selesaleke kiwa epelepa:.

²³ Au selapitekiwa kiwa epelepa: epelesa: sipa:kuya:sela: elatipa:, ko:yawemiye Koteyawa wa:la:ya hepe sosowa hepene falemi elakeye. Puwanowa ili mei fa:namokiwala sepatosene senama mane timinisene semetei kamunakeye.

²⁴ Alawamona, sena kewa nano ketea muta teselaleke emiwa hilila sosolo nowa hetetiya-posakeye. Ko:yawemiye, nano napolo sopowa kiyawa ela:pe tinase. Alanase, nano ketea semetei nowa kiwemiwa ma ine hetetiya-posakeye.

²⁵ Sena kewa napu weyemiwa ma:na:wa katalo na: tesaleke, emiwa hilila sosolo nowa hetetiya-posakeye. Ko:yawemiye sikapewemiwa kiwa meinawa sosolo tepesakeye. Sena kewa napu weyemiwa akola: tesaleke, emiwa hilila sosolo nowa hetetiya-posakeye. Ko:yawemiye, sikapewemiwa kiwa eta: epiyama tese ya:laposakeye.

²⁶ Alake, sena sopolu nokamoke kili unua wapolisaleke hilila sosolo nowa ki salowemi hetetiya-posakeye. Ko:yawemiye, puwanowa ili mei fa:namokiwala mokopo sepatosene senama mane timinisene semetei kamunakeye.”

Kisi Senawanapulu Himu Hapa Elatipa: E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 5:38-48; 7:12

²⁷ “Alawamona, kiwa Ne solo ta:ta:sela: ka:la:ya kima selakeye, Kili Kisi senawanapulu himu hanapola: elatipa:. Sena kiwalapulu

mapolo semawa kiyawa sena amowa mane napolo sopowa ima timinipa:.

²⁸ Sena nowamoke kiwa hetewane selesaleke, amowa kiyawa Kotema napolo temita: ta:ta:pa:. Apula: sena kiwalapulu olokeyatela timinisaleke, ewamo seselese kiyawa Kotema kukulupa:.

²⁹ Sena nowamoke kiwa papowemi sanosaleke kemi epela: papo nokala samita: notoloyetiya:pa:. Alake, sena nowamokiwa kili sao kalesewa tisaleke, kiyawa kili setiwa ema timita: ke iya:ta:pa:.

³⁰ Sena kesale sopoke kema nano ketea ta:ta kemiwa kina:pa:. Apula: sena nowamoke ketea kiwa tiye hanapitekiwa menewa halopa.

³¹ Iyawa mane keyewi matana amunuse timinipesakeye. Keyawala mane kamunuse imawana timinipa:.

³² Aputa:, sena nowamoke kewa himu hapa tesaleke keyawala ewa himu hapa emi ela, amowa napolo esekiwa sena kesale nokamokiwa ko:lu matanema:na: telalapa? Sena olokeyatela a ela iyawala sena kesale iwalapulu himu hapa ela amawana iyawala himu hanapola: tesene.

³³ Aputa: sena nowamoke kewa napola:tesaleke, keyawala ewa napola:pela: emi ela, amowa napolo e sekiwa sena kesale nokamokiwa ko:lu matanema:na: telalapa? Sena olokeyatela a ela iyawala aluse timinisene.

³⁴ Aputa: sena nowama mini hepe amowa kema mene tiye kinaposa esa: matanesaleke amowa napolo esekiwa sena kesale nokamokiwa ko:lu matanema:na: telalapa? Sena olokeyatela

a ela iyawala mini heka sena olokeyatela a ela nowamawana minaneke, sena amokiwala mene kinisene.

³⁵ Alawamona ke kisi senawanapuluwa himu hapa ela: mane napolo sopowa ima timinipa:. Apula: kiyawa nano ketea sena nokamawa kina:pa: amowa kiyawa mini hepe amowa mene tima:na: e sekiwa matanepa. Kiyawa alusaleke, Koteyawa wa:la:ya hepe sosowa kima kinaposakeye. Mane alusene amoke elekiwa kiwa heneya Kote Falamo E Sa:le tepesakeye. Ko:yawemiye Kote eye elekiwala sena ewalapulu napolo ela eta: selesema alapulu apula: sena olokeyatela timinisene amawa Eyawa mane napolo sopolu timinisene.

³⁶ Kiyawa sena sopoke haukulu sela:pa: alusene amowa ki Ata hepene falemi ela Eyawala sena sopoke haukula e selesene.”

Niyawa Sena Nokamo Mane Timinika Tipipelepa E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 7:1-5

³⁷ Yesuyewi selese, “Kiyawa sena nowamo mane timinika potapola: tipipelepa. Kiyawa alusaleke sena nokamokiwala Koteyawala mane kiliwa matipipelepesakeye. Aputa: kiye selese, “ewa falasima,” au selapa. Auwa maselesaleke kemawana falasima elawa sena nokamokiwala Koteyawala maselaposakeye. Alake, sena nowamoke himuyewi mapolo matanawa iya:ta:pa:. Iya:ta:saleke Kote Eyawala ke olokeyatelawa tiye iya:ta:posakeye.

³⁸ Keyawa nano ketea ima kinisaleke, kemawana nano ketea iyawala kinaposakeye.

Kinisekiwa sosolo woliyetiye kinaposakeye. Woliyetiyapitekiwa kapususe sokolose sukama:na:mita: miya:na:keye. Amowa noka ke feya:wemi supesakeye. Keyewi nano ketea mini ka epapula iyawala kema kinaposakeye,” Yesuyewi sowa au seya.

³⁹ Yesuyewi ima pale selese, “Sena si koyewi sena nowa tiya:wemi kaopela: hanos-aleke ililapa? Eh, a:ko: elipei uwalokemi sulu-luwalupesakeye.

⁴⁰ Sukulu sala eyawa tisa senawa eta: pulute tiye hanosema, alawamona tisayawa sukulu salawa seli walosaleke sukulu sala amokiwa sikapewemiwa e tisa tesene amunuse tepesakeye.

⁴¹ Aputa: keyawa ke ma:e siwemi i popono kolotea epe taiya amo semetei potosene alawamona kine ke siwemi i sosolo kepi pana epe taiyamowa keyawa eta: papoma amowa ko:luse elala?

⁴² Keyawa ke ma:ema selese, “Ne Ma:e, neyawa ke siwemi i popono kolotea epe taiya sili tiye iya:pa:na:wa ililapa? Alawamona kine ke siwemi i sosolo kepi pana epe taiyamowa keyawa eta: papoma. Keyawa ke ma:ema au selakamowa ko:luse sela:? Au selesaleke, sena kewa matana elipei ela: selakeye. Puwanowa i kepi pana kine ke siwemi epe taiya sili tiye iya:ta:pa:. Apula: amo fo:suwemi ke ma:e siwemi i popono kolotea epe taiyamowa keyawa hokato potapola: sili tiye iya:taposakeye.

Yesuyewi I Fo Pale Seyawa Wekeye
Ma:tiu 7:16-20; 12:33-35

⁴³ Yesuyewi selese, “Iwa napolo elaleke fowa olokeyatela eta: helesema, apula:, Iwa olokeyatela elaleke fowa napolo eta: helesemakeye.

⁴⁴ I fo kalikalila amo potapola: hene iwa e selatapo esa: matanesene. Ta:pele selesekiwa, i kaluyawala kemineme i amokiwala fowa mei onawemiwa heyawa eta: potosemakeye.

⁴⁵ Sena napoyawa himu amoke hekeya matanepela: meatawa hekeya selesene. Ko:yawemiwa, e himuyawa matanawa napolo sopolu woliyetinase. Aputa: sena olokeyatelayawa himu amoke olokeyatela matanepela: meatawa olokeyatela selesene. Ko:yawemiye e himuyawa matanawa olokeyatela sopolu woliyetinase. Ko:yawemiye sena nowamoke E himu honosane fa:nemi kete matanewa woliyetiye enewa meakemi ine hetetiyapola: selesene.”

Yesuyewi Sena Elipei Koane Tiwa Amo Pale Seyawa Wekeye

Ma:tiu 7:21; 7:24-27

⁴⁶ Aputa: Yesuyewi selese, “Kiyawa Nema selese,’ Sena Sosolo, Sena Sosolo’ e selesewamona kiyawa Ne solo seyawa makulu hanosewa ko:luse ela:?”

⁴⁷⁻⁴⁸ Alake, senayewi koane tima:na: epelekiwa peleya: talapoiya etewa wa:pa:se emi isu kema:na:pela: peleya: ta:la: sinapola: emi isuwa kepela: koawa emi tikeye. Koawa tiyapola: enewemi hawa hakene ineseikiwa koawa seli tinase eta: tukula hanosema amunuse sena kesale Ne salo inapola: Ne sowa ta:tapola: emi kulu hanapola: tima:na: tisewa epapula elakeye.

49 Alawamona, sena nowamokiwa peleya: pelepoyia wa:pa:wemi koawa emi tiyapola: enewemi hawa hakene inesekiwa koawa eta: seli timanase tukuwatapola: sopoke eke tiye iya:peya. Alusene amowa sena kesale Ne Sowa ta:tapola: eta: kulu hapamawa epapula elak-eye.”

7

*Yesuyewi Lome Ami Ta:le Ti Amo Tima:na:
Tisene Sena Nowa Nakola Fala:pewa Wekeye
Ma:tiu 8:5-13*

¹ Sena kesale iyawa sopoke ta:pita:, Yesuyewi sowa selalapepela: kopela: ene Ewa Kapaneame koamesa:wemi mene hapakeye.

² Kapaneame koamesa: emiwa Lomene Ami ta:le ti amo tima:na: tisene sena nowa emi enene. Ewa nakola ilima tese kuma:na:pela: elakeye. Aputa: Lomene Ami ta:le ti sena amokiwa sena nakola amowa sosolo matana.

³ Ikila emiwa Lomene Ami ta:le ti sena amoke ta:takamake Yesuwa inape e selapita: ta:tapola:, Eyewi Yu sena pisei towaya iyawa Yesuma ta:potapola: Ewa siliye inapola: e tima:na: tisene sena nakola weyamo fala:pa:na: ina:pa: e seya.

⁴ Iyawa Yesu enewemi ine fiyatese sowa penano selese, “Lomene Ami ta:le ti sena ewa napokeye. Ewa keyewi sesema:na:wa ililakeye.

⁵ Ko:yawemiye eyawa nini Yu senawa sosolo matanesekeye. Eyawa niwamopela: kulukulu koawa nima tipiyakeye.”

⁶ Au selapita:, Yesuwa ilipe hapa. Hanapola: Ewa Lomene Ami ta:le ti sena amo koane

pawemi ine heteti. Ikila emiwa Lomene Ami ta:le ti sena amokiwa e mana noka Yesu salo ilikepiya. Aputa: Iyewi Yesuma selese, “Piseiki, Kewa hokolose minanakeye. Newa sena koloteasukeye. Alawamona Kewa sena sostonase na:nipe eta: ilimakeye. Alake, Kewa ne koane mina:na:wa eta: ilimanakeye.

⁷ Alanase, newa sena koloteasunase kewa enewemiwa newa eta: minamakeye. Alawamona, Kewa epa ke ela: selese ne tima:na: tisene sena nakola weyamowa falema e selesaleke fala:pa:na:nakeye.

⁸ Aputa: newamo yesila senayewi nema tima:na: tima e selapitekiwa neyawa tisene. Aputa: neyewi yesila ami sena noka neyewi ewa hamona e selapitekiwa ewa hanosene. Apula: neyewi nowa mina e selapitekiwa nowa inisene. Apula: neyewi ne tima:na: tisene senama tima e selapitekiwa eyawa tisene.”

⁹ Yesuyawa iyewi solo seya amo ta:tapola:, Ewa mono tela. Monotese Ewa mene i salo notolose ilipe ha:na: tiyenema selese, “Neyawa kima selakeye, Neyawa Yu sena kiwemiwa Lomene Ami ta:le ti senayewi Newemi penanose seli topu amunawa eta: papomakeye.”

¹⁰ Aputa:, Lomene Ami ta:le ti sena amo e mana iwa e koane meneyetiye inapola: potakamake tima:na: tisene sena nakola amowa faliyetalapita: papo.

Yesuyewi Kesale Sopa:la Sala Kuluwa Mene Tesa:pewa Wekeye

¹¹ Aso komayama kemi, Yesuwa Neine koamesa:wemi hapa. Aputa: Yesu kulu

hanosene sena alapulu sena kesale muta nokala ilipe hapa.

¹² Hanapola: koamesa: isu tiapo pa emi ha:na: tepeya ikila emiwa senala:yawa sala kulu nowa uwatiye inapita: papo. Sala kulu amowa kesale sopa:la amo e sa:le senase semetei kakeye. Sena kesale muta noka koamesa: emi tese kesale sopa:la alapulu ha:na: tiyalapita: papokeye.

¹³ Aputa: potapola:, Yesuyewi kesale sopa:la amo hauwekilise selese, “Kewa ya:lapa,” e seya.

¹⁴ Aputa: Ewa hanapola: sala kulu sasekeya emi ha:na: kesala. Kesapita: potapola:, sena ili uwapola: ha:na:neyawa ke enetowaya. Aputa: Yesuyewi selese, “Sala, Neyawa Kema selakeye. Kewa tesima!”

¹⁵ Au selapita:, sala kulu amowa tesi tiyapola: sowa me seya. Aputa:, Yesuyewi ewa e amama mene mikeye.

¹⁶ Aputa: sena kesale sopoke amo potapola: tutelise Kote unua wapolise selese, “Sepatosene sena sosolo nowa ni salo ine hetetiyatakeye,” e seya. “Koteyawa E sena kesale amo sesema:na: minakeye.”

¹⁷ Aputa: sena kesale Yutia peleya: sita:neyawana Yutia peleya: pa kemi sita:neyawana Yesuyewi sala kuluwa mene tesa:pelo e seyawa sopoke topukeye.

Yone Hano Toliyetisene Ewa Kulu Hanosene Sena Noka Yesu Salo Ilikepiyawa Wekeye

Ma:tiu 11:2-19

¹⁸⁻¹⁹ Yesuyewi tima:na: tiwa Yone ewalapulu kulu hanosene senayewi Yonema seya. Selapita: ta:tapola: Yoneyewi ewamo kulu hanosene

sena elipeima selese, “Ka:ko: Yesu salo hanapola: ta:pota:pa:. Ta:potese selese, ‘Kewa sepatosene senayewi selese Sena nowa inaposakeye e seyawa Kewama? O niyawa pa:ta nowa yesima:na:napa?”

²⁰ Aputa:, a:tawa Yesuma ha:na: selese, “Yone hano toliyetisene eyewi na:ko: Ke salo hamonapita: inakeye. Mina weyamowa Kema nano nowa ta:pa:na: minakeye. Ta:pa:na: amowa we, “Kewa sepatosene senayewi selese Sena nowa inaposakeye e seyawa Kewama? O niyawa pa:ta nowa yesima:na:napa?”

²¹ Esa: ta:pota:newanapulu Yesuyawa sena kesale muta noka nakola kalikalila tiwa fale walopita: papo. Emiwa sena kesale noka ho olokeyatela fiyanewa sili tiye iya:pela: apula: sena noka si kola towayawa Yesuyewi ili siwa me popota: fake walopita: papokeye.

²² Alanase, Yesuyewi Yone hano toliyetisene kulu hanosene sena elipei ama mene selese, “Ka:ko: Yone salo mene hanapola: nano ketea ka:tawi topuwala apula: ka:te papowala sopoke ema sela:pa:. Sena kesale puwano si kola enewa napu yemiwa me papokeye. Sena kesale puwano onatu kete towayawa napu yemiwa me hapakeye. Sena kesale waka:pila palawa falewaya. Apula: sena kesale kena: setiya towayayawa me topukeye. Apula: sena kuluwa me tesitikeye. Apula: Kote solo napowa sena kesale misitiya towaya ima setiye mikeye.

²³ Alake, sena kesale Newemi matana semetei tesewa eta: iya:peyama kou elaleke sena kesale

amowa Koteyewi ewa napola:tesekeye.” Aluse, Yesuyewi sena elipei mina ama au seyakeye.

²⁴ Ikila emiwa, Yone ewamo kulu hanosene sena elipei amowa mene hanapita: Yesuyawa Yoneyewi tima:na: tiwa sena kesalema ma:ta: tiye selese, “Sena kesale kiwa senanama peleya:wemi hapawa ena popa:na: hapala? Kiwa mane alotowi fuwala amo popa:na: hapala?

²⁵ Eta: alamananeke, kiyawa ena popa:na:pela: hapala? Kiwa sena sa:le sao popona kala amo popa:na: hapala? Eh, eta: alamakeye. Sena kesale sa:le sao popona napolo kalesewa apula: nano ketea sopoke napowa iliyetiye kini koane suwemi tesekeye.

²⁶ Alanase, kiyawa ena popa:na:pela: hapala? Kiyawa sepatosene sena nowa popa:na: hapala? Ehe, Neyewi kima selakeye kiyawa sepatosene sena sosolo nowa papokeye.

²⁷ Puwano fa:nemi Kote pukawemi sepatosene sena amoke Yone tima:na: tiyaposa kamo momateyawa wekeye,

‘Neyawa Kote sowa puwano ela:pe setiye miya:na: sena nowa hamona e sema:na:keye.

Sena amoke elekiwa isu kewamo ha:na:na:wa seila:taposakeye.’ *

²⁸ Neyawa kima selakeye, sala kesale nowamoke kesila amoke elekiwa Yonewa eta: helepemakeye. Alawamona, sena kesale eta:wiye nine newa kolotea esa: matanese

* 7:27 Malakai 3:1

Kotewemi seli ta:tapola: eyawa Kotewa ne piseikipela: elatapo esa: matanesaleke eyawa Yonewa helepekeye.”

²⁹ Sena kesale sopoyawala takese tisene sena iwa sopoke Yesu solo seya amo ta:tapola: nono Kote tapowa hene napo esa: matana, ko:yawemiye Yoneyewi iwa hano tolusulanase.

³⁰ Alawamona Felesi sena apula:pita: ele walosene sena iyawa Kote sowa ta:ta: iya:peya, ko:yawemiye Yoneyewi iwa hano eta: tolusulanase.

³¹ Aputa: Yesuyewi selese, “Napu sena a sitala weyamowa amuna telalapa?”

³² Sena a sitala iwamowa sala tepiteni amuna tepela: ma:na: wa:la:lesene peleya:wemi ka:la:lopela:la: ikene hosela:sela: sita:nene. Iyewi hoseyawa wekeye, ‘Niyawa konawa kima falawamona kiyawa eta: sipa:kuyamakeye. Niyawa sena kuluyewi kisala maya amo kisalawamona kiyawa eta: ya:la:makeye.’

³³ Aputa: Yone inisekiwa ma:ne falawa apula: waine hano amowa eyawa eta: nasemakeye, apula: kiye selese, “Ewemiwa ho olokelatela nowa elatakeye,’ e seya.

³⁴ Alawamona, Sena Sa:le, Newamo inisekiwa ma:na:wana naiye hawana naiye elakeye, apula: kiye selesekiwa, ‘Eyawa ma:na:wa katalo napela: waine hawana katalo nanape apola: teila:pela: nanano telalapo. Ewa takese tisene sena alapulu sena olokeyatela a ela amowa sopoke Yesu E manakeye.’

³⁵ Yesuyewi selese, “Sena kesale sopoke Kote matanawa kulu hanose ta: tisene iye Kote E

sa:wa E matanawa henenapo esa: walopesak-eye.”

*Yesuyewi Kesale Nowa Olokeyatelowemi
Elapita: Mene Siliwa Wekeye*

Ma:tiu 26:6-13; Make 14:3-9

³⁶ Felesi sena nowamoke Yesuwa e koane ma:na:ma:na: mina e selapita: emi ha:na: henene.

³⁷ Koamesa: emiwa kesale semetei nowa olokeyatela a enene amokiwa Yesuwa Felesi sena amo koane emi helapita: potapola: eyawa wela hano ikumu napolo hoseyawa kopa napolo suwemi ela tiyapola: mina.

³⁸ Aputa: kesale amowa Yesu fo:suwemi inapola: e onatu salo kepiyawemi ine ya:lese siyawa Yesu onatuwemi tulusatoya. Ya:la:lape apola:, ene piseifano tiyapola: Yesu e onatuwa helapola: minipi. Minitapola: wela ikumu napolo hoseya amowa Yesu onatu emi sulakeye.

³⁹ Aputa: potapola: Felesi sena Yesu mina e sela:ne amoke matanesekiwa, “Yesuwa heneye sepatosene sena telakiwa eyawa kesale ko:lu telayewi kesape esa: matanemapekeye. Eyawa kesale amowa olokeyatela tisene esa: matanemapekeye.

⁴⁰ Eyawa au matanese, Yesuyewi ema mene selese, “Saimone, Neyawa kemawa solo nowa selakeye.” Aputa: Saimone selese, “Walosene sena, Keyawa sema!”

⁴¹ Yesuyewi pale selese, “Sena elipei amokiwa mini heka sena moweni puwano a:ma kinisene alapulu enekeye. Sena nowama mini heka

sakopolo semetei aputa: sena nowamawa talo semetei telakeye.

⁴² Alanase, sena elipei amoke sena a:ma moweni kina:ne ama selese, “Na:tawa moweniwa itapake kemawa mini heka eta: mene miya:na:manakeye, e seya. Au selapita:, moweni kina:ne sena amoke ela: selese, “Ke iya:pa, ka:tawa moweni neyewi mini heka nine mene kinapa,” e seya. Sena eta:wiye moweni kina:ne sena amawa sosolo epelesa: eta: matanema:na:na?

⁴³ Saimone mene selese, “Neye matanawa sena moweni sosolo tili sena amokiwa moweni kina:ne sena amawa sosolo epelesene.” Aputa: Yesu selese, “Keyawa heneye selakeye,” e seya.

⁴⁴ Au selapola:, Yesuwa kesale amo mene pota:la: Saimonema selese, “Keyawa kesale we pota? Newa ke koane suwemi minawamona keyawa Newa Ne onatu selakomita: hawa eta: mimakeye, alawamona kesale weyamoke elekiwa e siyayewi Ne onatuwa tulusatopola: ene pisei fayewi helakeye.

⁴⁵ Apula: keyawa Newa eta: minipimakeye, alawamona kesale semetei weyamokiwa heli a inise Ne onatuwemi ine minitenewa napute yemiwana a minita:sa:la: elakeye.

⁴⁶ Aputa: keyawa Newa wela hawa Ne pisei fawemiwa eta: sulamakeye. Alawamona kesale weyamoke elekiwa wela hano ikumu napolo hoseya moweni sosoyewi wa:la:yawamoke Ne onatuwemi sutakeye.

⁴⁷ Alake, Neyewi kema selakeye, kesale weyamokiwa ene ewa olokeyatela sosolo elapita:

potapola: olokeyatela sosolo amowa Neye tiye iya:peyakeye. Iya:peyanase, Nemawa sosolo matanetakeye. Alawamona, sena nowamoke olokeyatela kolotea iya:takemiwa Nemawa kolotea matanesene.”

⁴⁸ Au selapita:, Yesuyewi kesale ema selese, “Ke olokeyatelawa Neyewi tiye iya:peyakeye.”

⁴⁹ Sena kesalela: noka ipitane ka:lalopela:la: selese, “Sena epamowa ene eyawa olokeyatela tiye iya:tesene sena amowa ipa:?” e seya.

⁵⁰ Aputa:, Yesuyewi kesale ama selese, “Koteyawa kewa mene silikeye. Ko:yawemiye kewa Newemi seli topuwemi ela:. Alake, kewa ha:na:piyo. Koteyewi hopola tesewa kewalapulu elaposakeye.”

8

Kesale Noka Yesu Seselawa Wekeye

¹ Amo sikape kemi, Yesuwa koamesa: kalikalila apula: taune kalikalila emi hapa. Hanapola: Eyawa Kote Piseiki epela: ela peleya: emi solo napolo ela amo waye sila:nekeye. Apula: Ewamo kulu hanosene sena kukuluipewa ilipe hapa.

²⁻³ Apulapita:, kesalela: nakola kalikalila falewaya apula: ho olokeyatela fiyane sili tiye iya:waya amokiwala Yesu ilipe hapa. Ilipe hapa emiwa kesale nowa unua Meli, Makatala koamesa: amo kesale. Ewa puwanowa Yesuyewi ho olokeyatela tomoipe fiyane sili tiye iya:peya amopela: nowa unua Yoana. Ewa sena Kusa ekele. Kusa eyawa Helote koane pota:tesene.

Apula: kesale nowa unua Susa:na apuluse kesale muta nokala ilipe hapakeye. Kesalela: iyawa Yesu Ewamo kulu hanosene senawanapulu Yesu Ewalapulu iwa kesalela: ili moweni amoke sesela hapa.

Nakela Sa:le Kela Yesuyewi Pale Seyawa Wekeye

Ma:tiu 13:1-9; Make 4:1-9

⁴ Yesu enewemi sena kesale muta noka koamesa: kalikalila amowa emi ine tese kekene tiyapola: elapita: Yesuyewi pale selese,

⁵ “Nakela sa:le kelesene sena nowamoke nakela e sa:wa fipila hapakeye. Fipila hapa amowa noka isu kiwemi sululuwaya. Sululuwaya amowa noka sena kesalela: ha:na: tise onamunu tiye iya:peya. Apula: noka a:nema:yewi ine ketetiye mena.

⁶ Nakela sa:le noka etewa wapa:kemi sululuwaya. Sululuwaya amowa fiyanesekiwa napolo ka fiyatepela: sikapewemi ewa hawa itapanase eleletese ke olo tikeye.

⁷ Nakela sa:le noka mei ona honosane sululuwaya. Sululuwaya amowa fiyanesekiwa mei ona alapulu elipei ke fiyanese mei ona amoke nakela sa:le kelawa fepilise sakotise eta: fiyanemakeye.

⁸ Aputa:, nakela sa:le noka peleya: sa:le napowemi sululuwaya. Sululuwaya amowa napolo fiyanese fowa heyawa semetei semetei esa: sakopolo semetei helesene.” Yesuyawa pale seya sowa selapola: sena kesalema unuwapo ho selese, “Sena kesale eta:wiyeye kiwa kena:wa elaleke, ta:ta:pa:.”

⁹ Au selapita: ta:tapola:, Yesu Ewamo kulu hanosene senayewi Ema ta:potose, “Pale seya epamo mouwa enana?”

¹⁰ Yesuyewi selese, “Kote Piseiki ela peleya: Ewemi matana mupapo enewa kima hokato kinakeye. Alawamona, sena nokamawa Neyewi pale selakeye. Alanase, sena kesale iyawa Ne tima:na: tiwa papowamona, hene mouwa eta: seli papomakeye. Apula: Ne solo seyawa iyawa topuwamona eta: seli matanamakeye.”

Nakela Sa:le Kela Amo Pale Seya Henewa Wekeye

Ma:tiu 13:18-23; Make 4:13-20

¹¹ Yesuyewi a selese, “Pale seya heneya mouwa wekeye. Nakela sa:le amunawa Kote solo akeye.

¹² Nakela sa:le isuwemi sululuwaya amuna amowa sena kesale Kote sowa ta: tiyapola: sita:newanapulu Setene ewa inapola: Kote sowa sena kesale himu matana fa:nemi tenewa tiye iya:tesene, ko:yawemiye iwa Kote Sowa seli ta: tiyapola: Koteyewi iwa mene silima:pikitise.

¹³ Aputa: nakela sa:le noka etewa wapa:kemi sululuwaya amuna amowa sena kesale Kote sowa epelese topuwamona seka eta: seli hapama. Alanase, iyawa Kote Sowa aso kasa topukeye. Ala emi ela:, hilila nowa inapita: ili seli topuwa ke iya:peya.

¹⁴ Aputa: nakela sa:le noka mei ona honosanewemi sululuwaya amuna amowa sena kesale Kote Sowa ta: tiyapola: enekeye. Alawamona nano ketea kalikalila peleya: ne weyamoke fepili tise sako tikeye. Sena kesale

amokiwa nano ketea muta temana esa: hili matana apula: moweni sosolo tima:n:a esa: matane apula: nano ketea yulu tepela: epesana esa: matanesene apula: peleya: sosolo weyemi epelema:na: tela amoke ela: fowa eta: hele-sema apula: iwa Kelesowemi seli topuwa eta: penaiyama telakeye.

¹⁵ Alawamona nakela sa:le peleya: napowemi sululuwaya amuna amowa hekeya sena kesale apula: iwa matana himu fa:na napolo ela ak-eye. Iyawa Kote sowa ta: tiyapola: seli talapo tiyapola: ela amowa nano ta:peya kalila nowa inakemiwa iyawa Keleso unua seli talapo tinase sikapewa fowa napolo helepesakeye.”

Senayawa Ima Ho:liyawa Pakete Hasuwemiwa eta: Fopulusemakeye

Ma:tiu 5:15; Make 4:21-25

¹⁶ Yesuyewi sowa a sela:sela:, “Sena nowamoke imawa tutiyapola: pakete hasuwemiwa eta: fopulusema apula: wa:ta hasuwemiwa eta: tuwatesemakeye. Eta: alusema, senayawa imawa tutiyapola: hokato honosane tuwatesene ko:yawemiye sena kesale noka inisekiwa ho:liya amo potapola: inisekeye.

¹⁷ Alanase, napu weyemi nano ketea sopoke o:sulu mupapeya enewa sikapewemiwa hokato tepesakeye. Apula: napu weyemi nano ketea sopoke o:sulu mupapeya enewa sikapewemiwa Koteyawa hokato walopesakeye.

¹⁸ Alake, solo amowa kiyawa seli matane tiyapola: ta: tiya:pa:. Koteyawa matane ti sena ela amawa matana sosowa wa:ke kinaposakeye.

Alawamona sena eta: seli matanama elaleke amowa Koteyawa ene eye matana ela amowa tiye iya:taposakeye.”

Yesu E Ama Apula: E Ma:ela:wa E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 12:46-50; Make 3:31-35

¹⁹ Ikila emiwa, Yesu yowala E ma:ela:wala Ewa popa:na: mina. Alawamona, iwa pa emiwa eta: ine mako:lu telama ko:yawemiye sena kesale mutayewi Yesuwa hekiyetise fowa itapalapita: potose.

²⁰ Aputa: sena semetei nowamoke Yesuma selese, “Ki amawa ke ma:ela:walapulu iwa Kewalapulu solo sema:na:pela: inapola: hema fatemi sita:lakeye,” e seya.

²¹ Au selapita: Yesuyewi mene selese, “Sena kesale eta:wiye Kote sowa ta: tiyapola: tima:na: tisene amowa heneye Ni ama apula: Ne ma:ela: akeye.”

Alokalapulu Hano Ko:luwewalapulu Mina Yesuyewi Itapa Tema E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 8:23-27; Make 4:35-41

²² Ikiwapo nowemi Yesuyewi Ewamo kulu hanosene senama selese, “Niwa hano ka:na epa satepela: hawe nono fa:nemi hanakeye,” e seya. Au selapita:, iwa sopoke fala: telesene potiwemi tatiwalopela: fala:wa telepela: alotowi fukamake mene tiye hano ka:nawemi hapa.

²³ Iwa ha:na:sela: hano honosanewemi Yesuwa enise uwa hapa. Uwa hapa elapita:, alopo penaiya nowa hano ka:na honosanewemi inakamake hawa kalo tiyapola: poti suwemi waluse

potiwa hano mutula: sinise iwa honama telak-eye.

²⁴ Aputa: potapola:, Yesu ilipe hanosene sena iyawa Ewa eni enewa ha:na: kila:tese selese, “Piseiki, Piseiki, niwa hano katoma:na: mapatokeye!” Au selapita:, Yesuwa tesi tiye fiyane tese alopoyeli hano ko:luwe penaiya potiwemi ine pola:nema penaiya selese, “Alopo kewa ke iya:pa! Apula: hano ko:luwe kewala enetema,” e seya. Au selapita:, alokala ko:luwewala elipei ke itapa telakeye. Akamake hano ka:nawa ene tese eta: iminamakeye.

²⁵ Yesuyewi ilipe hanosene senama ta:potose, “Seli topu kiliwa kami elape?” Au selapita:, iwa howa hanose ipilise ikene selese, “Sena we ipa:? Eyawa alopoyeliye hano ko:luwe ama selakamakiwa seyawa ta:tatakeye. Ta:tapola:, E solo seya amo kulu hanatakeye,” e seya.

Sena Nowa Ho Olokeyatela Fiyane Yesuyewi Sili Tiye Iya:peya Amowa Wekeye

Ma:tiu 8:28-34; Make 5:1-20

²⁶ Au selapola:, iwa potiwa fala: telepela: Kelasini sena kesale ili peleya: emi hapa. Kelasini peleya: amowa Kalili peleya: emi ela: potakamakiwa hano ka:na hawe nono fa:nemi elakeye.

²⁷ Apula: Yesuwa poti suwemi tese mowa sine sipa:lepeyawalapulu Kelasini koamesa: amo sena nowa ho olokeyatela fiyanewa emi inapita: papokeye. Sena amowa ikiwapo sopoke ewa saowa eta: kalama henese ela: sena kulu tuwatesene apana suwemi eniya: tesene. Ewa koanewemiwa eta: enisemakeye.

28 Sena amokiwa Yesu potose unuwapo kalose Yesu minitapo sutesini. Sutesinapola: tela: unuwapo kalose Yesuma selese, “Kote faleyamo E Sa:wa kenase keyawa newemiwa ena ketea timinima:na:na? Apula: Neyewi kema penaiya ta:potose, “Nemawa nakoma:na: ketea nowa kinapa!”

29 Sena amokiwa au seya amowa ko:yawemiye Yesuyewi ho olokeyatelama selese, ‘Iya:pela: hamona’, e seya amowa topunase. Ikila sopoke ho olokeyatela amokiwa sena amowa siliye sila:nekeye. Alalapita: potapola:, sena nokamoke ewa seiniyewi tiya:walapulu onatuwalapulu ta tiye tuwapola: pota:tesene. Alawamona, seini amowa sena amoke penanose hotole inapita: potapola: ho olokeyatela amoke poluse senanama peleya: emi ha:na: enekeye.

30 Aputa: Yesuyewi ema ta:potose, “Ke unua ipa:?” Eye mene selese, “Ne unua, ‘Mutakeye’,” e seya. Sena amoke au seya amowa ko:yawemiye ho olokeyatelawa ewemiwa muta fiyanenase seya.

31 Aputa: ho olokeyatela iyawa Yesuma penaiya ta:potose selese, “Keyawa niwa uwalopo heka eta: popa:na: telama utesiniwemiwa toliyetiyapa.”

32 Ikila emiwa kopowa muta aso pa fapolo hema emi peleya: mona:sela: sitalapita: papokeye. Potapola: ho olokeyatela iyewi Yesuma ta:potose, “Niwa ili kopolo suwemi fiyama:na:wa ililapa?” e seya. Au selapita: Yesuyewi ima selese, “Ilikeye,” e seya.

³³ Aputa: ho olokeyatela iwa senawemi enewa iya:pela: kopolo sita:ne amo suwemi fiyane. Fiyapanita: kopolola:wa kipila kalo tiye ne-talekamake akola naiyawemi sululuwaluse hano ka:na emi katolose ya:te telakeye.

³⁴ Aputa: sena kopolo pota:tesene amoke potapola:, iwa mene talewata: hanapola: sena kesale koamesa: emi sita:newanapulu peleya: hepe nokemi sita:newana sopoke sekoya hapak-eye.

³⁵ Au sele inapita:, ta:tapola:, sena kesale muta sopoke amokiwa henele esa: popa:na: mina. Iwa inapola:, Yesu enewemi ine fiyatese potakamake sena puwano ho olokeyatela fiyanenewa Yesu onatu onapela: enewemi sine helapita: papo. Sena amowa sao napolo me ka tiyapola: matanawana napolo tepela: elapita: papokeye. Ala amo potapola: sena kesale ine tiya amowa ipilise tuteilakeye.

³⁶ Aputa: sena kesale papoyawa eta: pote minama sena kesale nokamawa Yesuyewi sena ho olokeyatela sili tiye iya:peya amowa iyewi papowa wa tiye mikeye.

³⁷⁻³⁸ Aputa: potapola:, Kelasini peleya: sena kesale sopoke iyawa Yesuwa mene hamona e seya ko:yawemiye, iwa ipilawa ilima tese. Au selapita:, Yesuwa potiwemi tapela: ha:na:na:pela: ekamake puwano ho olokeyatela fiyanene sena amoke Yesuma penaiya ta:potose, “Newa ninipe mina:na:wa ililapa? e seya.

³⁹ Au selapita: Yesuyewi ewa mene ilikepilise selese, “Kewa mene hanapola: ke solawalapulu ke manawanapulu imawa Koteyewi kewa sosolo

weyamu seselawa sela:pa;,” e seya. Aputa: sena ewa mene ene koamesa:wemi hanapola: sena kesale sopoma nano ketea Yesuyewi ewemi timiyawa epulakeye e seya.

*Yesuyewi Kesale Kulu Mene Teisa:ta: Apula: Kesale Nowa Nakola Fala:pewa Wekeye
Ma:tiu 9:18-26; Make 5:21-43*

⁴⁰ Apula: Yesuwa hano ka:nawa mene satepela: inise potakamake sena kesalela:wa ewa inapita: epelesa: mene silikeye. Ko:yawemiye iyawa ewa yesipela: enenase.

⁴¹ Ikila emiwa Yu sena iyewi kulukulusene koane sosolo amo yesila sena e unua Yailase sena amokiwa Yesu onatu onapela: enewemi ine tese kuniuwa kula:walopela: ela: Yesuma penano ta:potose, “Kewa newanapulu ne koane mina:na:wa ililapa?

⁴² Ko:yawemiye ne la:le semetei nowa yapene kukuluipe tela amowa kula hananakeye. Au selapita: Yesuwa Yailase koane ha:na:na:pela: ha:na:newanapulu sena kesale ilima emi ha:na: tiyenenapita: Ewala ilipe hanose teletese poiya hapakeye.

⁴³ Ikila emiwa kesale nowa ilipe hapa kesale amowa hekila hanose hesana ela: yapewa kukuluipe enene, alawamona mitokolo sena nowamokiwa eta: faliyetimakeye.

⁴⁴ Kesale amowa Yesu fa:kemi inapola: e sao kala aso fili hekemi ine kesalakeye. Kesakamake komayamakemi hekila hanose hesana enewa ke itapa telakeye.

⁴⁵ Aputa: Yesuyewi ta:potose, “Newamo ine kesaka eta: elala?” e seya. Au selapita: iyewi selese, “Niyawa Kewa eta: kesalamakeye,” e seya. Au selapita: Pitayewi selese, “Piseiki” sena kesalewa mutake Kewa poluse etakeye,” e seya.

⁴⁶ Alawamona Yesuyewi selese, “Sena kesale nowamoke Newa kesalakeye. Amowa Neyawa matanekeye. Ko:yawemiye penaiya opola Newemi ela amo hanaka nine Neyawa potakeye,” e seya.

⁴⁷ Au selapita: kesale amoke matanesekiwa eyewi kesatapo esekiwa Yesuyawa matana ela esa: matanese ewa kiwa pipilise ipilise Yesu salo inapola: E minitapowemi kuniuwa kula:pela: e pisei kotopela: ine hela:. Sena kesale nokamo sikapowemi eyewi Yesu kesala amo mouwa apula: ewa aso komayama kemi faleyetiwa Ema emi seyakeye.

⁴⁸ Au selapita: Yesuyewi ema selese, “Ne la:le, kine seli topu epamoke faleyetiyatakeye. Alake hamona. Koteyewi hopola tesewa kewalapulu elaposakeye,” e seya.

⁴⁹ Yesuyawa sowa au sela:sela: enewemi, sena nowa Yu sena kulukulu koane pota:tesene sena Yailase e koane emi tese inapola: Yailasema selese, “Ke la:wa kulukeye. Alake keyawa Walosene Sena epamowa siliye inapa,” e seya.

⁵⁰ Yesuyawa solo seya amo ta:tapola: Yailase ema selese, “Kewa ipipa. Keyawa Newemi seli topuwa eta: natelama elaleke, ke la:le epa mene tesilaposakeye.

⁵¹ Yesu Eyawa Yailase koawemi fiya tesekiwa, sena muta noka koane suwemiwa musulumita: fowa eta: apoyamakeye. Alawamona Eyawa Ewalapulu koane suwemi musuluma:na: ta:peyawa Pita nowa Yone nowa Yemese apula: sala kulu amo ina yoyeli ili amo sopolu musuyak-eye.

⁵² Musuluye tiye hanapita: potapola:, sena kesale pakiya kole ke sita:neyawa ya:peya:sela: sosolo matana:sela: sita:ne. Aputa: Yesuyewi ima selese, “Kiyawa sosolo matanese ya:lapa. Ewa eta: kulumakeye. Ewa eni elakeye,” e seya.

⁵³ Au selapita: iyawa Yesuwa akowapokeye. Ko:yawemiye, iyawa kesale sa: epamowa heneye kulukeye esa: matanese.

⁵⁴ Alawamona, Yesuyewi kesale sa: kulu amo tiya:wa kaopela: ela: ema selese, “Ne la:le, kewa tesima!”

⁵⁵ Au selapita: kesale sa:le kulu amo howa ene ewemi mene ine tese komayama kemi tesi. Aputa: Yesuyewi ima selese, “Kiyawa kesale sa: epa ma:na:wa miya,” e seya.

⁵⁶ Aputa: kesale sa: amo ina yoyeliwa tuteila, alawamona Yesuyewi sena kesale sopolu ima penaiya selese, “Kiyawa sena kesale nokamawa kiyewi papo weyamowa selapa,” e seya.

9

*Yesu Ilipe Hanosene Sena Kukuluipe Tima:na:
Timita: Ilikepiyawa Wekeye*

Ma:tiu 10:7-11; Make 6:6-13

¹ Yesuyewi ilipe hanosene sena kukuluipewa ha tiyapola: penaiya opola sosowa ima kinapola:

iyawa ho olokeyatela fiyanewa sili tiye iya:ta: aputa: nakola kalikalilawala sopoke iyewi fale-walomita: epela: holakeye.

² Apula: Eyawa penaiya opola sosowa ima kinapola: iwa Kote Piseiki epela: ela peleya: emi Kote solo napolo amo waya:sela: apula: sena nakola towayawa fala:ta: emita: ilikepiya.

³ Eyawa ima selese, “Kiwa makene hanosekiwa nano ketea noka tiye hanapa amowa wekeye. Ininamowa kapela: hanapa. Yetuwa wa:pela: hanapa. Ma:wa tiye hanapa. Moweniwa selapela: hanapa. Sao kama:na: noka tiye hanapa.

⁴ Kiwa hanosekiwa koamesa: nowemi ha:na: fiyatesekiwa koane semetei nowemi fiyanenaneke koane semetei ke elatipa: koane nowemi esa: silalatepa. Koane emi ela: koamesa: nowemi ha:na:pa:.

⁵ Hanapola:, ha:na: sena kesale koamesa: amokiwa nekanese masilisaleke, kiwaya onatuwemi peleya: palawa ke fipa:pela: ha:na:pa:. Amoke ela: walosekiwa koamesa: emiwa Koteyawa maepelepesakeye.”

⁶ Au selapita: iwa koamesa: kalikalila sopoke Kote solo napowa waya:sela: sena kesale nakola towaya amowa fal:waya hapakeye.

Heloteyewi Yesuwa Ipei E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 14:1-2; Make 6:14-16

⁷⁻⁸ Aputa: Yesuyewi tima:na: tiye hapa amowa Heloteyawa sopoke topukeye. Helote ewa Kalili peleya: emi Kamani pisei senawa ekeye. Eyawa ta:tapola:, tikili tela ko:yawemiye sena nokamoke selese Yone hano toliyetisene kuluwa

mene teisa:pekeye e seya nokamokiwa Ilayawa mene minanapo esa: matanakeye. Apula: sena nokamoke selese sepatosene sena semetei puwano kulu nowa mene tesilapo esa: matanak-eye.

⁹ Alawamona Helote selese, “Yone kemakuwa naiye tikeye. Alake, sena tima:na: penaiya tiyakeye e sela epamowa ipa:?” Aluse, eyawa Yesuwa ene siyewi popa:na:keye esa: matana.

Sena Kesale Taosene Pipe (5,000) Yesuyewi Ma:na: Miwa Wekeye

Ma:tiu 14:13-21; Make 6:30-44; Yone 6:1-14

¹⁰ Yesu Ewamo kulu hanosene sena kuku-luipe amowa mene inisekiwa, nano ketea iyewi timiyawa Yesuma seya. Selapita:, Yesuyewi iwa siliye Ewalapulu ipitane Pesaita koamesa: pawemi hapa.

¹¹ Alawamona, sena kesale muta noka Yesu hapa emi sikape kulu tiye hapa. Ko:yawemiye iyawa Ewa emi hapa esa: matanese. Iwa inapita: potapola:, Yesuyawa iwa mene siliyapola: Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa ima waya. Apula: sena kesale nakola sita:newa falewaya.

¹² Ka:le oka sine sinakemi Yesu Ewamo kulu hanosene sena kukulupe iyawa Yesu salo inapola: Ema selese, “Keyawa sena kesale mina weyamowa mene ilikepilepa: apula: iyawa ma:na:wana enima:na:wana kelepa:sa: hamonota: ilikepilepa:, ko:yawemiye weyamowa senanama peleya:keye. Alake, koawa itapa.”

¹³ Yesuyewi mene selese, “Ma:na: ma:na:wa kiyewi tiye kina:pa:.” Iyewi mene selese, “Niyawa ma:ne towapowa pipe apula: ewalo

elipei amo elakeye. Ma:na: noka itapak-eye. Alake, sena sopolu ma:na:wa niyewi wa:la:lomita: ha:na:na:wa ililapa?" e seya.

¹⁴ Emiwa sena taosene pipewa ine kekenakeye. Alawamona Yesuyewi Ewa kulu hanosene sena kukulupe ima selese, "Sena ili epa takalese talo pipe esa: ka:la:lopa:," e seya.

¹⁵ Au selapita: Yesu Ewamo kulu hanosene sena kukulupe amokiwa Yesu solo seya amo ta:tapola: iwa sopo ke ka:la:ya.

¹⁶ Sopo ke ka:la:lopela: elapita: Yesuyewi ma:ne towapo pipe amowana apula: ewalo elipei amowa tiyapola: hepene fala pota:la: Kotema napolo e selapola: ma:na: amowa pa-solo koluyetiyapola: Eyawa Ewa kulu hanosene senama tiye mi. Kinapita: potapola:, Iyawa sena kesale sopo ke ima sakolakeye.

¹⁷ Sakokepilapita:, sena kesale sopolu menak-eye. Nanapeyapola: kuka telipita: ma:na: mena heka Yesu kulu hanosene sena kukulupe iyewi elale kukulupe wemi selakamake woliyetikeye.

*Pita Eyewi Yesuma Selese, "Kewa Kelesokeye"
E Seya Wekeye*

Ma:tiu 16:13-19; Make 8:27-30

¹⁸ Ikila nowemiwa, Yesu Ewa Enapotane Ewamo kulu hanosene sena kukulupe alapulu ela: Kotema kulukulula:sela: enekeye. Apula: Eyewi ima ta:potose, "Sena kesale sopo ke Newamo selakamowa Nawa ipa:?"

¹⁹ Aputa: Ewamo kulu hanosene senayewi mene selese, "Sena nokamoke selese Kewa Yone hano toliyetisene akeye, apula: nokamokiwa

Kewa sepatosene sena Ilaiyakeye seya, nokamokiwa Kewa sepatosene sena puwano kuluwa mene tesilakeye e seya.”

²⁰ Aputa: Yesuyewi ima mene ta:potose, “Kiyawa Newa ipise matane seya:?” Au selapita:, Pitayewi mene selese, “Kewa Kote Piseiki epesita: ta:peya Sena Kelesowa kekeye,” e seya.

²¹ Yesuyewi Ewamo kulu hanosene senama penaiya selese, “Kiyawa Newa Kelesokeye e sekiwa sena nokamawa selapa!”

Yesuyewi Selese Ewa Kulaposakeye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 16:20-28; Make 8:30-9:1

²² Aputa: Yesuyewi selese, “Sena Sa: Neyawa Kapo oyawa sosolo tiyaposakeye aukemiwa Yu sena piseiki amokiwala pilisiti sena piseiki amokiwala ele walosene sena piseiki iyawa sopoke Newa mapolose fa:tapo apolose selese ‘Kewa heneya Kelesomakeye’ e selaposakeye. Alanase, Koteyewi ta:pelese Newa senayewi sana kulaposakeye esa: ta:pelewapokeye. Alawamona ikila usulupe kupela: elapepela: Koteyewi mene teisataposakeye.”

²³ Eyawa ima sopoke selese, “Sena kesale Newemi kulule mina:na: matanesaleke, ewa ene me sinapola: apula: ene i kelipapoiyawa uwapola: ikila sopoke Newamo kulu ina:pa:.

²⁴ Sena kesale eta:wiye ili falela epesene amo tapowemi teketiye matanesaleke, sena amowa e kokolo kau tesene amowa itapa tepesakeye. Alawamona, sena kesale eta:wiye ili falela epesene amo tapowemi iya:pela: Newamo kulu

inisaleke, sena amowa e falela mene siliyaposak-eye.”

²⁵ Alake, sena kesale semetei nowamoke peleya: sosolo weyemi nano ketea sopoke tiyapola: kekeneye tiye ela: Kotewalapulu kokolo kao tesewa eyawa iya:pela: elaleke nano ketea weyamowa napola? Eh, eta: alamakeye.

²⁶ Alake sena kesale semetei nowamoke Ne unua apula: Ne solo sema:na:wa ewalosaleke, sikapewa Sena Sa: Nine Newa mene mina ikila emiwa ewa Neyewi ewala miya:na:keye. Amo inisekiwa Nine Ne ho:liyawalapulu apula: Ni Ata ho:liyawalapulu hepene sena napolo sopowalapulu mene mina:na: ikila emiwa sena kesaleyewi Newa ewala kinapita: Neyawana iwa ewala miya:na:keye.

²⁷ Neyawa kima heneye selakeye. Kiwa noka napu yemiwa weyemi tesi tiyapola: seta: kuluma a elapepela: Kote Piseiki epela: peleya: ela iyawa potaposakeye,” Yesuyewi au seya.

*Yesu Toma Pa:ta Hetetise Ho:liyawa Wekeye
Ma:tiu 17:1-8; Make 9:2-8*

²⁸ Yesuyewi au selapita:, ikila oloipe itapa tepela:, Eyewi tokowemi kulukuluma:na:pela: hanose Pitawala Yonewana Yemesewala siliyapola: hapa.

²⁹ Hanapola: Yesuwa kulukulula:sela: enewanapulu E mitiwa kalila heteti apula: E sao kalawala saiyakolosa: koiya hetetisene epapula elapita: papokeye.

³⁰⁻³¹ Aputa: potakamake, sena elipei nowa emi ine sita:lapita: papo. Amowa Mosese

Ilaiyayeli a:ko:la inapola: Yesuwalapulu solo sela:sela: elapita: potakamake eli sao kalawa koiya papalola elapita: papo. Ili usulupe amoke solo seya amowa weyamu seya Yesuyawa Koteyewi matana amowa sopokeye tima:na: tiwa kotetiyapita:kiwa Yelusaleme koamesa:wemi kulaposakeye. Alanase, Yesuyawa peleya: sosolo we iya:pela: ha:na:na:wa a:tawi Yesuma seyakeye.

³² Ikila emiwa Pita Yemese Yone iwa falopela: enekeye. Falopela:la: toyetiyapola: tesila: fiyanese potakamake Yesuwa papalola koiya elapita: potakamake sena elipei nowana ine Yesuwalapulu tesi tiye elapita: papo.

³³ Sena elipei amowa Yesuwalapulu sita:newa iya:pela: ha:na:na: epita: Pitayewi selese, “Walosene Sena, niwa weyemi minawa napolakeye. Alake, niyawa koawa usulupe tisaleke ililakeye. Nowa kema tipima:na:keye. Nowa Mosesene tipima:na:keye apula: nowa Ilaiyane tipima:na:keye.” Pita eyawa mokopo seyakeye. Eyawa ene solo seya amo mouwa eta: seli matanamake seya.

³⁴ Pita eyawa au sela:newanapulu iwamo sita:newa kiniwaniyewi ine folakeye. Fopita: potapola: Yesu Ewamo kulu hanosene sena usulupe iwa kiniwaniyewi foyetiyapita: potapola: ipilawa ilima tela.

³⁵ Ipila:sela: sita:newanapulu Solo nowa kiniwani olapowemi ine ela: selese, “Sena epamowa Nine Ni Sa:keye. Ewa Nine ta:pele tiye apoyakeye. Alake, E Sowa seli ta:ta:pa:.”

³⁶ Au selapita: ta:ta: tepeyawalapulu Yesu

Ewamo kulu hanosene sena usulupe iyewi potakamake Yesuwa Enapotane elapita: papo. Iyewi nano sosolo papo amowa eta: hokatoya-make i matana fa:namoke ke matane tiye sita:ne.

Sala Nowa Ho Olokeyatela Fiyane Yesuyewi Sili Tiye Iya:peyawa Wekeye

Ma:tiu 17:14-21; Make 9:14-27

³⁷ Kiapo ikiwatapita:, Yesu Ewamo kulu hanosene sena usulupe iwa tokowemi tese sine-newanapulu sena kesale muta noka isu hon-osanewemi iwa katiye ina:nenapita: papo.

³⁸ Sena kesale kekena honosane emi sena nowamoke Yesuma holose selese, “Walosene Sena, Neyawa Kema talapoiya selakeye. Ni sa:le semetiwa potapose mina.

³⁹ Ho olokeyatelayawa ewemi fiyanapola: amoke matane kamunuse silalakeye. Apula: komayamakemi kalose kitase haiya. Halese peleya: kolemi sutesinise meakalapulu supa:kalapulu meakemi ine hetetikeye. Aluse, ho olokeyatela amowa sala emi ela: eta: iya:pela: hanosemakeye. Ewa kemi ke ela: sala amowa ikumuna:sela: elakeye.

⁴⁰ Alake sena kine kewamo kulu hanosene ima penaiya ta:potose ho olokeyatela epa hamona e seya. Au selapita: iyawa hamona e seyawamona eta: hapamakeye. Kemi ke elakeye.”

⁴¹ Aputa: Yesuyewi ima mene selese, “Sena kesale napu ikila weyemi a sita:lekiwa Kotema matana semetei maelatakeye. Alake, kiwa ikila sopoke hele matana:sela: elapita: Neyawa kiwamopela: hokola tima:na: tiya:sela: ela ikila

ipipa:ya?. Alake, ke sala epa weyemi siliye mina.”

⁴² Apula: sala amowa siliye inakamake ho olokeyatelayewi sano tiye peleya: kolemi toliyeti emiwa halese kitalakeye. Alawamona, Yesuyewi ho olokeyatela ama penaiya selese, “Kewa hamona” e selakamake ho olokeyatela ewa hapakeye. Apula: Yesuyewi sala amowa aluse fala:tapola: ewa inama mene mikeye.

⁴³ Aputa: potapola:, sena kesale sopoke howa hapa. Ko:yawemiye, Kote penaiya opola sosowa potose. Aputa: Yesuyewi penaiya opola sosolo amo potose sena kesale iwa howa hanose sita:newemi Yesuyewi Ewamo kulu hanosene sena kukulupe ima selese,

⁴⁴ “Neyewi solo kima sema:na: weyamowa, seli ta:ta:pa:. Sikapewa sena nowamoke Sena Sa: Newa kisi sena tiya:wemi tiye kinaposakeye.”

⁴⁵ Alawamona, Yesu E solo seyawa Ewamo kulu hanosene sena kukulupe iyawa mouwa eta: seli matanama. Ko:yawemiye seli matanema:na: mou amowa Koteyewi o:sulu mupapokeye. Alanase, iyawa mouwa Yesuma ta:popa:na:wa ipilise tutumatase eta: ta:papomakeye.

*Sena Sosowa Ipa: E Seyawa Wekeye
Ma:tiu 18:1-5; Make 9:33-37*

⁴⁶ Yesu Ewamo kulu hanosene sena kukulupe iyawa ikene kekelese tapase selese, “Nini weyamo honosanewemiwa sena puwano sosowa ipi tepesapa:?”

⁴⁷ Aluse kekela:sela: sita:lapita:, Yesuyawa ili matana honosane fa:nemi telaka potapola: Eyawa sala kolotea nowa siliye inapola: epawemi tesi tiye elapita:.

⁴⁸ Eyewi ima selese, “Sena eta:wiye Newa matanema:na:pela: sala weyamuna seselesaleke Newana sesekeye. Newa seselese epela: tesaleke Newa hamona e seya Kote Ewala epela: tak-eye. Alake, sena nowa ene sikape elaleke, sena amowa puwano tepesakeye.

Sena Kewalapulu Hopola Elaleke Amowa Kewalapulu Elakeye E Seyawa Wekeye

Make 9:38-40

⁴⁹ Yoneyewi Yesuma selese, “Walosene Sena, niyawa sena nowamoke Ke unu penaiya opola amo tiyapola: ela: sena ho olokeyatela fiyanewa sili tiye iya:talakeye. Aputa: niyawa e tima:na: tiyala amowa kama:na:pela: elakeye. Ko:yawemiye ewa niwanapulu eta: ine palamanase.

⁵⁰ Aputa: Yesuyewi selese, “Kiyawa ewa kapa! Ko:yawemiye sena kewalapulu hopola elaleke amowa kewalapulu elakeye,” e seya.

Yesu Kewa Inapa E Seyawa Wekeye

⁵¹ Yesuwa hepene falemi ha:na:na: mapatoya enene ikila emiwa Yesuyawa penaiya matanese Ewa Yelusaleme koamesa: emi ha:na:na: matanese hanose.

⁵² Yesuyewi sena noka puwano E solo semita: ilikepiya. Iwa hanapola: Samelia peleya: emi fiyatela. Fiyatese iwa koamesa: nowemi hapa. Hanapola: iyawa nano ketea noka seila:walotiye apolapola: eneke Yesuwa emi minite.

⁵³ Alawamona koamesa: amo a:taluyewi selese, Yesuwalapulu epela: Ewamo kulu hanosene sena kukulupe iwa emiwa mainaposakeye, e seya. Ko:yawemiye iwa Yelusalemewemi hanose koane emi enima:na: e seya emi ela: iyawa inapa, e seya.

⁵⁴ Esa: iwa mapolopita: potapola:, Yemese Yone a:tewi Yesuma ta:potose, "Sena Sosolo, niyawa hepene falemi tei wa:lawa Koteyewi koamesa: ili weyamo a:talumu emi toliyetisaleke ililapa?" e seya.

⁵⁵ Au selapita:, Yesuwa mene notolo tese penaiya a:ma selese, "Ka:li matana epa olokeyatela matane selakeye," e seya.

⁵⁶ Apula: iwa koamesa: nowemi hapa.

Sena Nokamoke Selese Yesuwa Fa:tapo Apolose Matana Elipei Tepesakeye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 8:19-22

⁵⁷ Ilipe isu sosowemi ha:na: tiya:sela: isu honosanewemi ilipe hapa sena nowamoke Yesuma selese, 'Neyawa kewa hanakamunuse kulule mina:na:keye."

⁵⁸ Aputa: Yesuyewi mene selese, "Mowa kasowa peleya: ulalokemi enisene apula: a:nema:wa ene aiwemi enisene alawamona Sena Sa: Newa piyatopola: enisewa itapakeye."

⁵⁹ Apula: Yesuyewi sena nowama selese, "Kewa Newa kulu mina." Alawamona sena amoke mene selese, "Sena Sosolo, puwano newa ni atawa kuluke amo tikima:na: hanakeye."

⁶⁰ Yesuyewi ema selese, "Sena nowamoke Newa eta: kulule minamananeke ewa sena kulu

amuna elakeye. Alake, sena kulu amunayawa e sena kuluwa peleya:wemi tikilisaleke il-ima:na:nakeye. Alawamona, kewa Ne fo:suwemi mina:na: matanesaleke kewa hanapola: sena ke-sale sopolu Koteyewi Piseiki epela: pota: elakeye esa: selapamona,” e seya.

⁶¹ Aputa: sena nowamokiwala Yesuma selese, “Sena Sosolo, Newana kewa kulu mina:na:keye. Alawamona, puwano newa ni ata ni ama ne sola sopoke epama e sema:na: hanakeye,” e seya.

⁶² Yesuyewi mene selese, “Sena eta:wiye iwemi sapa sosolo tela nakela sa:le peleya: ta:la kopolo kauwemi koma:pela: hanosene amowa e tiya:yewi tiyapola: hanosekiwa ikiwapo sopoke piseiwa mene eta: pote hanosemakeye. Sena amowa, Kote Piseiki epela: ela peleya: emiwa eyawa tima:na: napolo matiyaposakeye.”

10

Yesuyewi Sena Talo Tomoipe Apula: Me Elipei (72) Ta:pele Tiye Ilikepiyawa Wekeye

¹ Ikila sikape nowemi Yesuyewi sena talo tomoipe apula: me elipei (72) ta:peyakeye. Sena ili amowa elipei elipei esa: puwano koamesa: apula: peleya: sopoke Ewa ha:na:na: emi ilikepiyakeye.

² Apula: Eyewi ima selese, “I fowa muta helese kenawa ilimanakeye. Alawamona supa:na: senawa mutamanakeye. Alanase, I fo kenawa tima:na: tisene senayewi suputa: hamona e semita: ikena inama kulukulupa:.

³ Alake, kiwa ha:na:pa:. Neyawa Kiwa a:pele sipi e sa:le hopola amuna mowa kasolo sitala honosanewemi ilikepilakeye.

⁴ Alake kiwa hanosekiwa moweni selawate-sene yetuwa tiyapa apula: tamaka pa:ta: nowa tiyapa apula: kiwa isuwemi ha:na:selekiwa ene tese sena nokalapulu sowa selapa.

⁵ Kiwa hanapola: koane fiyatesekiwa puwanowa weyamo sela:pa:, 'Koteyawa kewa o:sulu hopola ke koane weyemiwa sesepesakeye.'

⁶ Alake, koane ina amokiwa kewalapuluwa hopola elaleke, hopola tesene kiwala ewalapulu elakeye. Alawamona ma alusaleke hopola tesene kiwa kine ke salo mene inise Koteyawa koane emiwa masesepesakeye.

⁷ Alanase, koane semetei emi eniya:sela: potakamake koane pisili sena amoke kema ma:na: nasewana hawana kinapitekiwa na:pa:. Ko:yawemiye ene tima:na: tiwemi wa:la:ya heka ma:na: nasene kina epakeye. Alake, koane nowemi esa: mokopo silalatepa.

⁸ Kiwa koamesa: nowemi hanosekiwa koamesa: sena amoke kiwa silisaleke, ma:na:wana iyewi heka:pe amunuse na:pa:.

⁹ Apula: sena nakolawa emi sitalaka faleta:pa:. Faletese sena kesale sopomawa Kote Piseiki epela: peleya: emi ela amowa ki salowemiwa mapatopela: elakeye e sela:pa:.

¹⁰ Alawamona, kiwa koamesa: nowemi hanosekiwa koamesa: sena amoke kiwa masilisaleke, kiwa isu ki epe kemi hanose unuwapo ho selese,

11 'Ki koamesa: weyamo peleya: funu ne onatuwemi palawa mene fipi tiye toliyetiyak-eye. Ko:yawemiye Koteyawa kiwa maepelekeye. Alawamona, kiyawa niyewi we selapose esale seli matanepa:, Kote Piseiki epela: peleya: emi ela amowa ki salowemiwa mapatopela: elakeye.'

12 Yesuyewi ima selese, "Neyawa Kima selak-eye. Koteyewi kotoma:na: ikila emiwa Sotome koamesa: sena kesale iwamo falasima:na:wa aso koloteakeye. Alawamona, koamesa: nowamoke kiwa eta: silimananeke sena kesale amawa falasima:na:wa sosokeye.

Yesuyewi Talapoiya Tima:na: Tiwa Papolo Sena Kesale Iyawa Olokeyatela Matanawa Iya:pela: Apula: Matana Manotosaleke Amo Falasima:na:wa Wekeye

Ma:tiu 11:20-24

13 Apula: Yesuyewi selese, "Sena kesale Kolasini koamesa: kiwa selikeye. Kiwa Koteyawa falasipesakeye! Sena kesale Pesaita koamesa: kiwala selikeye. Kiwala Koteyawa falasipesak-eye! Neyawa mono tema:na: tela keteawa Taia koamesa: apula: Saitone koamesa: elipei emiwa Neyawa eta: alamakeye. Kolasini koamesa: apula: Pesaita koamesa:wemi timiya amunusek-eye. Alawamona, Neyawa mono tema:na: tela keteawa Taia Saitone koamesa: elipei emi timinisaleke, sena kesale koamesa: emi sita:newa iyewi olokeyatela timiyawa puwano fa:nemi iya:pela: matana notolopela: epesapekeye. Aluse, iwa ewalose ela: tomawa teipo munu tiyapola: sao pusomiya ka tiye sita:pesapekeye.

Alawamona, iyawa Ne tima:na: tiwa eta: papo-makeye.

¹⁴ Alawamona, Koteyewi kotoma:na: ikila emiwa Taia koamesa: Saitone koamesa: sena kesale iwamo falasima:na:wa aso koloteakeye. Alawamona, Kolasini koamesa: Pesaita koamesa: sena kesale kiwa falasima:na:wa sosokeye.

¹⁵ Apula: Kapaniame sena kesale kiwa Koteyewi hepene falemi silile fiyanaposa esa: matana:sela? Eta: alamakeye. Kiwa tei wa:la peleya: heo kolemi toliyetiyaposakeye.

¹⁶ Au selapita:, Yesuyewi Ewamo kulu hanosene sena ima selese, “Sena kesaleyewi kili sowa ta:tesaleke amowa Ne sowa ta:takeye. Apula: sena kesaleyewi kiwa fa:tapo apolosaleke amowa Newamo fa:tapo apolakeye. Aputa: sena kesale eta:wiye Newamo fa:tapo apolosaleke, Newa hamona e seya Ni ata Kotewala fa:tapo apolakeye. Yesuyawa au selapita: ta:tapola: sena talo tomoipepela: me elipei (72) amowa hapa.

Sena Talo Tomoipepela: Me Elipei Amo Tima:na: Tiwa Kotetiye Mene Minawa Wekeye

¹⁷ Sena talo tomoipepela: me elipei amo mene inisekiwa epeyawalapulu inapola: Yesuma selese, “Sena Sosolo, ho olokeyatela iyawa nini solo seyawa ta:tapola: kulu hapakeye. Ko:yawemiye niyawa ke unuwamo selakamake.

¹⁸ Aputa: Yesuyewi mene selese, “Ikila ho olokeyatelayawa kili sowa ta:tapola: kulu hanosekiwa, Setene penaiya opola ewa

sutesinise hepene falemi tepela: saiyakolose esene epapupita: Neyawa papokeye.

¹⁹ Alake, Neyawa penaiya opola sosowa kima minase kiyawa hesekewemi onanesaleke apula: ko:nanuwemi onanesaleke amokiwa kiwa mama:naposakeye. Apula: Neyawa penaiya opola sosowa kima minase kili kisi Setene e penaiya opola amowa sopoke kiyewi heletetiye hanaposakeye.

²⁰ Alawamona, kiyawa ho olokeyatelayewi kili sowa ta:tapola: kulu hanosaleke emiwa sa:le sosolo epelepa. Alawamona, Koteyewi kili unua kokolo kao tesene pukawemi momateya amopelekiwa sosolo epelepa:,” Yesuyewi sowa au seyakeye.

Yesuyewi Kulukululawa Wekeye

Ma:tiu 11:25-27; 13:16-17

²¹ Ikila emiwa Ho Napoyewi Yesuma epeya kinapita: Eyewi Kotema selese, “Kewa Ni Atakeye, alanase nano ketea sopoke hepene falemi elakalapulu apula: peleya: sosolo weyemi elakala sopoke Keyewi pote elakeye. Neyawa Ke unua wapilikeye. Ko:yawemiye Keyawa nano ketea sopoke weyamowa Kine Keyawa matana senamawa mupapokeye. Alawamona, Keyawa nano ketea sopoke sala tepeteni weyama waloselakeye. Ni ata, Keyewi au timiya amowa ko:yawemiye Kine napolo matanese elakeye.

²² Aputa: Yesyewi selese, “Ni Atayawa nano ketea weyamo matanema:na: mouwa opola penaiyawa sopoke Nema tiye mikeye. Alake, sena kesale semetei elayawa Kote E Sa:le Nawa eta:

matanama elakeye. Kote Enapotane semetiyewi matana elakeye. Apula: sena kesale semetei elayawa Ni Ata Kotewa eta: matanama elakeye. Neye Ninapotane semetiyewi matana elakeye. Alawamona, sena kesale nokala Neyewi ta:pele tiyapola: walosaleke, iyawala matanepesakeye.

²³ Au selapola: Yesuwa mene notolo tese Ewamo kulu hanosene senama halute selese, “Koteyawa Kiwa Ene napola:pekeye. Ko:yawemiye si kiliwamokiwa nano ketea sosowa papokeye.

²⁴ Alake, Neyawa kima heneye selakeye. Sepatosene sena muta nokamokiwala Kamani pi-seiki sena muta iyawa nano ketea Kiyewi papo epamowa popa:na:pela: matanawamona iyawa eta: papomakeye. Apula: kiyewi topu epamowa iyawala ta:pa:na:pela: matanawamona eta: top-umakeye,” Yesuyawa au seya.

Samelia Senayawa Mane Napolo Timiyawa Wekeye

²⁵ Ikiwapo nowemi ele matana sena nowamoke tesi tiyapola: Yesuwa talapoiya elapele esa: kapo popa:na:pela: Eyawa mene semita: solo talapoiya nowa Ema ta:papo, “Walosene Sena, newa kokolo kao epesene esa: mataneseikiwa neyawa ko:luma:na:napa?”

²⁶ Aputa: Yesuyawala mene ta:potose, “Kote ele tuwatese momatelesekiwa ko:lu sepapola? Apula: keyawa ko:lu akeyala?”

²⁷ Aputa: eyewi mene selese, “Kote ele tuwatese seyawa welakeye. ‘Neyawa Ne Kote Sosowalapulu himu hanosekiwa himu

matanawa sopoke Ewemi ha:na:pa:. Ne hoyawana sopoke Ewemi ha:na:pa:. Ne tomayewi penaiyawa sopoke Ewemi ha:na:pa:. Apula: ne matanawa sopoke Ewemi hanapola: elatipa:. Apula: ela: kine kewamo matanesene amunuse ke mana sitala nokala aluse matanepa:’ ”.

²⁸ Yesuyewi ema mene selese, “Keyawa heneye selakeye. Keyawa alusaleke kewa kokolo kao tesewa tiyaposakeye.”

²⁹ Alawamona sena amoke ewa ene unua wapilise selese, “Ne mana sitalaka ipa:?”

³⁰ Aputa: Yesuyewi pale selese, “Sena semetei nowa Yelusalemewa koamesa: iya:pela: Yeliko koamesa:wemi ha:na:pela: sina:ne. Sina:newanapulu atu tisene senayewi ewa ine saliya:la: sananape apola: e sao kalawa koalo tiye iya:pela: apula: e ketea sopoke moweniwalapulu tiyapola: hanose ewa kuma:na: tepita: ka:pela: enene.

³¹ Apula: hapa elapita: Yu pilisiti sena nowa isu semetei kemi mina. Inise potakamake sena sana amowa emi telapita: potapola: ewa isu hema tapowemi aloyetiye hapa.

³² Aputa: Kote koane suwemi tima:na: tisene Lifai sena e maya ewala inise potakamake sena sana amowa isu kiwemi telapita: ewala aloyetiye hapakeye.

³³ Aputa: Samelia sena nowana sikape isu kemi inise potakamake sena sana amowa isu ki kemi telapita: potapola: eyawa ewa sosolo hauwekila.

³⁴ Hauwekilalape apola: eyawa senayewi sana:waya amowa eyewi wela hawanapulu

waine hawanapulu amoke tuwapola: sakotiye apola: sena amowa tiyapola: ene kopolo toki wa:pa: kemi tuwapola: isuwemi hapakeye. Hanapola: makene hanose enisene koawemi ha:na: tuwapola: yesipela: enikeye.

³⁵ Eniyapola: kiapowemi hanapose ela: koane amo yesila senama Samelia senayewi moweni usu elipei sili tiye ema mi. Kinise selese, 'Keyawa sena we yesipela: elatipa:. Newa mene inise wa:la:ya heka kema emi miya:na:keye,' e seya.

³⁶ Aputa: Yesuyawa ele walosene senama ta:potose, "Keyawa ko:lu matanepa:? Sena ili usulupe honosane epemiwa sena atu tisene senayewi sana amo e mana telawa ipa:?"

³⁷ Aputa: ele walosene sena eyewi mene selese, "Sena sana amo hauwekilise sesela akeye," e seya. Yesuyewi ema selese, "Kewa hanosekiwa, epapu timinipa:," e seya.

Kesale Mata Meliyeli Koane Yesuwa Ma:na:ma:na: Hapawa Wekeye

³⁸ Yesuwa Ewamo kulu hanosene senawalapulu hanose koamesa: nowemi ine hetetise potakamake kesale nowa emi elapita: papo. Kesale amo unua Mata. Eyawa Yesuwa siliyapola: e koane suwemi hapa.

³⁹ Koane emiwa Mata e akila nowa enene. E unua Meli. Meli ewa Yesu e onatu pawemi ine hela: Yesu solo selakamo ta:ta:sela: henenekeye.

⁴⁰ Alawamona, Mata eyawa nano ketea noka koane suwemi selila: apula: ma:na: sata: ela:nenekeye. Aula:sela:, Mata ewa inapola: Yesuma ta:potose, "Sena Sosolo, Keyawa

pota newa ninapotane hokokeye. Ne akila epamokiwa newa masesekeye. Alake, Keyawa ema sema newa sesepa: minita:.”

⁴¹ Aputa: Yesuyewi selese, “Mata, Mata, kewa nano ketea kalikalila epemi hililise kete matane-selakeye.

⁴² Alawamona, nano ketea semetei nowa telakeye. Amowa nano ketea noka ewalapuluwa eta: ilimakeye. Alake, Meli eyawa nano amo tima:na:pela: matana:sela: helakeye. Alake, Neyawa eyewi tima:na:pela: tiwa eta: tiye iya:pa:na:makeye,” e seya.

11

Kulukulusene Yesuyewi Wayawa Wekeye

¹ Ikila nowemi Yesuwa peleya: nowemi kulukulula:sela: enene. Kulukulula:newa itapa tepita:, Yesu Ewamo kulu hanosene sena semetei nowamoke Ema selese, “Sena Sosolo, Keyawa niwa kulukulusewa seli waloma Yoneyewi ewamo kulu hanosene sena ima waiya amunuse.”

² Aputa: Yesuyewi ima selese, “Kiyawa kulukulusekiwa weyamo kulukulupa:.

Nini Ni Ata, Kote Sena kesale sopoyawa Ke unu sa:le napolo papalola amo wapilikeye.

Alake, kewa nini Piseiki Sosolo tepela: Keyewi putupela: hanapose mina.

³ Napu ma:na: ma:na:wa iliyetiye maita: kina:pa:. Aluse, ikiwapo sopoke Keyawa kina:sela: elatipa:.

4 Apula:, nini olokeyatelawa Keyewi tiye kepoliyetiya:pa:.

Ko:yawemiye niyawana sena niwanapulu olokeyatela timinipita:kiwa emawa niyawa kepoliyetima:na:keye.

Apula: Keyawa niwa ta:pelema:na: ili tapowemiwa siliye hanapa.”

5-6 Aputa: Yesuyewi Ewamo kulu hanose senama pale selese, “Kewa ke mana koane nukulapo honosane ha:na: tese selese, ‘Ne mana ne koane sena makene minakeye. Alawamona newa ma:wa itapakeye. Alake, keyawa ma:ne towapo usulupe telaleke, nema miya:na:wa ililapa?

7 Aputa: koane inawa ka:pela:la: selese, ‘Ne koane isuwa ta:pe etapeyakeye. Apula: ne salawala fayakeye. Alanase, nine newana ka:pela: elakeye. Alake, keyawa newa tesima e selapa.’

8 Yesuyawa epapu pale selapola: ima selese, “Neyawa kima selakeye. Sena koane ina amokiwa tesi tiye ma:na:wa ili kemawa miya:na: tela. Ko:yawemiye, ewa ke manakeye. Alawamona heneye mouwa ewa tesile mina:na: telawamona keyewi ema sowa penanose ine ta:papowemi elakeye.

9 Alake, Neyawa kima selakeye. Nano ketea keyewi tima:na: matanawa Kotema ta:ta:sela: elatipa: alusaleke Eyawa kema kinaposakeye. Nano ketea keyewi popa:na: matanawa

keya:sela: elatipa:. Alusaleke, Koteyawa kemawa walopesakeye. Apula:, isuwemi kotokotola:sela: elaleke, Eyawa isuwa kema kola:taposakeye.

¹⁰ Ko:yawemiye sena kesale sopoke nano ketea iyewi tima:na: matanawa Kotema ta:ta:tesaleke, Eyawa kema kinaposakeye. Alanase, sena nowamoke keya:tesaleke eyawa potaposakeye. Apula: sena nowamoke isuwa kotokotola:sela: elaleke, sena ema isuwa kola:taposakeye.

¹¹ Alake, sala ina kiyawa ke salayewi ewalo ma:na: e ta:tesaleke kiyawa suikiyana hesekewa tiyapola: kinisena?

¹² Apula: ke salayewi a:nema: usu ma:na: tek-eye e ta:tesaleke, keyawa ko:nanu tiye kinisena?

¹³ Aputa:, kiwa olokeyatelawa a ela, alawamona kiyawa ke salamawa nano ketea napolo sopolo kinisene. Alusene amunuse ki Ata napolo Kote hepene falemi elakamokiwa sena nowamoke Ema ta:ta: tesaleke, Eyawa sosolo me kinisekiwa Ho Napowa ema kinaposakeye.

*Sena Nokamoke Selese Yesuwalapulu Setene
Ewalapulu Elipe Ililakeye E Seyawa Wekeye
Ma:tiu 12:22-37; Make 3:20-30*

¹⁴ Ikila nowemi sena nowa ho olokeyatelayewi meaka katatiye solama elapita: Yesuyewi sili tiye iya:peya. Aputa: potapola: ho olokeyatela amowa sena emi enewa iya:pela: hanapita: sena amokiwa sowa me seyakeye. Amo potapola:, sena kesale sopoke tutelise howa hapakeye.

¹⁵ Alawamona, sena kesale nokamoke selese, “Yesu Eyawa ho olokeyatela sopokeye amo ili pi-seiki amo unua Piaosapapikeye e opola penaiya amo tiyapola: ho olokeyatela amowa hamona e selakamake hanatakeye”, e seyakeye.

¹⁶ Aputa: sena kesale nokamoke Yesuwa ta:pele potose selese, “Keyawa hepene falemi timinisewa niyawa popa:na:ke matiminima,” e seyakeye.

¹⁷ Aputa: Yesuyawa iye matana honosane fa:na potapola: selese, “Peleya: semetei nowemi sena emi sita:newemi ikene me tetesaleke, peleya: amowa ikomopesakeye. Apula: sola semetei nowemi ikene tetesaleke, sola honosane amowa ikene takalepela: elaposakeye.

¹⁸ Alusene amunuse Setene e ho olokeyatela iyawa sopokeye ikene tetesenekiwa, amowa Setene ewa piseiki epela: peleya: emi ko:lu tesi tiye elaposapa:? Neyawa we selale amowa ko:yawemiye kiye selesekiwa Neyawa Setene opola penaiya amo tiyapola: ho olokeyatela amowa emi sili tiye iya:tatakeye e selesewemi ela: selakeye.

¹⁹ Alawamona, heneye Neyawa Setene e opola penaiya amo tiyapola: ho olokeyatelawa emi sili tiye iya:peyakiwa, amowa henekiwa kewamo kulu hanosene sena iyawa ho olokeyatela sili tiye iya:peyawa penaiya opola ipi nene tiyapola: elala? Amo mou emi ela: kewamo kulu hanosene sena amokiwa kiwa hele walomapetakeye.

²⁰ Alawamona, Neyawa ho olokeyatelawa Kote opola penaiya emi ela: sili tiye iya:tesaleke, Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa kiwemi ine

telakeye.

²¹ Alake, sena komoyawa ene keteawa koane suwemi tiye tipela: sena nowamoke atu tima:pikise ene ewa isu tenamowemi tetesene keteawa tiyapola: yesipela: tesekeye. Alusaleke, sena nowamoke ene keteawa matiyaposakeye.

²² Alawamona, sena nowa heneye komono mowatapo tepela: inapola: elipei tetalape apola: eyewi sena koane inawa sananape apola: e tetesene ketea penano saliya:ne amowa eyewi o:su tiye iya:pela: apula: e ketea tiye tiwa tiyapola: sena nokalapulu takale tiyapola: tikeye.

²³ Alake, sena kesale Newemi eta: kulu minamananeke, ewa newanapulu kisi elakeye. Apula: sena kesale nowamoke Newa seselese sena kesale eta: sikiyamananeke, sena kesale amokiwa sena kesale amowa Kiyewi pulakepilakeye.”

Ho Olokeyatela Mowa Hamona E Seyawa Mene Inisewa Wekeye

Ma:tiu 12:43-45

²⁴ Yesuyewi selese, “Ho olokeyatelawa senawemi elape apola: hanakamowa ewa ha:na: senanama seleya peleya:wemi sila:tesenekeye. Sila:selekiwa ewamo epesene peleya:wa ha:le keya:sela: sila:newamona eyawa eta: papomakeye. Mapotapita:, eye selesekiwa, ‘Newa koane puwano nine newamo enene mina kemi mene ha:na:na:keye,’ e seyakeye.

²⁵⁻²⁶ Apula: ho olokeyatela hamona e seya amowa mene koane emi ine tese potakamake koane suwa seli sape tiye napolo elapita: potapola: ewa mene hanapola: ho olokeyatela tomoipewa siliye mina. Ho olokeyatela tomoipe

ili mawa hele heneye olokeyatela sosolo timinisekeye. Apula: iwa ha:na: tese emi sita:tesekeye. Apula: elakemiwa sena amowa puwanowa olokeyale tepela: enekeye. Alawamona sikapewemiwa ewa hele heneya olokeyale tepela: elakeye.”

²⁷ Yesuyawa sowa au sela:sela: elapita:, ke-sale semetei nowamoke kekena honosane emi Yesuma holose selese, “Kewa Ki amayewi alela elapepela: supeliwapo ikila emiwa kesale Kema po ipi mi amawa Koteyawa Ewa napola:tapita: pote helakeye.”

²⁸ Yesuyewi mene selese, “Koteyawa sena ke-sale E sowa ta: tiyapola: kulu hapa amowa sa:le sosolo napola:tesekeye.

Felesi Senayewi Yesuma Selese, “Kote Penaiyayewi Matanesewa Nima Waloma,” E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 12:38-42; Make 8:11-12

²⁹ Sena kesale ilima noka ine kekene tiye elapita: Yesuyewi selese, “Sena kesale napu weyemi falela apota: sitala weyamokiwa olokeyale timinisekeye. Iyawa Nema ta:tesekiwa mono tema:na: tela keteawa timinima e selesene. Alanase, Neyawa mono tema:na: tela keteawa eta: timinima:na:makeye. Alawamona, Neyawa kiwa matanemita: puwano sena Yona ewemi mono tema:na: tela timiya amo selapose ekeye.

³⁰ Koteyawa Yonawa hamone e seyawa Ninifa sena kesale amoke matanemita: Koteyewi Yonama timiya amowa Koteyewi ima wayakeye. Waya amunuse Sena Sa: Newana ikila yemi

sena kesale kiwa falela a sitala weyama Neyewi waloma:na:keye.

³¹ Alake, Solomoneyewi seli matanepela: seyawamona Piseiki kesale Kuiniwa komemi tese ta:pa:na:pela: minakeye. Aputa: kesale Kuini ewa hele peleya: pama tepela: minakeye. Alake, sikape Koteyewi kotoma:na: ikila emiwa sena kesale ikila napu yemi falela a sitalakamowa kesale Kuini amoke iwa kotopesakeye. Solomone ene ewa sena sosolo enene kamona kiwamo sita:ne honosane emi Nawa ine ela: Solomonewa helete tiyapola: Nawa hele Sosolo elakeye.

³² Sikape Koteyewi kotoma:na: ikila emiwa sena kesale ikila napu yemi falela a sitalakamowa Ninifa koamesa: sena kesale sopoke amokiwa iwa kotopesakeye. Ko:yawemiye, Ninifa sena kesale iwa Yonayewi Kote solo seya amo ta:tapola: matanawa notoyakeye. Yona ene ewa sena sosolo enene kamona kiwamo sita:ne honosane emi Nawa ine ela: Yonawa helete tiyapola: Nawa hele sosolo elakeye.

Toma Ho:liyawa Wekeye

Ma:tiu 5:15; 6:22-23; Make 4:21

³³ Sena nowamokiwa imawa tutiyapola: pakia honosane nowemi kopalo suwemi eta: tuwatesemakeye. Eh, eta: alusemakeye. Senayawa imawa tutiyapola: hokato honosane tupa:tesene peleya: emi tuwatesene. Alanase sena kesale inisekiwa ho:liya amo potapola: inisene.

³⁴ Aputa: ke toma epamo ho:lilima:na:wa kine si epakeye. Alanase, ke siwa napolo elaleke, toma kiwala ho:liyayewi woliyetiye elaposakeye.

Alanase, ke siwa olokeyatela elaleke, toma kiwala yopolotelayewi woliyetiye elakeye.

³⁵ Alanase, seli potapola: matanepa: ho:liya kewemi ela epamowa heneye yopolotelamakeye.

³⁶ Alanase, toma kiwa sopokeye ho:liyayewi woliyetiye elaleke, hepe noka yopolotela maelaleke, toma kiwa ho:liyayewi woliyetiye elakeye. Alusene amowa ima tupa:takamake kewemi ho:lilisene epapupesakeye.

Yesuyewi Felesi Sena Ima Solo Talapoiya Seyawa Wekeye

Ma:tiu 23:1-36; Make 12:38-40

³⁷ Yesuyewi sowa sela: ha:na: elepelapita:, Felesi sena semetei nowamoke Yesuma ta:potose, “Kewa ne koane ma:na:ma:na: mina:na:wa ililapa?”, e seya. Au selapita:, Yesu Ewa hanapola: koane suwemi musuluyetiye tuwatanapola: tepolo pawemi ha:na: heya.

³⁸ Aputa: potapola:, Felesi sena ewa tuteilise howa hapa. Ko:yawemiye Felesi sena iyewi ele tuwatesekiwa ikila ma:na:ma:na: elekiwa tiya:wa selakolosene alawamona Yesuyawa tiya:wa eta: selakolamake inapola: helapita: papo.

³⁹ Aputa: Yesuyewi ema pale selese, “Felesi sena kiyawane kapowala menekiwala fa:se wapa:kamo selakolosene alawamona kili himu fa:nemiwa mane olokeyatelawa woliyetiyapola: apula: kiyawa nano ketea sosolo tima:na: matanese kiyawa eta: sakoma:na:ma matanese.

⁴⁰ Alanase, tikapetela senakeye! Alake, Koteyawa ke tomawana timiye apula: ke howana timiyakeye. Amowa heneye alalapa?

⁴¹ Alawamona, meneki kiwemi nano ketea emi selatela epamo tiyapola: sena kesale nowa ketea itapa tela ela ama sakopa:. Keyawa alusaleke, nano ketea sopoke kewemiwa hili tepesakeye.

⁴² Alake, Felesi sena kiwa selikeye. Ko:yawemiye kiyawa nakela sa:le kalikalila noka elakeye amowa tisekiwa akotaipewa kine tise talo semetiwa Kotema mokopo kinisene. Alawamona, kiyawa sena kesale nokamowa eta: hauweki matanamake ela: apula: Kotewalapulu himu hapa maelakeye. Alanase, talo semetei ketea amowa Kotema kina:pa:. Alanase solo ele tuwapowa aluse kulu ha:na:sela: ele tuwapo solo nokala aluse tiye ha:na:pa: solo ele noka iya:tapa.

⁴³ Alake, Felesi sena kiwa selikeye. Ko:yawemiye kiwa Yu sena ili kulukulu koanewemi sena ka:la:ya sikapo amo minitapo emi ha:na: seawemi helema:na:wa epelesekeye. Apula: sena kesale ma:na: wa:la:losene koane kekene tiye sita:newemi kiwa emi hanapita: senayewi kiwa tiya: hapomita: kiyawa epelesekeye.

⁴⁴ Kiwa selikeye. Ko:yawemiye kiwa sena kulu tikila peleya: ta:la elatapo esa: eta: papomake tikila:pela: sena nowa kemi onana hanosene epapula elakeye,” Yesuyewi ima au seya.

⁴⁵ Yesuyewi au selapita:, ele walosene sena nowamoke mene selese, “Walosene sena, ke solo epe selese amokiwa niwana ewala tiyakeye.”

⁴⁶ Yesuyewi mene selese, “Ele walosene sena kiwa selikeye. Ko:yawemiye kiyawa hilila sosowa sena kesale sopoma kinisene. Alanase, iyawa eta: penanose uwapola: hanosemak-eye. Aputa: kipitane kiyawa nano ketea nowamokiwa iwa eta: seselamakeye.

⁴⁷ Kiwa selikeye. Ko:yawemiye sepatosene sena amowa ke mei fa:namoke sana kulukeye kulapita: apana tuwapowa kiyewi seila:tatakeye.

⁴⁸ Alake, kiyewi tima:na: epeti seyamoke kili ke mei fa:namoke tima:na: tiwa henenapo esa: sepatosene senala: kululuse tiyatakeye. Kili ke mei fa:namoke sana kulunase kiwa epelese apana tuwapowa seila:tatakeye.

⁴⁹ Alanase, Koteyewi seli matana tiyapola: selese, “Ima Neyewi sepatosene sena apula: Apasolo senawa ilikepima:na:keye. Inakemiwa noka sana kulaposakeye apula: noka olokeyale timinipesakeye.

⁵⁰ Alake, peleya: sosolo weyamo ma:ta: ti ikila emiwa sepatosene sena sana kulusewa pepetawalapulu emi ma:ta: tiye sane inapola: napu ikila weyemi ine hetetisekiwa sena kesale a sita:newa Koteyewi kotopesakeye. Kotoma:na: ikila emiwa iwa hililawa tiyaposakeye.

⁵¹ Alanase, puwanowemiwa Eipowa sana pepetawalapulu kulukeye. Sana kulunase amo fo:suwemi sena nokala sana kulukeye. Ala: mina sikapewemiwa Sekalaisyawa Kote koane suwemi sana pepetawalapulu kulukeye etewa kalopowa nono fa:nemi apola: Kote koane numu apoyawa nono komemi apola: Sekalaisyawa honosane elapita: ewa sana kulukeye. Sana kulunase napu

ikila weyemi sena kesale a sitala weyamowa Koteyewi kotopesakeye.

⁵² Ele walosene sena kiwa selikeye. Ko:yawemiye sena kesale nano ketea napolo ta:tapola: matanemita: koane isu tenamowa kiyewi eta: kolotimakeye. Kiyawala kipitane napolo ketea ta:tapola: matanema:na:pela: koane suwemiwa eta: musuyamakeye. Sena nokamoke nano ketea ta:pa:na:pela: koane suwemi musuluyetiye inapitekiwa kiyawa kalakeye.” Aluse, Yesuyewi koawemi pale seyakeye.

⁵³ Apula: Yesuwa iwa sita:ne peleya: amowa iya:pela: hanapita: Felesi senala: apula: ele walosene senala: iyawa Yesuwalapulu kisi tema:na:pela:la: Emawa sowa talapoiya mene ta:papo.

⁵⁴ Iyawa Yesuwa hopolose Ewa potoke hapa. Kopolo ka:ne telesene amunakeye iyewi E meatewi solo selakamoke elekiwa ka:ne teya amunakeye. Yesuyawa ilipe sowa mene sele-saleke, Ewa kotoma:na:pela: E solo selesewa iyewi ta:tapola: potoke hapakeye.

12

Felesi Sena Iyewi Himu Fa:nemi Matana Elipei Tesene Mane Amowa Kiyawa Auwa Tiyapa Esa: Yesuyewi Seyakeye

Ma:tiu 16:5-6; Make 8:14-15

¹ Ikila emima sena kesale tausene ilimawa emi ine kekenekamake pakiawa teleye tise fa:na:noma:na:wa fowa itapa tese iyewi ili mana nokamo onatuwemi me fe onane elakeye. Ala

amo honosane emiwa Yesuyawa Ewamo kulu hanosene sena ima sowa puwano ela:pe ma:ta: tiye sela:sela:, “Felesi sena mane iyewi alusene amowa ma:ne falawa solomita: timinisene amunakeye. Iyewi himu matana elipei tesene amowa kiyawa tima:pikise seli pota:pa:.

² Aputa: nano ketea sena kesaleyewi mupatose foye ti amowa Koteyewi kokolotiye hokato honosane apolaposakeye. Apula: Eyawa nano ketea o:sulu mupapowa hokato walopesakeye.

³ Aputa: kiwa yopolotela honosane sita:la: solo emi seya amowa sikapewemiwa ho:liya honosanewemi selapita: sena sopoke ta:ta:posakeye. Apula: kiyewi kipitane koane sulu numu nokemi sita:la: o:sulu kena: setalese seyalaleke, amowa sikapewemiwa sena sopoke ta:pita: koane towemi tesitiye ela: unuwapo ho selaposakeye.”

*Kiyawa Kote Semetei Ipipa: E Seyawa Wekeye
Ma:tiu 10:28-31*

⁴ Aputa: Yesuyewi solo nowa selese, “Ne mana, kima selakeye. Kiwa sena nowamoke kili tomawemi ine sana emi kuma:na:wa ipipa. Sena amokiwa kili howa sana makulaposakeye.

⁵ Alawamona, Neyawa kiwa ipima:na: amowa kima walo sema:na:keye. Kiyawa Kote semetei ipipa:. Eyawa penaiya opola Ewamoke kili tomawa sanapola: heo tei wa:la peleya: emiwa kili howa emi toliyetiyaposakeye. Neyawa wa:ke selakeye. Kiyawa Kote semetei ipipa:.

⁶ A:nema: kelakela tepeteni amuna amowa senayewi wa:la:losekiwa a:nema: pipewa moweni usu kulu elipeiyewi wa:la:losene.

Alawamona, Koteyawa a:nema: aso kolotea kamona Eyawa eta: kepoliyetima a matanepela: elakeye.

⁷ Alake, kiwa ipipa. Sena kesale kiwa wa:la:yawa sosokeye. Alawamona a:nema: tepe-teni amo wa:la:yawa aso koloteasukeye. Aputa: Koteyawa kili pisei fano epa semetei semetei esa: Eyawa matane tiye elakeye.

Kiyawa Yesuwalapulu Ewapa E Seyawa Wek-eye

Ma:tiu 10:19-20, 32-33; 12:32

⁸ Neyawa kima selakeye, sena nowamoke ela: sena nokama selese “Newa Yesu kulu hanosek-eye” au selesaleke, Sena Sa:, Neyawa, Kote E hepene sena amawa sena epa Newamo kulu minakeye e sema:na:keye.

⁹ Alawamona, sena nowamoke sena nokama selese Newa Yesuwa eta: kulu ha:na:na:makeye e selesaleke, Neyawa Kote E hepene sena imawa sena epa Newemi eta: kulu minamakeye e sema:na:keye.

¹⁰ Aputa:, sena nowamoke Sena Sa: Nema solo olokeyatela selesaleke, Koteyawa e olokey-atelawa kepoliyetiyaposakeye. Alawamona, sena nowamoke Ho Napoma solo olokeyatela selesaleke, Koteyawa e olokeyatelawa make-poliyetiyaposakeye.

¹¹ Aputa: kiwa Yu sena kulukulu koane suwemi kotoma:na:pela: kotosene senawana apula: piseiki senawanapulu iyewi sukulutiye kotoma:na:pela: hana kemiwa kiyawa sowa penanosekiwa ko:lu sema:na:ne apula: imawa

sowa menewa ko:lu selaposape esekiwa kete matanepa.

¹² Ko:yawemiye, kotoma:na: ikila kemi Ho Napoyewi solo kiyewi sema:na:wa walopesak-eye,” Yesuyawa au seya.

Sena Ketea Muta Tela Amowa Yesuyewi Pale Seyawa Wekeye

¹³ Kekena honosane emi sena semetei nowamoke Yesuma selese, “Walosene Sena, Keyawa ne akilamawa sema Ni atawa kuluke ketea ewa na:nipe takale tima:na:keye,” e seya.

¹⁴ Aputa: Yesuyewi mene selese, “Sena, Nawa sena eta:wi kotosene sena ta:peletiyeye kewamo apoyala?”

¹⁵ Aputa: Eyewi ima selese, “Kiwa nano ketea muta tiyapola: epesene matanesene kiwa selik-eye. Ko:yawemiye, sena nowa peleya: sosolo weyemi nano ketea muta elaleke, amowa mouwa itapalase sena amowa e falelawa ikila muta matesakeye.”

¹⁶ Aputa: Yesuyewi ima pale selese, “Sena nano ketea muta tisene sena amo peleya:wemiwa nakela kelawa sa:le napolo fiyanese fowa muta heyakeye.

¹⁷ Heyalapita: potapola:, ene ela: matanese, ‘Neyawa ko:lupesape? Neyawa nakela weyamo sutiye tuwapa:na:wa koane suwemiwa fowa itapa.’

¹⁸ Apula: sikape ene me matanese selese, ‘Neyawa weyamu timinimeina e seya. Koane suwa me ekeyetiye sosolo me tiyapola: emi

nakela hene fowa alapulu apula: nine nano ketea sopoke emi tuwapa:na:.

¹⁹ Apula: nine mene weyamo sema:na:keye, “Nano ketea Niwa napolo sopolu telakeye. Alanase, newa yapene muta teleke ha:na:na:keye. Alake, newa ha:le ela: ma:na: na:sela: apula: hano na:sela: epeya:sela: epesenekeye.” ’

²⁰ “Alawamona, Koteyewi ema selese, ‘Keyawa nananotelayewi matanesene amunanakeye! Alanase napu nukulapowemiwa hepa:la kiwa Nine mene tima:na:keye. Aputa:kiwa, ke ketea kine seli tiye ti epeya sena eta:wi tiyaposape?’

²¹ Aluse amunuse, nano ketea weyamowa sena eta:wiye nano ketea muta tiye tiye ela emiwa aupesakeye. Sena amoke elekiwa Kote salo falemi ketea napolo tela amowa ewa hepe tela elakeye.”

Ma:na: Nasewemiwa Kele Matanepa E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 6:25-34

²² Aputa:, Yesuyewi Ewamo kulu hanosene sena ima selese, “Neyawa Kima selakeye. Kiyawa falela hepa:la a epesene emiwa aso matanepa. Apula: kiyawa ma:na: sosolo ma:na: esekiwa asono matanepa. Apula: kiyawa ke tomawemi sao kama:na:wa asono matanepa.

²³ Hepa:la falela kokolo kau tesene amo mouwa sosokeye. Alake ma:na: nasene semetei amakeye. Apula: toma kiliwa sosolo keteakeye. Alawamona sao kalesewa aso koloteakeye.

²⁴ Alake, a:nema: iwa matanepa:. Iyawa nakela kelawa itapanase iyawa eta: ha:na: su-tusemakeye. Apula: iyawa ma:na: tiye tima:na: koawa itapakeye. Alawamona, Koteyewi ela: ma:na:wa ima kinisekeye. Aputa: sena ke-sale kiwa Kote sikapowemiwa sosolo keteakeye. Alawamona a:nema: iwa aso koloteasukeye!

²⁵ Alanase, sena kili muta epamoke ela: nowamokiwa nano ketea kete matanesaleke, sena amokiwa ene ewamo kokolo kau epese-newa opo si semetei nowa me tuwapa:na:wa ililapa?

²⁶ Alanase, kiyawa nano kolotea epamowa timinima:na:wa eta: ilimakeye. Alanase, kiyawa nano ketea ma:ne ma:na:wa sosolo kete matanese apula: sao kama:na:wana kete matanese amo mouwa kami ela:?

²⁷ Kiyawa mowa falafala Akemei amo fiyane-sewa matanema. Falafala Akemei emiwa tapo-lawa eta: timinitiye kalesema. Apula: amokiwa tima:na: eta: tisemakeye. Alawamona, Neyawa kima selakeye. Puwano kini Solomone ewa ela: nano ketea muta ilima ela: eyawa saowa mete napolo kalesene. Alawamona, Akemei amo falafalayawa kini Solomone sao kalesewa amoke me heletetiye hapakeye.

²⁸ Alake, Koteyawa hutiya sololo mowa elaka sao kama:na:wa kinisekeye. Hutiya amowa napuwa elaposa alawamona eliwemiwa ewa tei wa:la sotukepilaposakeye. Weyamowa hele henekeye. Alanase, Koteyewi kiwa sosolo matanese sao kamita: kinaposakeye. Alawa-mona, kiyewi seli topuwa aso koloteasulakeye!

²⁹ Alanase, kiyawa ma:na: naiye hano naiye ema:na: emiwa asono kete matanepa.

³⁰ Ko:yawemiye, sena kesale matana eta: no-toyama ela amokiwa ma:na: naiye hano naiye ema:na: amo kete matana:sela: ela amokiwa Kotewa makulu hanakeye. Ki Ata hepene ela amokiwa keyewi tima:na: matana ela epamowa Eyawa matanetiye elakeye.

³¹ Alawamona, kiyawa Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa puwano ela:pe matanepa:. Kiyawa alusaleke, Kote Eyawa nano ketea sopoke nokala kima kinaposakeye.

³² Sena kesale kiwa a:pele sipi e sa:le kekene tiye apoya amuna elakeye. Alake, kiwa ipipa. Ko:yawemiye, Kote Eyawa Kima epelesa: Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa Kima kinaposakeye,” Yesuyewi au seyakeye.

*Hepene Falemi Himu Hapawa Emi Tuwata:pa:
E Seyawa Wekeye
Ma:tiu 6:19-21*

³³ Yesuyewi selese, “Kiyewi ketea muta epe tese amowa sena nokama wa:la:lopela: moweniwa emi tiwa tiyapola: misitiya sena sitala ama sakopa:. Alusene amunusekiwa, pause hili wa:la:lo tiyapola: eta: pitili hanosema epapula emi kiyewi himu hapa hepene falemi ela amowa emi ine sela tiyapola: epesita: apola:pa:. Alusaleke, himu hapa amowa maitapa tepesakeye. Aputa: atu tisene senayawa ma atu tiyaposakeye. Apula: wanapoloyawa manasolope-sakeye.

³⁴ Peleya: kiwa nano ketea sa:le napolo sopoke tiye tiyapola: tuwatesene emiwa ke himu matanawa emi elaposakeye.”

Pota:tesene Sena Inapele Esa: Tima:na: Tisene Senayewi Seli Tiyapola: Yesi Sitalatipa: Au Seyawa Wekeye

Ma:tiu 24:42-44

³⁵ Yesuyewi selese, “Kiyawa tima:na: tima:na:pela: saowa katiyapola: yesipela: sitalatipa:. Apula: nafa kiliwa ikila sopoke tupa:pela: sitalatipa:.

³⁶ Apula: sita:newemi tima:na: tisene yesila senawa kesale silise kekena amowa popa:na: hapawa mene inise isuwemi kotokotosaleke e tima:na: tisene senayewi isuwa kipila kolotea-posakeye. Kiyawala alusene amuma:na: esa: matanepela: sitalatipa:.

³⁷ Alanase, tima:na: tisene sena amo yesilawa mene inise potakamake tima:na: tisene sena iwa eta: enima ewamo yesipela: sita:ne potosekiwa tima:na: tisene sena iyawa epelepita: potapola: napolo ketea sopowa i salo inaposakeye. Alake, Neyawa kima heneye selakeye. Tima:na: tisene sena yesila amokiwa ene ewa saowa tima:na: tisene senayewi kalesene amuna kapela: ela: selese, “Kiwa tepolo pawemi ka:la:loma” e selapola: ma:na:wa ima sakopesakeye.

³⁸ Aputa: nukulapo honosanewemiwana kiapo ha:li ikikemiwana tima:na: tisene sena yesila amowa mene inise potakamake tima:na: tisene sena iwa eta: enima sikili sita:ne potosaleke tima:na: tisene senayewi epelepesakeye.

³⁹ Alake, solo we kiyawa matanepa:. Sena koane ina nowamokiwa atu tisene sena noka inaposape esa: matanese ene ewa sikila:pela: eta: enimake elaleke, atu tisene senawa e koane sulu emiwa eta: inisemakeye.

⁴⁰ Alanase, kiwala ikila sopoke seli tiye sita-latipa:. Ko:yawemiye, Sena Sa:le, Newa opo si semetei nowemiwa kiyawa eta: yesipela: sita:nema emi mene mina:na:keye.

⁴¹ Aputa: Pitayewi Yesuma ta:potose, “Sena Sosolo, Keyewi pale selesewa nini yamo semetima sela? O sena sopolu sela?”

⁴² Aputa: Yesuyewi mene selese, “Sena koane ina ene ewa tema makene hanose e tima:na: tisene sena nowamoke tima:na: tisene sena noka eyewi me pota:la: ma:na: nasene okemiwa eyewi kinanatipe e seyakeye. Alanase, tima:na: tisene sena pota: epesene amowa ewa eta: mapolo tesema apula: eyawa tima:na: tisene senawa seli siliye teleke ha:na:na: tela potapola: ta:peletiyeye apolosene. Alawamona, kiwamo sitala honosane epemiwa sena amunawa ipi elapa:?”

⁴³ Timana: tisene sena pota:pesita: ta:peya sena amokiwa epelepesakeye. Ko:yawemiye, ewamo yesila sena tema makene hapa amowa mene inise potakamake tima:na: ema kinapola: hapa semetei kemi enenapita: potose.

⁴⁴ Alanase, Neyawa kima heneye selakeye. Koane ina eyawa tima:na: tisene sena pota: epesene ta:peya sena amawa opola penaiyawalapululu apula: e keteawa sopoke tiyapola: eyewi pota: epesita: apoyakeye.

⁴⁵ Alawamona, tima:na: tisene sena pota: epesita: ta:peya amokiwa ene mene saleke, “Newamo yesila senawa mene sema inatapo,” e seya. Aluse matanese, eyawa tima:na: tisene sena kesale noka eyewi ma:ta: tiye yasokoya hapakeye. Apula: ma:na: sosolo napela: apula: hano olokeyatela napela: nanono tepela: enek-eye.

⁴⁶ Apula: enewemi ewamo yesila senawa ikila nowemi mene mina:na: e seya amowa ewa eta: matanama tikila:pela: enewemi ewamo yesila senawa mene inaposakeye. Mene ina ikila emiwa e tima:na: tisene sena pota:pesita: ta:peya sena ama konomonose sosolo fala-sisekiwa ewa tikape tela sena kesale sitalakemi hamona e selaposakeye.

⁴⁷ Alake, tima:na: tisene sena nowamoke ewamo yesila senayewi matana fa:na telaka eyawa matanetiawamona eyawa amo tapowemi tima:na: tima:na:wa eta: seli timakeye. Alanase, yesila senayawa ewa ilima sanaposakeye.

⁴⁸ Alawamona, tima:na: tisene sena nowamoke ewamo yesila senayewi matana fa:na telaka eyawa eta: matanetima ela: eyawa mane olokeyatela timiya:newemi ewamo yesila sena amokiwa ewa aso kolotea sanaposakeye. Alake, sena ketea muta tilaleke, eyawa menewa muta mene kina:pa:. Apula: sena nokamoke sena nowama nano ketea muta tiye minaneke, sena amokiwa menewa muta mi kamunuse kina:pa:,” Yesuyawa au seyakeye.

Yesuwa Sena Kesale Takalema:na:pela: Minak-eye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 10:34-36

⁴⁹ Yesuyewi wa:ke selese, “Peleya: sosolo we teiyewi wa:mita: Neyewi tiye minakeye. Alake, Neye matanawa tei amowa ela:pe kipila wa:mita: matanekeye.

⁵⁰ Alawamona, Newa hano toliyetisene amuma:na: amo tima:na: matanawa hilila elakeye. Alawamona, Neyawa seta: timakeye.

⁵¹ Kiyawa Neyawa hopola tesene amo peleya: sosolo weyemi tiye mina esa: matanepa? Eta: alamakeye! Neyawa kima selakeye. Newa sena kesale takalema:na:pela: minakeye.

⁵² Aputa: napu yemiwana apula: sikapewemi-wana sena e sola pipe koane semetei nowemi elaleke, amo honosane emiwa elipei takalepesakeye. Takalesekiwa sena usulupeyawa elipeima kisi tepela: elaposakeye. Aputa: sena elipeiyawa usulupemawa kisi tepela: elaposakeye.

⁵³ Aputa: iwa i mene takalepela: sita:la:posakeye. Sala inayawa e sa:ma kisi tiyaposakeye. Apula: e sa:yawa inawanapulu kisi tiyaposakeye. Aputa: yoyawa e la:ma kisi tiyaposakeye. Aputa: e la:yawa yowalapulu kisi tiyaposakeye. Aputa: e sa:le ekele e neiya alapulu kisi tiyaposakeye. Aputa: e sa:le ekeyawa e neiyawalapulu kisi tiyaposakeye,” Yesu Eyawa au seyakeye.

Senayawa Nano Hetetima:na: Amo Mouwa Eta: Matanama Elakeye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 16:2-3

⁵⁴ Aputa: sena kesale kekena honosane Yesuyewi ima selese, “Kiyawa nono opo sinisene ilitapo meki falemi hano sima:na: ka:meya potapola: selese, ‘hano sima:na: etakeye’ e selesene. Alanase, sikape heneye hawa sinisekeye.

⁵⁵ Aputa: nono komemi alopo penaiya inisaleke, hepoloma:na: etakeye e selesene. Alanase, sikape heneye hepolosekeye.

⁵⁶ Matana elipei tesene senawa kili epakeye! Kiyawa peleya: weyemiwana mei falemiwana ketea emi timinika kiyewi seli matane tiyapola: takalesekeye. Alawamona, napu ikila weyemi mane weyemi timinika kiyawa takalema:na:wa mamatanesewa ko:luse ela:?”

Sena Nowamoke Kewalapulu Kotoma:na: Epetekiwa Keyawa Seli Heke Sela:pa: E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 5:25-26

⁵⁷ Aputa: Yesuyewi sowa wa:ke selese, “Kiyawa mane hekeya ketea sopokeye takale matanema:na: telawamona ko:luse elala?”

⁵⁸ Aputa: sena nowamoke kewa kotoma:na:pela: hanose isu honosanewemi ka:lipe konomonawa se tiye iya:ta:pa:. Keyawa sowa ewalapulu selisekiwa penanose sela:pa:. Ka:lipe maselisaleke, kewa siliyapola: koto ta:tesene sena salo siliye hanapola: eyawa kewa ta:le ti salo siliye hanapola: ta:le tiyawa kewa tipolo selawataposakeye.

⁵⁹ Alake, Neyawa kima selakeye, “Kewa tipolo selawapowa menewa sema silikepilosakeye. Etewa tipolo koane wa:la:lomita: kema ake seya

amowa iliyetiypita: kewa emi silikepilaposak-eye.

13

*Mane Olokeyatelawa Ha:na: Elese
Kepoliyetiya:pa: E Seyawa Wekeye*

¹ Ikila semetei emiwa sena noka Yesu salo inapola: selese, “Kalili sena iyawa a:pele sipiwa sanapola: Kotema mokopo kina:sela: sita:newemi kamani pisei sena Pailite e ta:le ti senama selese, ‘Sena a:pele sipi Kotema mokopo kina:sela: epesita: ha:na: heneya sana kula:pa:.’ Aputa: sena sana kulapitekiwa ili pepetawa tiyapola: a:pele pepeta alapulu kemi kesepela: apoyakeye.” Aluse, sena nokamoke Yesuma ine seyakeye.

² Aputa: Yesuyewi ima mene selese, “Kalili sena iyawa Kalili sena nokalapulu himu olokeyale matanawa hele sosolo elapita: iwa emi sanana?

³ Eta: alamakeye. Neyawa kima heneye selak-eye. Kiwala matanawa eta: notoyama elaleke, epapu timinikamake kiwa ikumupesakeye.

⁴ Aputa: Siloame koamesa: emiwa koane ituwe a falemi ti amo tutuse senawa talo semetei epela: oloipe yasokoluse kulukeye. Alake, kiyawa ko:lu matanepa:? Sena talo semetei epela: oloipe amo olokeyatela timiya amokiwa Yelusaleme sena sopoke emi sitala amo olokeyatela timiya amowa amoke heletetiye hapala?

⁵ Eta: alamakeye. Neyawa kima heneye selakeye, kiwala matanawa eta: notoyama elaleke, epapu timinipesakeye.

I Ko:lu Fowa Eta: Helesemawa Wekeye

⁶ Yesuyewi pale selese, “Sena nowamokiwa ene waine sa:le kela kemi i ko:lu ala kemi kelak-eye. Kelanase sikape ene eyawa i ko:lu amowa fowa heya elapele esa: popa:na:pela: minakeye. Alawamona, eyawa fowa eta: heyamanapita: papokeye.

⁷ Alalapita: potapola:, e a:lekena amo yesila senama selese, ‘Yapene usulupe honosane emiwa i ko:lu amowa fowa heyalole esa: popa:na:pela: minakeye. Alawamona neyawa fowa heyawa semetei nowa mapotakeye. Alanase, ko:lu i epa kema! I eyawa peleya: ipi semetei kamo tiya:sela: enene weyamowa ko:luse elala?

⁸ Aputa: a:lekena amo yesila senayewi mene selese, ‘Newamo yesila sena, i ko:lu epa yapene semetei nowemiwa neyewi a pota:la: i mouwemi peleya: napolo ta:sana: apula: mena tapowa kina:pesa:na:keye.

⁹ Aukamake yapene no fa:nemiwa fowa helesaleke, amowa ilikeye. Alawamona, i amowa fowa mahelesaleke, kema e sela:pa:.’ ”

Kesale Fa:se Kukusa:pela: Hanosene Yesuyewi Fala:pewa Wekeye

¹⁰ Ha:le tesene ikila semetei nowemi Yesuwa Yu sena kulukulu koawemi Kote sowa waya:sela: enene.

¹¹ Aputa: kulukulu koane sulu emiwa kesale semetei nowa ho olokeyatelayewi kesale emi sine ela: kesale amawa nakola kinisekiwa yapene talo semetei epela: oloipe enekeye. Apula: enene emiwa, kesale amo fa:sekiwa kukusa:pela:

sila:tesene. Sila:selekiwa hekeya eta: tesitiye hanosemakeye.

¹² Aputa: Yesuyewi kesale amo potapola:, e salowemi minita: ho tiyapola: ema selese, “Kesale, ke nakola epa Neyewi iya:takeye. Alake, kewa keli napolo elaposakeye.”

¹³ Au selese, Yesuyewi kesale amowa tiya:yewi ha:na: kesakamake kesale amo fa:se kukusutela enewa kipila me heka:pe. Aputa: potapola: kesale amokiwa Kote unua wapiyakeye.

¹⁴ Yesuyawa aputa: potapola:, kulukulu yesila piseiki sena eyawa ha:le tesene okemi Yesuyewi kesale nakola amowa faletatapo esa: konomonose sena kesale tisa ama selese, “Tima:na: tisene ikilawa tekapeipekeye. Alanase, kiyawa kiwemi nakola falemita: matanesaleke, tima:na: tisene ikila tekapeipa: emi ina:pa:. Alawamona ha:le tesene okemiwa inapa,” e seya.

¹⁵ Alawamona, Sena Sosolo ema mene selese, “Kiwa himu matana elipei tesenekeye. Aputa: solo kiyewi selesekiwa apula: mane kiliwala amowa kalilakeye. Kiyawa ikila ha:le tesene emiwa kopolu kau koane hanapola: kili kopolu kau koma:pewa apula: toki koma:pewala elipei faketiye hano ma:na: sikili tiye hanosena?”

¹⁶ Alawamona, kesale weyamowa Epalaha:me e la:le semetikeye. Apula: Seteneyewi kesale amowa nakola timita: yapene talo semetei epela: oloipe emiwa ewa tapola: enekeye. Alanase, Neyawa kesale tapoya epamowa ha:le tesene okemi fakekepilisaleke, amowa eta: ilimanapa?

¹⁷ Eyawa au selapita: ta:tapola:, E kisi senawa sopoke ewala sosolo tikeye. Apula: sena kesale sopoke Yesuyewi mane napolo sopoke timiya amo potapola: iyawa sosolo epeya.

I Maseta Amo Mupusu Yesuyewi Pale Seyawa Wekeye

Ma:tiu 13:31-32; Make 4:30-32

¹⁸ Yesuyewi ta:potose, “Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa ena ketea wamunana? Kote Piseiki epela: ela peleya: amo ko:lu sema:na:napa?

¹⁹ Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa i maseta mupusu amunakeye. Aputa: sena nowamokiwa ene a:lekenawemi i maseta mupusu amowa tiyapola: emi fipila: hapakeye. Fipila: hapa amo fiyanesekiwa heneye i amuna fiyatesene epapula elapitekiwa ituwe a:nema:yawa inapola: iyawa i ele emiwa a:nema: aiwa emi ine tisene.”

Nano Solosene Ketea Yesuyewi Pale Seyawa Wekeye

Ma:tiu 13:33

²⁰ Aputa: wa:ke Yesuyewi ta:potose, “Kote Piseiki epela: ela peleya: amo ko:lu sema:na:napa?

²¹ Kote piseiki epela: ela peleya: amowa ma:ne falawawemi solomita: tuwatesene yisi amunakeye. Aputa: kesale semetei nowamoke yisi amowa tiyapola: falawawala muta tiyapola: notolokamakiwa ma:ne falawa amowa sosolo soya potosene.

Isu Tenamo Teletela Yesuyewi Pale Seyawa Wekeye

Ma:tiu 7:13-14, 21-23

²² Yesuwa Yelusaleme hanosene isu emi hapa. Hanapola: koamesa: nowemiwana taune nokemiwana Kote sowa waiye sila:nekeye.

²³ Waiye hanapita:, sena nowamoke Yesuma ta:potose, “Sena Sosolo, Koteyawa sena aso mutama mene siliyaposapa? Aputa: Yesuyewi ima mene selese,

²⁴ “Kiwa mete temekelalape epela: isu tenamo teletela emiwa emi musuluyetiye hanaposakeye. Alake Neyawa Kima selakeye. Sena kesale muta sopoke isu tenamo teletela emi musuluma:na:pela: matana minawamona iwa mamusulupesakeye.

²⁵ Alake, sikapewemiwa koane inawa tesile inapola: isuwa etapelaposakeye. Aputekiwa, kiwa mowa kolemi ine sita:la: isuwemi ine kotokotola:sela: selese, ‘Sena Sosolo, isuwa koloma.’ e selaposakeye. Alawamona koane ina eyewi kima mene selesekiwa, ‘Kiwa ipa:?’ Apula: ‘Kiwa kami tese minana? Alanase, kiwa eta: potosemakeye,’ e selaposakeye.

²⁶ Au selapitekiwa, kiye mene selesekiwa epapu selaposakeye, ‘Kewa ma:na:wanapulu hawanapulu ninipe na:na:kaka apula: kewa niwamo hanosene isuwemi tesitiye ela: emi walo selalakaka’, e selaposakeye.’

²⁷ Alawamona, Eyawa kima mene selesekiwa, “Kiwa nono kami tese minana? Alanase, kiwa Neyawa eta: potosemanakeye. Alanase, kiwa mane olokeyatela timinisene sena kesale kiwa sopoke Ne salowemiwa inapa. Kiwa sopoke meneyetiye hamona, e selaposakeye.

²⁸ Ikila emiwa, kiyawa Epalaha:mewana

Aisakewala Yakopewala apula: sepatosene sena nokala sopoke Kote Piseiki epela: ela peleya: emi sita:lapita: potaposakeye. Alawamona, kine kiyewi ela: Koteyewi kiwa hematapo polutiye ilikepilaposakeye. O:kemiwa, kiwa sosolo ya:pelesa: kine pesewa kalo naposakeye.

²⁹ Aputa: potapola: sena kesale opo inisene tapo emiwana opo sinisene tapo emiwana apula: nono fa:ta:miwana komemiwana inapola: kekene tiye Kote Piseiki epela: ela peleya: emiwa tepolo pawemi ine ka:la:lapesakeye.

³⁰ Alake, sena kesale napu weyemi noka puwano sitalaka sikape me ha:na: tepesakeye. Aputa: sena kesale napu weyemi noka sikape sitalaka puwano me ine tepesakeye.

Yelusaleme Sena Kesale Amowa Yesuyewi Hauwekilawa Wekeye

Ma:tiu 23:37-39

³¹ Ikila emiwa Felesi sena noka Yesu salo inise selese, "Heloteyawa Kewa sama:na:," e seyakeye. Alake, "Kewa peleya: we iya:pela: peleya: nowemi ha:na:pa:."

³² Au selapita:, Yesuyewi mene selese, "Kiyawa mowa kasolo epamawa sela:pa:, 'Napu eliyeliwemiwa Neyawa sena nakola towaya amowa fala:waloma:na:keye. Apula: sena ho olokeyatela fiyane tiyawa sili tiye iya:waloma:na:keye. Tima:na: amowa tiye ha:na: tese osolo ikilawemi ha:na: itapa tema:na:keye.'

³³ Alawamona, napuwala eliwala ineniwana Nawa Yelusaleme sitiwemi ha:na:na:keye. Ko:yawemiye, sepatosene senawa Yelusaleme

siti hepawemiwa sanose kuma:na:wa eta: ilimakeye.

³⁴ Yelusaleme, Yelusaleme, keye elekiwa Kote E sepatosene senala: noka sopoke keyewi yasokoluse kulusekeye. Apula: keye elekiwa Koteyewi ilikepiya senawa siliye hanapola: etewayewi tapapuluse olokelese kulusekeye. Alanase, ikiwapo mutawemiwa Neyawa ke salawa sopoke kekene tiye epesene matanakeye. Amowa a:nema: kokonoyewi e salawa kekene tiyapola: ene epi hanewemi fopulusene amuma:na:pela: elakeye. Alawamona, kiyawa mapolo selakeye!

³⁵ Alake, kiwa ta:ta:pa:. Koamesa: kiliwa ikomonose olokeyatele tiyaposakeye. Neyawa heneye kima selakeye. Kiyawa Newa wa:kewa mapotaposakeye. Alawamona, sikape Newa ina ikila emi potose selesekiwa, ‘Sena Kote unuwemi tese mina amowa Koteyawa ewa napola:pela: apolaposakeye.’ ”

14

Sena Nakola Yesuyewi Fala:pewa Wekeye

¹ Ha:le tesene ikila nowemi Yesuwa Felesi sena piseiki epela: tesene amo koane suwemi musuluyetiye tuwatanapola: ma:na: ma:na:pela: hapa. Aputa: sena iyawa Ewa seli papokeye.

² Apula: sena nowa toma sopoke pipiti nowa Yesu minitapo enekeye.

³ Aputa: potapola:, Yesuyewi Felesi sena apula: ele matana senama ta:potose, “Ha:le tesene ikila weyemiwa nakola fala:tesaleke, ele tuwapo seyawa, ililapa?”

⁴ Au selakamakewa, iyawa sowa menewa eta: seyamakeye. Alanase, Yesuyewi sena nakola amowa siliyapola: fala:pela: apoya. Apula: ewa 'hamona' e seyakeye.

⁵ Aputa: Yesuyewi ima ta:potose, "Kiyawa ha:le tesene ikilawemiwa kine salawala apula: kine kopolo kau nowa hano ta:la uwalokemi sutesine elapitekiwa kine kiyawa kipila ha:na: sili tisenā?

⁶ Au selapita:, iyawa sowa menewa eta: seyamakeye.

Tikina Tiye Emi Ha:na:na:wa Yesuyewi Seyawa Wekeye

⁷ Yesuyewi ene potakamake, sena nokamokiwa sena ununa ka:la:losene ela:pe emi helema:na:pela: helepita: papo. Aputa: potapola:, Yesuyewi sena kesale sopoke koane ina ina:pa: e seya amawa solo pale selese,

⁸ "Alake, sena nowamoke kewa kesale senama ha:na: sepelese kekenema:na:pela: kewa ina:pa: e selesaleke, kewa hanosekiwa sena ununa ka:la:losene peleya: emiwa ha:na: helepa. Ko:yawemiye, amowa sena sa:le ununa helemita: ta:peletiyē apoya eneke epesakeye.

⁹ Keyawa alusaleke, koane ina ka:ko:mo mina e seya sena amokiwa ke salo inapola: kema selesekiwa, "Kewa tesitiye ha:na: sena ununa helesene seawemi helese ununa sena epa kewamo henene sea emi ha:na: helema e selaposakeye. Alusaleke, Kewa sosolo ewalose koane fapalu tapo ha:na: helepesakeye.

¹⁰ Alanase, sena nowamoke kewa mina e selesaleke inisekiwa koane fapalu tapo sikape

komemi ine helatipa:. Alusaleke, koane ina ene ewa inise kema selesekiwa, 'Ne mana, kewa puwano fa:temi ha:na: helema' e selaposakeye. Alusaleke, kilipe ka:ya:la sikapo epemiwa kewa sosolo ununa tila:tese epesakeye.

¹¹ Sena eta:wiye ene unua wapolisaleke, Koteyawa sena amo unua kolotea me sine apolaposakeye. Alawamona, sena eta:wiye ene unua me sinapola: elaleke, Koteyawa sena amo unua a falemi tila:taposakeye.

¹² Yesuyawa Ewa ma:na: na: mina e seya sena ama selese, "Keyawa tikinisekiwa ke ma:ewana ke manawana ke solawala apula: sena nano ketea muta tela sena amowa sopoke ina:pa: e selapa. Keyawa ina:pa: eselesaleke, sikapewemiwa iyawala heka mina e selapola: emi mini heka mene kinaposakeye.

¹³ Alawamona, keyawa tikina tiye selesekiwa, sena misitiya elakala apula: sena toma olokeya towaya elakala apula: sena onatu kete towaya sitalakalapulu apula: sena si kola ela alapulu amowa sopoke ina:pa: e sela:pa:.

¹⁴ Sena amowa keyewi ina:pa:saleke, sena ili amokiwa kewa heka minalawa maselaposakeye. Alawamona, Koteyawa kewa seli napola:taposakeye. Alanase, hekeya sena tikila amowa mene tesila ikila emiwa Koteyawa kewa wa:la:ya heka sosolo mene kinaposakeye."

Tikinima:na: Amowa Yesuyewi Pale Seyawa Wekeye

Ma:tiu 22:1-10

¹⁵ Aputa: sena semetei nowa tepolo pawemi henene amoke Yesuyewi solo seya amo ta:tapola: Yesuma selese, “Sena kesale eta:wiyē Kote Piseiki epela: ela peleya: emi tikinise ma:na: mena amowa emi ka:la:lopela:la: nasaleke iwa sosolo epelepesakeye.”

¹⁶ Aputa: Yesuyewi pale selese, “Sena nowamoke tikinima:na:pelekiwa eyawa nano keteawa sopoke timonutiye tiye tisekeye,” e seya. “Apula: ela: eyawa sena kesale mutawa sopoke emi ina:pa: e selesene.

¹⁷ Aputa:, tikina oka hetetiyapitekiwa, eyawa ene e tima:na: tisene sena nowa sena kesale eyewi ina:pa: e seyawa sekolupese ‘hamona’ e seyakeye. Sena amoke ha:na: selesekiwa, “Nano keteawa sopoke timonuye tiyapola: iliyetiye elakeye. Alake kiwa sopoke mina, e seya.

¹⁸ Alawamona, sena kesale iyawa sopoke tutuma seyakeye. Tutuma selesekiwa, sena nowamoke selese, “Aso napute yemi, neyawa peleya: nowa wa:la:yanase amo popa:na: ha:na:na:nakeye. Alake, newa eta: mina:na:manakeye,” e seya.

¹⁹ Aputa: sena nowamoke selese, “Neyawa kopolo kauwa taloipe tima:na: tima:na:pela: napute wa:la:yakeye. Alanase, newa amo ta:pele popa:na: hanakeye. Alanase, newa eta: mina:na:manakeye,” e seya.

²⁰ Wa:ke nowamoke selese, “Newa kesalewa napute tinase newa eta: mina:na:makeye,” e seya.

²¹ Au selapita: ta:tapola:, tima:na: tisene sena amowa mene hanapola: ewamo yesila senama

seyakeye. Aputa: ta:tapola:, koane ina amokiwa sosolo konomonose e tima:na: tisene senama selese, “Kewa kipila hanapola: isu sosowala apula: isu koloteawala amowa taunewemi hanosene isukeye. Alanase, kewa hanapola: sena misitiyawala apula: sena toma olokeya towaya sitalakalapulu apula: sena onatu ketetela towaya alapulu apula: sena si kola ela alapulu amowa sopoke sikili tiye ne koane suwemi ina:pa:,” e seya.

²² Aputa: tima:na: tisene sena amoke selese, “Piseiki sena, keye nema selesewa neyawa au timiyakeye. Alawamona, fowa elatakeye.”

²³ Aputa: sena sosolo amokiwa e tima:na: tisene sena ama selese, “Kewa taunewa heletetiye isu sosowemi ha:na: tese potakamakewa ili tese sole fiyane emi nakela sa:le kela isu tiapo emi keliyetiye tuwatene pota:pa:. Sena kesale emi sitalaka sikili tiye ina:pa:. Alusaleke, ne koawa woliyetiyapesakeye.

²⁴ Alanase, Neyawa kima selakeye. Sena kesale puwano Neyewi ina:pa: e sekepeya iyawa ne ma:na: mena weyamowa iyawa kolotea mama:ni potaposakeye.

*Sena Kiyawa Puwanowa Seli Matanepela:
Yesuwa Emi Kulu Ha:na:pa: E Seyawa Wekeye
Ma:tiu 10:37-38*

²⁵ Sena kesale muta Yesuwalapulu ha:na: tiya. Ha:na: tiya:sela: Yesuwa mene notolo tese ima selese,

²⁶ “Sena kiwa nowa Ne salo mina:na: matane-sekiwa, ki ata ki ama kine kesale kine ke sala

kine ke ma:e apula: kine ke ate apula: kine kewamo teleke ha:na:na: amo tapowa sopoke eta: fa:tapo apolosema elaleke, sena amowa Newamo eta: kulu hanosema sena elakeye.

²⁷ Apula: sena eta:wiye ene i kelipapoyawa eta: uwapomake Ne salo makulu inisaleke, sena amowa Newamo eta: kulu hanosema sena elakeye.

²⁸ Aputa: sena nowamokiwa ituwe koane a falemi tima:na:pelekiwa puwanowa ela:pe moweni koane tima:na: amo ketea wa:la:loma:na:wa ili telapele esa: ake potosena?

²⁹ Aputa: eyawa puwanowa eta: alamananeke, eyawa a:pa:sulu sekapo semetei ke tiyapola: sanumu semetei tiye tiyapola: heneye koanewa eta: tima ke iya:tesenekeye. Aputekiwa sena nokamoke ewa potose akotiye tuwatese selese,

³⁰ 'Sena epamokiwa koawa tima:na:pela: ma:ta: tiye tiwamona eta: titimanakeye, e selaposakeye.

³¹ Aputa: kini nowamoke kini nowanapulu tepa:na:pelekiwa, eyawa puwanowa hela: emi seli matanesene. Eye matanesekiwa ene eyawa ami ta:le tiwa tausene taloipe (10,000) ela. Alawamona kini pa:ta nokemi tese inakamokiwa ami ta:le tiwa tausene talo elipei (20,000) ela tapo esa: matanesene. Alanase, puwano eyewi matanesekiwa, Neyawa kini pa:ta epalapulu tetakamakiwa neyawa iwa ili pulatiye iya:taposapela: esa: matanesene.

³² Eyawa kini amo ami ta:le ti iwalapulu tetesekiwa iwa eta: pulatiye iya:pa:na: tela-mananeke, kisi senawa pama kemi sitalakemi

eyawa sena noka emi ilikepilise selaposa, ‘Ninipe eta: tepa:na:makeye,’ e selesene.

³³ Alusene amunuse, kiwamo sitala honosane epemiwa sena semetei nowamokiwa kine ke keteawa eta: fa:tapo apoyamananeke, sena amowa Newamo kulu hanosene sena maelak-eye.”

Solu Olokeyatela Yesuyewi Pale Seyawa Wekeye

Ma:tiu 5:13; Make 9:50

³⁴ Yesuyewi selese, “Solu noiyawa sa:le napok-eye. Alawamona solu noiya amowa itapa tesaleke, wa:ke nonomitekiwa ena timinisena?”

³⁵ Solu eta: noiyama amowa peleya:wemiwana apula: kopolo kau ili ola alapuluwa eta: ili-makeye. Amowa mowawemi sotukepilisekeye. Sena kesale eta:wiye kiwa kena:wa elaleke, seli ta:ta:pa:,” aluse Yesuyewi seyakeye.

15

A:pele Sipi Semetei Keleke Ti Yesuyewi Pale Seyawa Wekeye

Ma:tiu 18:12-14

¹ Ikila emiwa takese tisene senawana apula: olokeyaletela timinisene sena nokala sopoke Yesu enene pawemi inapola: Yesu E solo seya amo ta:pa:na:pela: minakeye.

² Inapola: potapola:, Felesi senayawana aputa: ele walosene sena iyawala konomonose selese, “Sena weyamokiwa olokeyatela timinisene senawanapuluwa mana timinise iwalapulu ma:na:wa natakeye,” e seya.

³ Aputa: potapola:, Yesuyawa ima pale selese,

⁴ Sena semetei kili nowamokiwa a:pele sipiwa sakopolo semetei (100) sita:newamona semetei nowa mowa kelekeye tiyapitekiwa sena semetei amokiwa e a:pele sipi talo akotaipe epela: me akotaipewa iwa peleya: hokatowemi ha:na: ap-olapola: eyawa a:pele sipi semetei kelekeye ti amowa kelekamakiwa ili potaposapa?

⁵ Eyawa a:pele sipi amowa keye ha:na: potosekiwa, epelese talo tiyapola: seli honowemi wala sakotapeyakeye.

⁶ Ewa koane mene ine fiyatesekiwa, sena e mana nokala apula: e koane pawemi sitala sena kesale iwa sopoke minite holose selese, “Neyewi a:pele sipi kelekeye ti keya:newa paponase kiyawala newanapulu epelepa;” e sele-sene.

⁷ Aputa: Yesuyewi selese, “Neyawa kima hene-eye selakeye. Sena olokeyatela timinisene nowa matana notolosaleke, hepene falemiwa epapuluse epelepesakeye. Sena talo akotaipe epela: me akotaipewa matana notolopela: hekeya sitala amawana epelesene. Apula: iwa ela:pe matanawa notoyakanase wa:kewa matana mantolopesakeye. Alawamona, sena olokeyatela honosane sine enene amo matana notolosaleke, hepene falemiwa sosolo epelesekeye.

Moweni Usu Kelekeye Tiwa Wekeye

⁸ Yesuyewi wa:ke pale selese, “Kesale semetei nowamokiwa moweni usu uluyeti taloipe amowa nowa koane suwemi keleke tisaleke, eyawa ko:lupesapa:? Eyawa nafawa tutiyapola: koane suwa sapelese seli kelese moweni usu

uluyeti semetei amowa keye ha:na: tese emi tisene.

⁹ Eyawa moweni usu uluyeti semetei amowa potose tisekiwa sosolo epelesene. Epelese e mana nokala apula: e koane pawemi sitala sena kesale iwa sopoke minite holose selese, 'Neyewi moweni usu uluyeti kelekeye ti keya:newa paponase kiyawala newanapulu epelepa:,' e selesene.

¹⁰ Alanase, Neyawa kima selakeye, aluse epelesene epapulusekiwa, sena olokeyatela timiya:sela: enene sena amowa matana notolo kemiwa Kote e hepene sena iyawa sopoke epapuluse sosolo epelesekeye."

Sena Nowamoke Sala Elipei Kesila Amo Sita:newa Wekeye

¹¹ Aputa: Yesuyewi pale selese, "Sena nowamokiwa sena sa: elipei kesilakeye.

¹² Aputa: sala sitowi inama selese, 'Ni ata, ke ketea ne akila na:ma takaletiyе miya:na e selalaka nine nema ela:pe matina,' e seya. Aputa: potapola:, inayawa e keteawa takaletiyе e sa:le elipeima tiye mi.

¹³ Aso komaiyama kemi, sala amokiwa ene keteawa sopoke yetuwemi kamona tiyapola: ewa makene peleya: pama nowemi hapakeye. Peleya: emi ha:na: elekiwa nano ketea e tiya hapa amowa sopoke tima:na:ma tise sotukaiya:sela: kotetikeye. Ko:yawemiye, e falela nano kalikalila olokeyaletela timinima:na: amo matanesekeye.

¹⁴ Ikila emiwa ewa mowenilama henese enewemi, peleya: emiwa meinawa sosolo ine

heteti. Aputa: potosekiwa, sala amokiwa nano ketea nowa tima:na: matana.

¹⁵ Alanase, sala amowa ha:na: tese peleya: amo sena nowamo salowemi tima:na: emi ha:na: tikeye. Sena amokiwa sala ewa e kopolo potapola: kopolo apoya peleya:wemi ma:na: kina:sela: elapamona e seya.

¹⁶ Aputa: ewa kopolo ma:na: kina:sela: ela: eyawa kopoyewi ma:na: mena amo potose eyawala heka ma:na: matana ko:yawemiye sena nowamokiwa ewa ma:na:wa eta: mimakeye. Alanase, eyawala ene nase kuka telima:na: esa: matanakeye.

¹⁷ Alawamona, eyawa matana napolo matanese ene mene selese, 'Ni ata tima:na: tisene sena iyawa ma:na:wa ili elakeye. Alawamona, newa weyemi ine tela weyemiwa meinawa sosolo tekeye!, e seya.

¹⁸ Alanase, newa mene ni ata salo tesile ha:na:na:keye. Apula: ema sema:na:keye. Sele-sekiwa, "Ni ata, neyawa Kote hepene ela alapulwala kewalapuluwala neyawa hele olokeyatela timiyakeye.

¹⁹ Alanase, newa olokeyatela senake keyawa newa ni sa:le elawa selapa. Alanase, keyawa newa mona ke tima:na: tisene sena apola:pa:.'

²⁰ Apula: matane tiyapola: ewa tesile ina salo mene hapakeye. Ha:na: koane pawemi inakamake inayawa ewa pama komemi inapita: potapola: eyawa e sa:wa sosolo hauwekilise kipila ha:na: tese e sa:wa talo tiyapola: minipikeye.

²¹ Aputa: potapola: e sa:yewi inama selese, "Ni ata, neyawa Kote hepene ela alapulwala ke-

walapuluwala neyawa hele olokeyatela timiyak-eye. Newa olokeyatela senake keyawa newa ni sa:le elawa selapa,” e seya.

²² Alawamona, sala inayewi e tima:na: tisene senama selese, ‘Kiyawa nine sao sa:le ekela hili kalesene epa kipila tiye inapola: sala epemi kapema. Apula: nano ki tiya:wemi kale-sewa kapela: apula: tamakawala e onatuwemi kapema.

²³ Apula: kopolo kau e sa:le seli napolo soya ilima nowa talo tiye inapola: sama. Apula: niyawa epelese ma:na:ma:na:keye.

²⁴ Ko:yawemiye, ni sa:le weyamowa kuluk-eye. Alawamona ewa napuwa mene tesile falela apota: elakeye. Ewa kelekeye tiwamona neyewi nakelesa: mene silikeye.’ Aluse iyawa epelese ma:na:wa sosolo menakeye.

²⁵ Ikila emiwa e sa:le ola:ka a:lekenawemi enene. Elapeyapola: koane mene inise ta:takamake epelese kisala amo feya inapita: topukeye.

²⁶ Aputa: eyawa ina tima:na: tisene sena seme-tei nowama holose ta:potose, ‘Epa ena tiyalape?’, e seya.

²⁷ Au selapita: tima:na: tisene sena amoke mene selese, “Ke ma:ewa mene minakeye. Aputa: potapola: ki atayawa kopolo kau e sa:le seli napowa sanakeye. Ko:yawemiye ke ma:ewa seli mene minakeye,” e seya.

²⁸ Aputa: ta:tapola:, sala ola:pe amowa sosolo konomonose koane suwemiwa eta: mina:na:makeye. Aputa: inayewi ine tese hopo seya.

²⁹ Alawamona, inama mene selese, ‘Ni ata keyawa ta:pa. Newa yapene ilima sopoke ke tima:na:wa hokole minakeye. Amowa mona tima:na: tisene sena epapula enekeye. Aputa: neyawa ke solo seyawa eta: iya:pelesemakeye. Ala emiwa keyawa newa nine ne manawanapulu epelemitekiwa nanekose e sa:le semetei nowa nemawa masanotiye kini selapokeye,’ e seya.

³⁰ Alawamona, ki sa:le sipi epamokiwa ke ketea sopoke itapa kotetiyapola: ha:na: ela: eyawa iwei tisene kesalewalapulu enenapokeye. Ala:sela: enene amo mene inapita: keyawa sa:le kopolu kau e sa:le seli napowa sanotiye kiniselakeye,’ e seya.

³¹ Aputa: inayewi selese, ‘Ni sa:le kewa ikila sopoke newanapulu enekeye. Alanase, ketea niwa sopoke kinakeye.

³² Alanase, niyawa napuwa epelepa: Apula: nine matana fa:na napolo tepa: Ko:yawemiye, ke ma:ewa kulukeye. Alawamona ewa mene tesile falela apota: elakeye. Ewa kelekeye tiwamona napuwa ewa niyewi mene silikeye,’ e seya.

16

Yesila Senayewi Mini Hepe Amo Heke Selese Pale Seyawa Wekeye

¹ Yesuyewi Ewamo kulu hanosene senama pale selese, “Ketea muta tela sena amokiwa e ketea amo yesipela: tesene sena nowa enekeye. Aputa: sena noka inapola: ketea muta tela sena ama selese, ‘Ke ketea yesipela: tesene sena epamokiwa ketea kiwa eyewi tiya:sela: kotetikeye,’ e seya.

² Aputa: ta:tapola:, eyawa e ketea yesipela: tesene sena amowa holose selese, 'Keyawa ko:yala? Neyawa ke timiya solo nowa topuk-eye. Keyawa ne ketea sopoke keyewi pote elaka momatetiye aketiye nine nema tiye ina:pa:. Alanase, kewa ne keteawa keyawa wa:ke mapote elaposakeye.'

³ Aputa: ketea amo yesipela: tesene sena amoke ene mene selese, 'Newa ko:lu timinima:na:ne? Newamo yesila senayawa newa e tima:na: tiya:newa iya:pa:na:,' e seyakeye. 'Alanase, newa sena nowamo tima:na: tisene sena tepela: peleya: motole ha:na:na:wa penaiyawa itapakeye. Apula: sena nowamo salo newa moweni mita: halo ta:pa:na:wa newa ewakeye.'

⁴ Alanase, neye timinima:na: ketea nowa neyawa matanekeye. Alanase, newamo yesila senayewi newa e tima:na: tiwa iya:tapitekiwa, sena nokamokiwa newa ili koawemi siliyaposak-eye.'

⁵ Aputa: eyewi sena nokamoke mini hepe ewamo yesila sena alapulu ela amowa sopoke holakeye. Aputa: eyawa sena nowa ela:pe puwano inapita: ama ta:potose, 'Keyawa sena newamo yesila sena alapuluwa mini heka ena ipa: telape?'

⁶ Aputa: sena amoke mene selese, 'Neyawa i olofiwemi wela wasuwa sakopolo semetei (100) tolomowemi ta:pelese susawa neyewi tikeye.' Aputa: ketea amo yesila senayewi ema selese, 'Alalapita: keyawa kipila helese mini heka pukawemi momatelesekiwa sakopolo semetei

(100) miya:na: telawamona amowa hetetise talo pipe miya:na: esa: pukawemi momatepa:.'

⁷ Apula: amo fo:suwemi sena nowa emi inapita: sena ama ta:potose, 'Keyawala mini heka ena ipa: telape?' Aputa: eyewi mene selese, 'Neyawa witi fowa elalewemi selawa sakopolo semetei (100) tikeye,' e seya. Aputa: ketea amo yesila senayewi ema selese, 'Alalapita: keyawa sakopolo semetei mene miya:na: telawamona iya:tese talo oloipe miya:na:keye. Esa: mini heka pukawemi momatema,' e seya.

⁸ Aputa: potapola:, sena hele timiya:ne amo yesila senayawa e tima:na: ti amo potapola: e unua a falemi tila:pekeye. Ko:yawemiye eyawa matana napolo senayewi timinisene amupita: potapola:. Alanase sena kesale eta:wiyeye peleya: sosolo weyamo mane amo kulu ha:na: tesaleke, iyawa sena peleya: sosolo weyamo mane amo kulu ha:na: tese amowa iwamuna iwalapulu tima:na: tisene matana napolo elakeye. Sena ili amokiwa sena nono ho:liya tapo sitalaka iyewi heletetiye hanose ekeye.

⁹ Alake, Yesuyewi ima selese, "Neyawa kima selakeye, nano ketea olokeyatela kiyewi peleya: sosolo weyemi tesela amokiwalapulu sena ke mana fa:na amoke siliya:pa:. Aluse, ketea kiwa emi kotetisekiwa iyawa kewa hepene peleya: kokolo kau tesene koane falemi mene siliya-posakeye."

¹⁰ Alake, sena nowamoke nano ketea kolotea nowa seli pote tesenaneke, sena amokiwa nano ketea sosowa eyawa seli pote elaposakeye. Aputa:, sena nowamoke nano ketea kolotea

nowemiwa mane hekeya eta: timiyamananeke, sena amokiwa nano ketea sosowemiwa eyawa mane hekeya matiminikeye.

¹¹ Alanase, kiyawa moweni olokeyatela peleya: weyemima eta: seli pote enemananeke, sikapewemiwa kimawa heneye nano ketea sosowa kiyewi pote epesita: sena eta:wi kinaposape?

¹² Apula: kiyawa nano ketea sena nowamo eta: seli pote enemananeke, sikapewemiwa kimawa nano ketea kinewa sena eta:wi tiye kinaposape?

¹³ Alanase, tima:na: tisene sena nowamokiwa yesila sena elipei hasu tapowemiwa eta: tese-makeye. Alusaleke, eyawa nowanapuluwa sosolo matanese nowamowa eyawa mapolope-sakeye. Apula: eyewa nowamo seyawa ta:tese nowamowa fa:tapo apolaposakeye. Alanase, kiwa Kote hasu tapowemiwana apula: moweni tapowemiwana ha:na: elatepa,” Yesuyewi au seyakeye.

*Yesuyewi Nano Ketea Noka Seyawa Wekeye
Ma:tiu 11:12-13, 5:31-32; Make 10:11-12*

¹⁴ Aputa: ta:tapola:, Felesi sena iyawa moweni sosolo tima:na: matananase, Yesuwa potapola: iyawa akotiye tuwapokeye.

¹⁵ Aputa: Yesuyewi ima selese, “Sena kiyewi matanese kiwa sena kesale nokamoke potosekiwa kiwa hekeya sena esa: matane kamona Koteyawa ke himu matana fa:nemi mupapola: elaka potosekeye. Nano ketea senayewi napolo esa: matanekamowa Koteyewi potosekiwa hele heneya olokeyatela elakeye.

16 Solo ele tuwapowala apula: sepatosene senayewi solo seya amowa ta:ta: minawa Yone hano toloyetisene kesila emi ine elepeyakeye. Alawamona, Yone kesila ikila emiwa Kote solo napolo Kote Piseiki epela: ela peleya: falemi tese peleya: sopoke emi ine hetetikeye. Aputa: potapola:, sena kesale sopoke iyawa Kote Piseiki epela: ela peleya: emi ha:na:pelekiwa iyawa i mene poluse musuluyetiye tuwatenekeye.

17 Alanase, hepenewanapulu peleya:welapulu itapa tema:na: amowa nano sosomakeye. Alawamona, Koteyewi ele tuwatese penesolo ipi kolotea muna:pe amowa mahete hanaposakeye.”

18 Yesuyewi wa:ke me selese, “Alake, sena nowamoke ene kesalewa iya:pela: kesale pa:ta nowa wa:ke me tisaleke, sena amokiwa iwei tisene mane olokeyatela amowa sosolo tiyakeye. Aputa: sena nowamoke kesale nowa e senayewi iya:pela: enene tisaleke, amowana eyawa iwei tisene mane olokeyatela timinikeye.”

Sena Nano Ketea Muta Tela Apula: Lasalase A:ko:mo Sita:newa Wekeye

19 Aputa: Yesuyewi wa:ke me selese, “Puwano fa:nemi nano ketea muta tela sena nowa enek-eye. Eyawa ikila sopoke sao hili napolo i okane fo ipi mutusene epapula amoke popona amo kalesene. Apula: ela: ikila sopoke eyawa ma:na: napolo na:sela: seli enekeye.

20-21 Aputa:, sena ketea muta tela amo koane isu ine hetetisene emiwa sena misitiya ketea itapa tela amowa sena nokamoke wa:tiye ine tese emi sapeya. Sena amo unua Lasalase. Sena

amoke matanesekiwa ma:na: mena hepe sena ketea muta tela e tepolo hasuwemi sululuwalu kamo ma:na: matana:sele enekeye. Apula: e tomawa sopoke oloseseyawa ilimanase kasoyawa inapola: nakola kowa tapela:sela: tesene.

²² Apula: sena misitiya amo sikapewemiwa Lasalase ewa kulukeye. Kulapita: potapola: hepene senayewi ewa siliyapola: Epalahame pomini tapowemi hapakeye. Apula: elapepela:, amo fasuwemi sena ketea muta tepela: enene amowana kulukeye. Kulapita: ewa tikilakeye.

²³ Tikila amowa ewa Hetisi peleya: kolemi hanose kapo oya sosolo tise enekeye. Emi ela: e siyewi pama falemi wala potakamake Epalahamewa Lasalase elipei ka:la:lopela: elapita: papo.

²⁴ Potapola: holose selese, 'Ni ata, Epalahame, keyawa newa hauwe kima. Apula: keyawa Lasalasewa ne salo ilikepima. Apula: eyawa e tiya: pinika hano potiauwemi tikipela: inapola: ne tekemi ine kesakamake potulumita: hamona e sema. Ko:yawemiye, newa tei wa:la olapo weyemi telawa ne tomawa sosolo olokeye,' e seya.

²⁵ Alawamona Epalahameyewi ema selese, 'Ni Sa:le, keyawa nano nowa matanepa. Kewa falela apota: enene emiwa nano ketea napolo sopoke kinapotane tisekeye. Alawamona, Lasalase eyawa nano ketea olokeyatela tisekeye. Alawamona, ewa napuwa peleya: weyemiwa seli napolo elakeye. Apula: kewa oya ilima tiyakeye.

²⁶ Apula: nano nowana elakeye. Amowa sena niwemi tiye apula: Kotewemi tiyap-

ola: honosane epemiwa kokolose naiya ta:peya sosolo pale tiye hapa elakeye. Alanase, sena weyemi sitalaka epemi satepela: ki salo epemi mina:na:wa eta: mina:na: telamanakeye. Aputa: sena kili epe sita:ya ni salo weyemi satepela: mina:na:wa eta: ilimanakeye.'

²⁷ Aputa: ketea muta tela sena Hetisi peleya: kolemi ela amoke ta:tapola: mene selese, 'Alalaleke, ni ata, neyawa kema heneye ta:potose selakeye. Keyawa Lasalasewa ni ata koane ilikepima:na:wa ililapa?

²⁸ Ko:yawemiye, neyawa ne ma:ela:wa pipe sitalakeye. Alanase, Lasalase eyewi ha:na: tese sowa talapoiya ima sela:pa:. Ko:yawemiye iwala kapo oloma:na: tela peleya: weyemi mina:pikitise.'

²⁹ Alawamona Epalahameyewi selese, 'Moseseyewi solo sepapowa apula: sepatosene sena nokamoke solo sepapolo amowa elakeye. Alanase iyawa amo ta:ta:sela: sitalakeye.'

³⁰ Alawamona senamoke mene selese, 'Ni ata Epalahame amowa eta: ilimanakeye. Alake, sena nowa kupula: mene tesile ha:na: tese ima selesaleke iwa matanawa emi notolopesakeye!'

³¹ Alawamona Epalahameyewi mene selese, 'Iyawa Moseso solo seyawa apula: sepatosene sena ili sepapowa eta: topumananeke, sena semetei nowa kuluwa mene tesilaleke, sena amokiwala iwa eta: seli topuma elaposakeye.' "

17

Mane Olokeyatelayewi Seli Topuwa Amoke

Olokeyaleye Tisekeye E Seyawa Wekeye
Ma:tiu 18:6-7, 21-22; Make 9:42

¹ Yesuyewi Ewamo kulu hanosene sena ima selese, “Nano ketea kalikalila amowa ine het-etiyakamake sena kesale sopoke mane olokey-atelawemi sululuwalupesakeye. Alawamona, sena olokeyatela ma:ta: tiye timiya:ne amawa hele heneya haukula e selakeye.

² Amowa sena nokamoke e kemakuwemi etewa koloteasuma nowa ewemi sepela: hano tawala ka:nawemi toliyetisaleke, amowa sa:le ilikeye. Ko:yawemiye, sena amokiwa sala tepiteni semetei weyemiwa mane olokeyatelawemi sutesimita: timinima:pikitise.

³ Alake, kiyawa kiwa ki mene seli pote sita: elatipa:. Apula: kine ke ma:eyewi mane olokey-atela timinisaleke, keyawa mane eyewi timinika seli hekeye timita: ema sela:pa:. Apula: ewa matana notolosaleke, keyawa e olokeyatelawa kepoliyetiya:pa:.

⁴ Apula: eyawa mane olokeyatelawa ikiwapo semetiwemi kewalapulu tomoipe timinipela: apula: ikila tomoipe ke salo inapola: kema ‘Haukula’ e selesaleke, keyawa e olokeyatelawa tiye iya:pela: kepoliyetiya:pa:.”

⁵ Yesu Ewamo kulu hanosene sena kuku-luipeyewi Sena Sosoma selese, “Keyawa niyewi seli topuwa sosolo temita: apoma.”

⁶ Aputa: Eye mene selese, “Kiyewi seli topuwa aso kolotea i maseta mupusu amuna elaleke, keyawa i Mapilima selese, “Kewa tukutiye ha:na: tese hano tawala Ka:na honosanewemi ha:na:

kepa:.” Keyawa au selesaleke, eyawa ke seyawamuse kulu hanaposakeye.

Tima:na: Tisene Senayewi Tima:na: Tisewa Wekeye

⁷ Yesuyewi wa:ke me selese, “Kiwamo sitala honosane epemiwa tima:na: tisene sena seme-tei nowamowa a:lekena honosanewemi peleya: motola:sela: elape epelekiwala a:pele sipi pote elape epelekiwala ewa mene koane inapitekiwa keyawa ema selesekiwa, ‘Kewa kipila ine helese ma:na:wa maiya,” e sema:na:na?

⁸ Eta: alusemakeye. Ewamo yesila senayewi e tima:na: tisene senama selesekiwa, “Keyawa ne ma:na:wa seli tima. Apula: keyawa sawa katiyapola: ne ma:na:wa emi tiye ina:pa:. Neyawa ela:pe puwano ma:na:wapanulu hawanapulu napela: elakemi kine kewa sikape ma:na:wapanulu hawanapulu emi na:pa:.

⁹ Alanase, ewamo yesila senayawa e tima:na: tisene senamawa ene seya amo kulu hanapitekiwa eyawa ‘sa:le napolo’ e selaposapa? Eh, eta: alusemakeye.

¹⁰ Alanase, keyawala Koteyewi kima seyawamunuse nano ketea sopoke timiyananeke, amowa kiyewi selesekiwa, ‘Niwa tima:na: tisene sena olokeyatelakeye. Alanase, nano ketea sopoke niyewi timinikamowa mokopo tima:na: tiyakeye,” e sela:pa:.’ ”

Yesuyewi Sena Taloipe Waka:pila Pala Faleyetiwa Wekeye

11 Yesuwa Yelusaleme hanosene isuwemi hapakeye. Apula: Ewa hanosekiwa Kalili peleya:wemi tiye Samelia peleya:wemi tiye epela: honosane elewemi hapakeye.

12 Ewa koamesa: nowemi ine hetetise potakamake sena taloipewa nakola waka:pila pala amowa E salo mina:na:pela: minawamona iwa pama komemi ine sita:lapita: papokeye.

13 Aputa: iyewi unuwapo holose selese, “Yesu, Sena Sosolo, Keyawa niwa hauweki popa,” e seya.

14 Aputa: Yesuyewi iwamo potapola: selese, “Kili toma epa pilisiti senama ha:na: walopamona.” Apula: iwa emi ma:ta: tiye hanakamake ili tomawa napolo hili telakeye.

15 Sena ili amo honosanewemiwa ene tomawa napolo potapola: ewa mene hapakeye. Mene inisekiwa eyawa Kote unua unuwapo wapilise minakeye.

16 Sena ewa Yesu enewemi ine tese e onatu onapela:newemi sipupa:wa peleya: kolemi sine pano ka:pela:la: selese, ‘sa:le napokeye’ e seya. Sena amowa Samelia senakeye.

17 Aputa: Yesuyewi ema selese, “Neyawa sena taloipe sopoke fala:pe esa: matanakeye. Alawamona sena akotaipewa kaiye?”

18 Alake, sena pa:ta nowa Kote unu wapilima:na:wa menewa mainaposapa? Semeti peleya: pama nokemi tese mina ke kama?

19 Apula: Yesuyewi senama selese, “Kewa tesi tiyapola: hamona. Kine seli topuwamoke kewa mene fala:pekeye.

Yesu Ene Ewa Mene Inaposakeye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 24:23-28, 37-41

²⁰ Felesi senayewi Yesuma ta:potose, “Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa asu ine hetetiyaposape? Apula: Yesuyewi ima mene selese, “Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa ine hetetima:na:wa kiyewi siyewi seli potosene epapulusekiwa mapotaposakeye.

²¹ Apula: iyewi maselaposa, ‘We elakeye. Pote mina’ epela: ‘nono epemi elakeye. Emi potapamona.’ Iyawa auwa maselaposakeye. Ko:yawemiye, Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa kili honosane epemi elakeye,” e seyak-eye.

²² Aputa: Yesuyewi Ewamo kulu hanosene senama selese, “Sikape ikila nowa ine hetetiyakemiwa kiyawa Sena Sa:wa pota:sela: epe-sene matanepesakeye. Alawamona, ikila emiwa kiyawa Ewa mapotaposakeye.

²³ Apula: sena nokamoke kimawa weyamo selaposakeye. ‘Pota. Epemi elakeye.’ Apula: ‘Weyemi elakeye,’ e selesaleke kiyawa emiwa kulu hanapa.

²⁴ Alanase Sena Sa: Newa mene inisekiwa saiyakolose meiwana pulu ho:lilitiye tuwatesene amupesakeye.

²⁵ Alawamona, puwano Ewa kapo oyawa ilima tiyaposakeye. Apula: sena a sitala weyamokiwa Emawa fa:tapo apolaposakeye.

²⁶ Sena Sa: Newa mene ina ikila emiwa Noa enewemi mane emi timiya amunuse ti-minipesakeye.

²⁷ Noa enene ikila emiwa sena kesaleyawa ma:na:wanapulu hawanapulu kamo na:sela: sita:la: kesale tiye apula: kesale setateya: ela: ha:na: tese Noa ewa poti sosolo suwemi ha:na: talese hano ka:nese sena kesale iwa sopokeye hano nase katolose iwamo sita:newa ikumutiye iya:peyakeye.

²⁸ Aputa: Lote enene ikila emiwana alak-eye. Emiwa sena kesale iyawa ma:na:wanapulu hawanapulu na:sela: sita:la: ketea wa:la:ya apula: wa:la:lomita: tiye tiye apula: nakela sa:le kela: apula: koane tiye ela:sela: sita:nekeye.

²⁹ Alawamona, Lotewa Sotome koamesa: amowa iya:pela: hanapita: ikila semetei kemi hepene falemi tese tei wa:lawalapulu etewa up-ula amowa hawamuna sinise sena kesale sopokeye yasokolutiye iya:peyakeye.

³⁰ Alanase Sena Sa:wa hokato honosane mene inisekiwa ikila emiwa mane puwano timiya epapupesakeye.

³¹ Ikila emiwa sena nowa koane tomo falemi fiyane enenaneke, apula: e keteawa koane suwemi tenewa mene masine tiyaposakeye. Aputa: sena nowa a:lekena honosanewemi enenaneke, ewa koanewemiwa mene hanapola: e keteawa eta: tiyamananumakeye.

³² Alanase, keyawa Lote ekewemi timiya amowa matanepa:.

³³ Alake, sena nowamoke ene kokolo kau epesene amowa ene ketale tiye elaleke, kokolo kau epesene amowa itapa tepesakeye. Alawamona, sena nowamoke ene kokolo kau epesene amowa

fo:su tapo apola: elaleke, kokolo kau epesene amowa seli napolo elaposakeye.

³⁴ Neyawa kima selakeye. Nukulapo Sena Sa:wa mene inisekiwa, sena elipei nowa elipe wa:tawemi falopela: enewa nowa Koteyewi mene silise nowa iya:taposakeye.

³⁵ Kesale elipei nowa ma:ne feselema:na:pela: ha:la:sela: sita:newa nowa Koteyewi silise nowa ke iya:pela: hanaposakeye.

³⁶ Sena elipei nowa mowa sila:newa nowa Koteyewi silise nowa ke iya:pela: hanaposakeye.”

³⁷ Aputa: ta:tapola:, Yesu Ewamo kulu hanosene sena iyewi Yesuma mene ta:tese, “Sena Sosolo, Keye epe seleseya kami epesapa:? Apula: Yesuyewi mene selese, “Sena kululu posula telaleke a:nema: usunu amuna amowa emi ine kekenesene.”

18

Kesale Nowa Kotoma:na:pela: Hanose Kotola Ta:tesene Sena Ama Sesema E Seya Amo Pale Seyawa Wekeye

¹ Aputa: Yesu Ewamo kulu hanosene sena iyawa sopoke Kotema kulukulusewa mapoloma:pikitise ikila sopoke kulukulula:sela: sita:pisita: Yesuyewi pale selese,

² “Aputa: taune honosane nowemiwa kotola mou ta:tesene sena nowa emi enekeye. Kotola mou ta:tesene yesila eyawa Kotewa eta: ipilise-makeye. Apula: eyawa sena kesale nokala eta: seli matanese-makeye.

³ Apula: kesale sopa:la nowa taune emi tesek-eye. Kesale amokiwa kotola ta:tesene sena amoke ewa sesemita: ikiwapo sopoke ema ine sela:sela:, 'Keyawa newa seselese sena newamo olokeyale seya amowa kotoma,' e seya.

⁴ Apula: kesale amoke ema ta:ta: ina:ne emiwa eyawa ewa eta: sesema:na:ma matanak-eye. Alawamona, sikape eyewi matanese selese, 'Neyawa Kotewa eta: ipilamakeye. Apula: sena kesalewa eta: seli matanama elakeye.

⁵ Alawamona, kesale sopa:la epamokiwa ne salo ine ikiwapo sopoke solo semetei seya kamo ta:ta: tekamakiwa hililawa nema tiye kinatakeye. Alanase, neyawa ewa seselese kotoma:na:keye. Ko:yawemiye, neyawa ewa maseselesaleke, ikiwapo sopoke ne salo ine tesaleke, newa e solo seya amo ta:pa:na:wa mapoloma:na:nakeye!' "

⁶ Aputa: Sena Sosoyewi wa:ke selese, "Kiyawa kotola ta:tesene sena olokeyatela amo solo seyawa ta:ta:pa:.

⁷ Alanase, sena kesale Kote ene ta:pele tiye apoya iyawa ikila sopoke apula: yopolotela sopoke Kotema ya:peya:sela: hola: tesaleke, Koteyawa iwa masesepesapa? Apula: Eyawa imawa 'Asepakeye' e selaposapa?

⁸ Neyawa kima selakeye. Eyawa iwa ela:pe kipila sesepesakeye. Alawamona Sena Sa:wa mene ina ikila emiwa, Eyawa sena kesale peleya: sosolo weyemi sitalakamokiwa seli topuwa elapita: potaposapa?"

Felesi Sena Apula: Takese Tisene Sena A:tawi

Kulukulula Amowa Yesuyewi Pale Seyawa Wekeye

⁹ Aputa: sena nokamoke matanesekiwa iwa noka hekeya sena esa: matanesene apula: iwa sena noka mapolose mene hasu apolosekeye. Yesuyewi sena amuna amowa pale selese,

¹⁰ “Apula: sena elipei a:tawa kulukuluma:na: matanese Kote koane hapakeye. Apula: nowa Felesi senakeye. Apula: nowa takese tisene senakeye.

¹¹ Aputa: Felesi sena amoke kulukuluma:na:pelekiwa ewa sa:le tesitiye ela: ene matana fa:namoke Kotema selese, ‘Kote, Neyawa Kemawa sa:le napolo e selakeye. Newa sena nokamunamakeye. Sena nokamokiwa atu tisekeye. Apula: mane olokeyatela timinisekeye. Apula: kesale senala salo hanosekeye. Apula: newa takese tisene sena weyamunamakeye.

¹² Apula: neyawa sokatiye semetei honosane emi ikiwapo elipeiwa ma:na:wa eta: menamake ala:pela: tesekeye. Apula: nano ketea neye tisekiwa takalese talo semetiwa Kema kinise akotaipewa nine tisekeye.’ Aluse Felesi senayewi kulukululakeye.

¹³ Alawamona, takese tisene sena amowa ewa enapotane pama ha:na: tesitiye enekeye. Apula: eyawa hepene fala eta: wala papo-makeye. Alawamona, eyawa ene pominiwemi sanose Kotema selese, ‘Newa mane olokeyatela timinisene senakeye. Alake, kokona kiwamoke newa fopuma,’ e seya.

¹⁴ Alanase, Neyawa kima selakeye. Takese tisene sena semetei ewa ene koane mene hapa amoke ela: ewa Kote sikapowemi hekeya sena

telakeye. Alawamona, Felesi sena amokiwa eta: epapu telamakeye. Ko:yawemiye, sena kesale ene unua wapilise elaleke, Koteyawa ewa me sine apolaposakeye. Apula: sena kesale ene ewa me sinapola: elaleke, Koteyawa ewa unua me tila:taposakeye.

Yesuyewi Selese “Sala Tepiteniwa E Salo Minite Apola:pa:” E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 9:13-15; Make 10:13-16

¹⁵ Aputa: sena kesale iyawa sala kiaiya tepiteniwala sopoke Eyewi kesamita: sikilitiye minakeye. Aputa: Yesu Ewamo kulu hanosene sena iyawa amo potapola: sena kesale ima konomo seyakeye.

¹⁶ Alawamona, Yesuyewi sala tepiteniwa E salo mina e selapita: Ewamo kulu hanosene senama selese, “Kiyawa sala tepiteniwa Ne salo minite apola:pa:. Alanase, kiyawa iwa kapa. Ko:yawemiye Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa sala tepiteni epapula nekeye.

¹⁷ Neyawa heneye kima selakeye. Sena semetei nowamokiwa Kote Piseiki epela: ela peleya: amowa sala tepiteniyewi tisene epapulusekiwa eta: timananeke, ewa Kote Piseiki epela: ela peleya: emiwa hele heneya mamusuluyetiye hanaposakeye.

Piseiki Senayewi Nano Ketea Muta Ela: Yesuwalapulu Solo Seyawa Wekeye

Ma:tiu 19:16-30; Make 10:17-31

¹⁸ Aputa: piseiki sena semetei nowamoke Yesuma ta:potose, “Walosene Sena Napolo,

neyawa kokolo kau tesene amo tima:na:pelekiwa ko:lumeinapa?"

¹⁹ Aputa: Yesuyewi ema mene selese, "Keyawa Newa sa:le napolo e selesewa ko:yawemi sela:? Kote semetei Ewa napokeye.

²⁰ Apula: keyawa Koteyewi ele tuwapowa ta:tesene kakeye 'Kiyawa kesale senayewi tiwalapuluwa iwei tiyapa apula: sena kesale tiwalapuluwa iwei tiyapa. Apula: kiyawa sena nowa kumita: sanapa. Apula: kiyawa atu tiyapa. Apula: kiyawa ta:ma: selese sena nowa mokopo kotopa. Apula: kiyawa ki ata ki ama hasu tapowemi ela: a:tewi selakamunuse kulu ha:na:pa:.' "

²¹ Yesuyewi au selapita:, piseiki senayewi selese, "Newa sala a kolotea enene emi teleke ine napu weyemiwa ele tuwapo epa neyawa sopo ke kulu hanosekeye."

²² Aputa: Yesuyewi ta:tapola: ema selese, "Alawamona, nano semetei nowa kewa hepe tela elatakeye. Alake, nano ketea kiwa sopo ke sena nokama wa:la:yalape apola: moweni emi tiwa misitiya sena kesale ama sakopa:. Kewa alusaleke, hepene falemiwa nano ketea sa:le napowa keyewi tiyaposakeye. Apula: kewa Newamo kulu ina:pa:."

²³ Alawamona, eyawa Yesu solo seya amo ta:tapolekiwa, eyawa sosolo hili matanese eta: epeyamakeye. Ko:yawemiye, e ketea muta telanase.

²⁴ Aputa: Yesuyewi potakamake piseiki sena amo potapola: selese, "Sena kesale nano ketea muta tela amowa Kote piseiki epela: ela peleya:

emi ha:na:wa hokolalape musuluyetiye hana-posakeye!

²⁵ Alanase, kopolo ka:mowa sao tupulusene ono uwalokemiwa ili musulupesakeye. Alawamona, sena ketea muta tela ewa Kote Piseiki epela: ela peleya: emi ha:na:na:wa hokolalape musuluyetiye hanaposakeye.”

²⁶ Aputa: sena kesale iyawa solo seya amo ta:tapola: ta:potose, “Auma:na: telalapitekewa, kokolo kau epesenewa eta:wi tiyaposape?”

²⁷ Aputa: Eyewi mene selese, nano ketea senayewi eta: timinima:na: telamawa, Koteyawa ili timinisekeye.”

²⁸ Aputa: Pitayewi selese, “Niyawa nano ketea sopokeya: ela: Kewamo kulu minakeye.”

²⁹⁻³⁰ Aputa: Yesuyewi ima selese, “Neyawa heneye kima selakeye. Sena kesale eta:wiye Kote piseiki epela: ela peleya: amo tima:na: matanesaleke iyawa ili koawana apula: ili kesalewala apula: ili ma:ewana apula: ili inawana apula: ili e amawala apula: ili salawala sopokeya: ela: inisaleke, iwa peleya: sosolo weyemi a sitalakemiwa Koteyawa nano ketea amuna ilima ima kinaposakeye. Apula: sikape seta: minama fa:nemi Koteyawa kokolo kau epesenewa tiye kinaposakeye.”

Yesuyewi Wa:ke Selese Ewa Kuma:na:keye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 20:17-19; Make 10:32-34

³¹ Aputa: Yesuyewi Ewamo kulu hanosene sena kukuluipewa siliyapola: ha:na: tese selese, “Ta:ta, napuwa niwa Yelusaleme koamesa:wemi

hanakeye. Puwano sepatosene senayewi momatelese selese nano ketea Sena Sa:wemi timinima:na:keye. E sepapowa heneye napu hetetiya-posakeye.

³² Apula: iyawa Ewa Yu senama tela ama tiye kinaposakeye. Apula: iyawa Ewa akowata: apula: itipilipesakeye. Apula: Ewemiwa kepese ela: epesakeye.

³³ Apula: iyawa Ewa mei naiya akotaipe emi nano mina sewaya amoke pananepesakeye. Apula: Ewa kumita: sanaposakeye. Alawamona, ikila usulupe elapepela: Ewa mene tesile fiyanaposakeye.”

³⁴ Alawamona, Yesu kulu hanosene sena iyawa Yesuyewi solo seya amo mouwa eta: seli matanamakeye. Solo amo mouwa Koteyawa imawa mupapokeye. Alanase, iyawa Yesu solo seyawa eta: seli matanamakeye.

*Yesuyewi Sena Sikola Fal:pewa Wekeye
Ma:tiu 20:29-34; Make 10:46-52*

³⁵ Yesuwa Yeliko taune pawemi inise potakamake sena semetei sikola nowa isu hemawemi hela: moweni tima:na:pela: haya:sela: elapita: papokeye.

³⁶ Aputa: ewa hela: ta:takamake sena kesale ilima ine tipita: eyawa sena ima ta:tese, “Epa ko:lupa:?” e seya.

³⁷ Aputa: iyewi ema selese, “Na:selete sena Yesu hanose ekeye.”

³⁸ Aputa: eyewi ho selese, “Yesu, Tepiti E Sa:le, Keyawa newa hauwekilise sesema!”

³⁹ Au selapita: ta:tapola:, sena putupela: ha:na: tiya:ne iyawa sena sikola ama konomo selese, “Keyawa sowa selapa,” e seya. Alawamona, eyawa kokolo ka hola:sela: selese, “Tepiti E Sa:le, Keyawa newa hauwekilise sesema!”, e seya.

⁴⁰ Aputa: Yesuwa ine tese selese, “Sena epa weyemi siliye mina,” e seya. Aputa: sena amowa Yesu pawemi inapita: Yesuyewi ema ta:potose,

⁴¹ “Kewa Neyawa ko:lumita: matanepa:?” Aputa: eyewi mene selese, “Sena Sosolo, Neyawa wa:ke me popa:na: matanekeye,” e seya.

⁴² Aputa: Yesuyewi ema selese, “Alalapita:, ke siwa fake popa. Kine seli topuwamoke ekeye.”

⁴³ Kipila kemi eyawa wa:ke me papokeye. Apula: eyawa Yesu kulu hanose Kote unua wapiyakeye. Apula: sena kesale iyawa amo potapola: iyawala Kote unua wapiyakeye.

19

Takese Tisene Sena Sakiaseyewi Yesu Popa:na: Hapawa Wekeye

¹ Aputa: Yesuwa Yeliko taune emi ine het-etiyapola: Ewa emi musuluyetiye ha:na:sela: enekeye.

² Apula: taune emiwa sena nowa enekeye. E unua Sakiase. Sakiase ewa takese tisene sena amo yesila senakeye. Apula: ewa moweniwa ilimakeye.

³ Eyawa Yesuwa sena ikamuna inape esa: popa:na:pela: elawamona sena kesale ilimawanapulu minanase Yesuwa eyawa misiwa

eta: popa:na:ma telakeye. Ko:yawemiye Sakiase ewa sena kasa pounase.

⁴ Aputa: ewa puwano kipila neiye ha:na: tese ewa i ko:lu tuwemi Yesu popa:na:pela: fiyanek-eye. Ko:yawemiye, eyawa Yesuwa isu nono emi inapita: potapola:.

⁵ Alanase, Yesuwa i mou emi ine tese wala potakamake Sakiase emi helapita: potapola: ema selese, “Sakiase, kewa kipila mene sipa:lema. Ko:yawemiye, napuwa Newa ke koane ha:na: epesenekeye.”

⁶ Yesuyewi au selapita:, Sakiasewa kipila sine sipa:lepela: ewa epeya ilima tese Yesuwa e koane siliye hapakeye.

⁷ Aputa: sena kesale sopoke amo potapola: iyawa konomonose o:sulu selese, “Ewa sena olokeyatela tisene koane siliye hanatakeye,” e seya.

⁸ Aputa: Sakiase ewa tesitiye ela: Yesuma selese, “Sena Sosolo, ta:pa. Nano ketea niwa sopoke honosane takalepela: sena misitiya sitala ama sakoma:na:keye. Apula: neyewi sena nowamo ketea atu tilaleke, neyawa sena amawa wa:la:ya heka nano pinipe mene miya:na:keye,” e seya.

⁹ Au selapita: Yesuyewi ema selese, “Napu ikila weyemiwa, Koteyawa koane weyamo suwemi sita:newa mene siliyakeye. Ko:yawemiye, sena amowana Epalahame e sa:keye.

¹⁰ Sena Sa: minawa sena kesale sopoke kelekeyeti wamuna sitalapita: potapola: keye hanapola: mene silima:na: minakeye.”

*Yesuyewi Tima:na: Tisene Sena Taloipeyewi
Moweni Tisene Amo Pale Seyawa Wekeye*

Ma:tiu 25:14-30

¹¹ Sena kesaleyawa Yesuyewi solo seya amowa ta:ta:sela: sitalapita: Yesuyawa solo nowa wa:ke ima pale seyakeye. Ko:yawemiye, Ewa Yelusaleme pawemi ine hetetima:na: mapatopita:. Aputa: iyewi matanese kiwa Kote piseiki epela: ela peleya: amowa hokato honosane ine kipila hetetiyaposakeye esa: matana.

¹² Aputa: Eyawa au seya, “Sena sosolo nowa peleya: pama nowemi ewa Kini ta:peletiyeye apomita: ha:na:na: matana. Apula: ewa sikapewa ene peleya: mene inaposakeye.

¹³ Ewa ha:na:na:elekiwa, e tima:na: tisene sena taloipewa ho tiyapola: moweniwa kopolo pisei momateya (K20) semetei semetei esa: sakolakeye. Apula: eyewi ima selese, ‘Kiyawa moweni we tiyapola: pisinisi timinipa:. Timiye ha:na: tese newa mene inakemi elepela:pa:.’

¹⁴ Alawamona, e koane a:talumu sena nokamokiwa sena sosolo amawa mapoyakeye. Apulapita: sena sosolo ewa hapa elapita: tima:na: tisene sena taloipeyawa ewa selapamonota: sena noka peleya: ewamo hapa emi ilikepilise selese, ‘Niyawa sena ewa kini temitekiwa eta: matanamakeye.’

¹⁵ Alawamona, ewa kini tepela: mene minakeye. Ewa mene inapola: ela: selese, ‘Sena tima:na: tisene taloipe neyewi moweni miwa minite homa’ e seya. Neyawa iyewi pisinisi timiya:ne emi moweni hetetiwa sosolo telapele esa: popa:na:keye.

¹⁶ Aputa: tima:na: tisene sena nowamoke ine selese, 'Sena Sosolo, keyewi nema moweni kopolo pisei momateya (K20) kinanakamoke neyewi pisinisi timiyawemiwa sakopo elipei (K200) hetetikeye.'

¹⁷ Aputa: kini sena amoke ema mene selese, 'Keyawa tima:na: napolo tiyakeye. Alake, kewa tima:na: tisene sena napokeye. Kewa nano koloteasuwa seli pote enenase, keyawa napuwa taune taloipewa keyewi pote elaposakeye.

¹⁸ Aputa: tima:na: tisene sena nowamoke ine selese, 'Sena sosolo, keyewi nema moweni kopolo pisei momateya (K20) kinanakamoke neyewi pisinisi timiyawemiwa sakopo semetei (K100) hetetikeye.'

¹⁹ Aputa: kini sena amoke ema mene selese, 'Alalapita: keyawa taune pipe pote elaposakeye.'

²⁰ Aputa: tima:na: tisene sena nowamoke ine selese, 'Sena sosolo, keyewi nema moweni kopolo pisei momateya (K20) kinanaka neyewi saoyewi sakotiye seli tuwapola: enene amowa wekeye,' e seya.

²¹ Apula: sena amoke kini ama selese, 'Kewa sena komonase, newa ipikeye. Ko:yawemiye nano ketea sena nokamoke tiye tiwa keyewi tisekeye. Apula: nakela sa:le sena nowamo kelawa keyewi tisekeye.'

²² Au selapita: kiniyewi ema mene selese, 'Alanase, tima:na: tisene sena kewa olokeyatela senakeye. Kine solo epamoke ela: kewa neyewi kotoma:na:keye. Alanase, keyawa newa sena komono elakeye. Elawa matana kakeye. Apula: neyawa nano ketea sena nowamoke tiye tiwa

tisene. Apula: nakela sa:le sena nowamo kelawa neyewi tisekeye. Alanase, keyawa nano ketea sopoke epapuluse e pamowa eta: matana-mana?

²³ Alawamona, keyawa ne moweniwa panekewemi tuwapokiwa nine newa mene inise moweni wa:ke me papela: timapetapa?’

²⁴ Aputa: eyewi sena kesale noka pakemi sita:nema selese, ‘Kiyawa sena epamawa niyewi moweni kopolo pisei momateya (K20) miwa tiyapola: sena tima:na: tisene moweni sakopolo elipei (K200) heteti ama kina:pa:.’

²⁵ Aputa: iyewi selese, ‘Sena sosolo, eyawa moweniwa sakopolo elipei (K200) ili telakeye.’

²⁶ Aputa: eyewi mene selese, ‘Neyawa kima selakeye, sena kesale eta:wiye nano ketea noka teselaleke, sena amawa nano ketea nokala me miya:na:keye. Alawamona sena kesale nokamokiwa nano ketea aso kolotea tiya:nenaneke, e ketea amowa neyewi asutiye iya:pa:na:keye.

²⁷ Apula: sena newanapulu kisi tese selese newa kini tepa e sela:ne sena iwa sopoke sikilitiye inapola: ne sikapo weyemi kumita: yasokolupa:.’”

Yesuwa Yelusaleme Hapawa Wekeye

Ma:tiu 21:1-11; Make 11:1-11; Yone 12:12-19

²⁸ Yesuyewi sowa pale selalape kopela: ewa puwano putupela: Yelusalemewemi fiyanekeye.

²⁹ Apula: hanosekiwa Yesuwa koamesa: elipei Petafase apula: Petani amo pawemi mapatolose tokomo Olofiwemi ha:na: sita:la: Yesuyawa

Ewamo kulu hanosene sena elipei ilikepilise selese,

³⁰ ‘Ka:ko: koamesa: epemi hanose potakamakiwa kopolo toki a penamu iyewi koma:pela: elakeye. Kopolo toki emiwa puwanowa sena nowamokiwa e fa:se emiwa seta: helesemakeye. Alanase, kakiwa faketiye siliye ina:pa:.

³¹ Alawamona, sena nowamoke ka:ma ta:potose, ‘Ka:tawa ko:luma:na: fakela:?’ e selesaleke, ka:tewi selesekiwa ‘Sena Sosoyawa tima:na: elakeye’ e sela:pa: e seya.

³² Au selapita:, a:ko: ka hapa. Ha:na: tese potakamakiwa Yesuyewi solo seya amuna amowa sopokeye ala elapita: papo.

³³ Aputa: a:tawa kopolo toki kakiwa fakela:newanapulu kopolo toki inayewi a:ma selese, “Ka:tawa kopolo toki kakili weyamowa ko:luma:na:pela: fakela:sela:?” e seya.

³⁴ Aputa: a:tewi selese, “Sena Sosoyawa tima:na: nowa elakeye.”

³⁵ Aputa: a:tawa kopolo tokiwa Yesu salo siliye hapa. Siliye hanapola: a:tawa eli sao kalesewa ko:lutiye kopolo toki fa:kemi fepela: Yesuwa kopolo toki amo fa:kemi Ewa emi sapeyakeye.

³⁶ Aputa: Ewa kopolo toki wapa:kemi helepela: hanapitekiwa sena kesale sopokeye iyawa sao kalesewa Yesu ha:na:na:wemi fela hanose hapakeye.

³⁷ Hanapola: Olofi tokowa sakote tiyapola: sine sipa:lewemi sipa:kilipita: sena kesale muta Ewamo kulu hapayawa epeyawa ilima telakeye. Ko:yawemiye, iyawa mono tema:na: tela ketea amowa paponase amo matanese iyawa unuwapo Kote unua wapilise hapakeye.

³⁸ Aputa: iyawa holose selese,

“Kote unuwemi kini sena epe iniseyamowa sa:le napokeye apula: hopola tesewa hepene falemi elakeye.

Alanase, Kote unua a falemi tili tise wapi-
ima!”

³⁹ Aputa: potapola: Felesi sena noka sena kesale ili honosane sita:ne amoke Yesuma selese, “Walosene Sena, Keyawa Kewamo kulu hanosene sena kesale iwa konomonose halaloma,” e seya.

⁴⁰ Aputa: Yesuyewi mene selese, “Neyawa kima selakeye. Sena kesale weyamokiwa solama tesaleke, etewayewi sowa holose selaposakeye.”

Yelusaleme Sitiwa Yesuyewi Potose Ya:lawa Wekeye

⁴¹ Yesuwa Yelusaleme siti amowa ine mapatolose Eyawa siti amowa pota:la: ya:lese selese,

⁴² “Yelusaleme, napu ikila yemi Neye matanawa keyawa hopola napolo tesene ketea amowa matanepe. Alawamona napu weyemiwa nano ketea weyamowa ke sikapowemiwa o:sulu mupataposakeye.

⁴³ Alake, ikila sikape nowemi kisi sena ine hetetisekiwa siti kiliwa peleya: tuwaye fiyanaposakeye. Apula: kisi senayewi ine hema sopoke sotiye hekeyetiye elaposakeye.

⁴⁴ Apula: kisi senayawa kine kewala ke salawala sukulu tiyapola: peleya: kolemi talusupela: kumita: yasokolutiye iya:taposakeye.

Apula: etewa koane tise kalote fiyanewa seme-tei nowa etewa nowamo wa:pa:kemiwa mate-laposakeye. Amowa kisi senayewi sopoke eketiye iya:taposakeye. Ko:yawemiye, Kotewa ki salo inapola: kiwamo sesema:na:wa eta: seli matanama elakeye.”

Kote Koawemi Yesu Musuluyetiye Tuwatanewa Wekeye

Ma:tiu 21:12-17; Make 11:15-19; Yone 2:13-22

⁴⁵ Aputa: Yesuwa Kote koawemi musuluyetiye tuwatene potakamake sena kesale iyawa Kote koane suwemi nano ketea wa:la:ya:sela: sita:lapita: Yesuyewi iwa sopoke ma:ta: tiye alu taletiyi iya:peyakeye.

⁴⁶ Aputa: Eyewi ima selese, “Kote Pukawemiwa sowa weyamo sepapokeye, ‘Ne koawa Kotema kulukulusene koane elakeye.’ Alawamona, kiyawa atu tisene sena sita:tesene amunuselakeye.”

⁴⁷ Ikila sopoke Eyawa Kote sowa Kote koawemi sena kesalema waya:sela: tesekeye. Alawamona pilisiti sena sosoyawala apula: ele walosene senayawana apula: sena kesale piseiki sena iyawa sopoke Yesuwa sama:na:pela: isuwa keyakeye.

⁴⁸ Alawamona, sena kesaleyawa Yesu sowa penanose kulu hanose topukeye. Alanase, piseiki sena iyawa Yesu sama:na:wa isuwa eta: papo-makeye.

20

Yesu Tima:na: Tisewa Eta:wi Apoyala? E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 21:23-27; Make 11:27-33

¹ Ikila nowemi Yesuyawa Kote koane sulu honosane solose hekela amo hemawemi sena kesalema Kote solo napowa waya:sela: enene. Apula: pilisiti sena sosoyawala apula: ele walosene senayawala apula: sena kesale piseiki sena iwa sopoke Yesu salo inapola: Ema selese,

² “Keyawa nima sema. Kema penaiya opola mini amowa kami tese tiyapola: nano ketea sopoke epa ke timiyana? Apula: penaiya opola amowa kemawa eta: tiye mina?”

³ Aputa: Eyewi mene selese, “Alalapita:, Neyawana kima solo nowa mene ta:potakeye. Kiyewi mene semita:,”

⁴ Alake, Yoneyewi sena kesale hano tolusule mina mane amowa hepene falemi tese minana? Apula: mane amowa senayewi matanawamunuse tima:na: tila?”

⁵ Au selapita: ta:tapola:, iyawa ikene kekelese selese, “Alake niyawa ‘hepene falemi tese minakeye’ e selesaleke, Yesuyawa emiwa ‘eta: seli topumawa ko:luse elala?,’ e selaposakeye.

⁶ “Apula: niyawa ‘Yoneyewi sena kesale hano tolusule mina mane amowa senayewi matanawamunuse tima:na: tikeye’ e selesaleke, sena kesale sopoyawa niwa etewayewi tapapuluse yasoko:lupesakeye. Ko:yawemiye, iyawa Yonewa heneye sepatosene sena esa: seli matananase.”

⁷ Aputa: iyewi Yesuma selese, “Niwana eta: matanamakeye. Yone eyawa matanawa kami tese tiyapola: hano tolusulale,” e seya.

⁸ Aputa: Yesuyewi ima selese, “Alanase, Neyawana kimawa Nema penaiya opola ki- napola: amoke tima:na: tiwa kimawa eta: sema:na:makeye.

*Sena Olokeyatelayewi Waine A:lekena Yesi-
wapola: Tesene Amo Pale Seyawa Wekeye
Ma:tiu 21:33-46; Make 12:1-12*

⁹ Yesuyewi sena kesalema pale weyamowa selese, “Sena nowamoke a:lekenawemi waine sa:wa emi kelakeye. Apula: eyawa sena nokamoke a:lekena pota:tesene iyawa pote ela: pisinisi tima:na: tiya:sela: epesita: apoya. Apula: ene ewa peleya: pama nowemi ha:na: tese ewa ikila muta tema:na: hapakeye.

¹⁰ Aputa: waine amowa fowa helesene ki- wemi eyawa tima:na: tisene sena semetei nowa a:lekena yesila sena amo salo hanapola: waine fo amowa noka ema mita: ilikepiya. Alawamona, a:lekena yesila sena amoke tima:na: tisene sena amowa sananape apola: ewa henese mene hapakeye.

¹¹ Aputa: a:lekena ina eyawa tima:na: tisene sena nowa ilikepiya. Alawamona, a:lekena yesila sena ili amoke ewa sananape apola:. Apula: ewa itipili selalape apola: ewa henese mene hapakeye.

¹² Aputa: a:lekena ina eyawa tima:na: tisene sena nowa ilikepiya. Alawamona, a:lekena yesila

sena iyewi ewa fale sananape apola: ewa hema tapo sukulutiye toliyetikeye.

¹³ Aputa: a:lekena inayewi selese, 'Neyawa ko:lu timinima:na:ne? Neyawa ni sa:le semetei nine himu hapawa ilikepima:na:keye. Alusaleke, iyawa ni sa:wa seli siliyaposakeye,' esa: matana.

¹⁴ Alawamona a:lekena yesila sena iyawa sala amowa inapita: potapola: iyewi ipitane kekelese selese, 'Sena epamokiwa inayewi topunu ketea tima:na:wa epakeye. Alanase, niyawa ewa kumita: sanapose ekeye. Alake, ewa kulusaleke, ina topuwa sopoke niyewi tima:na:keye,' e seya.

¹⁵ Alanase, iyewi ewa waine a:lekena hemawemi sukulutiye ha:na: tese sanakamake kulukeye. Alalaleke, a:lekena inayawa tima:na: tisene sena imawa ko:lu timinipesapa:?", esa: Yesuyewi ima mene ta:papokeye.

¹⁶ Aputa: Yesu ene mene selese, "Alusaleke, a:lekena ina ene ewa inapola: a:lekena yesila sena iwa sopoke yasoko:lutiye iya:pela: waine a:lekena amowa sena nokama tiye kinaposakeye." Au selapita: ta:tapola: iye selese, "Niyawa epapu timinimitekiwa eta: matanamakeye!"

¹⁷ Aputa: Yesuyewi iwa pota:la: ta:potose, "Alawamona Kote pukawemi momateya weyamo mowa ko:luma:na:pela: elala?"

'Etawa amowa koane tisene senayewi pote iya:peya
amowa napuwa sa:le koane tise sole fiyanese kukunane etewa talapa:pa:na: tela hetetikeye.'

¹⁸ Alanase, sena kesale sopoke etewa amowa wa:pa: emi ine sutesinisaleke, ewa sanowatесе munuko:lutiye iya:taposakeye. Apula: etewa amowa sena wa:pa:kemi sutesinisaleke, sena amowa sopoke ikomunuye tiyaposakeye.”

¹⁹ Aputa: ele walosene senayawana apula: pilisiti sena sosoyawala iyawa sopoke solo amowa iwa pale selatakeye esa: matana. Aluse, iyawa opo si semetei kemi Yesuwa kipila saliyapola: sukulutiye ha:na:na: matanakeye. Alawamona, sena kesale noka sitalapita: iwa ipilise eta: alamakeye.

Sisama Takese Tiye Tima:na:wa Ililapa E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 22:15-22; Make 12:13-17

²⁰ Aputa: pilisiti sena sosoyawala apula: ele walosene senayawana iyawa sopoke Yesuwa kulu pepeya:sela: enekeye. Apula: iyawa sena noka ai pamita: ilikepiya. Apula: ai pama:na: mina sena iwa hekeya sena mene tepela: enekeye. Ko:yawemiye, Yesuyawa solo nowa iyewi ta:takamakiwa hekeya maselesaleke, iyawa Yesuwa tiya: saliyapola: sukulutiye kamani piseiki sena penaiya opola ama kotomita: tiye miya:na: esa: matanepela: yesipela: sita:nekeye.

²¹ Aputa: ai pama:na: mina sena iyewi Yesuma ta:potose, “Walosene Sena, niyawa matanakeye Keyawa sena kesalemawa sowa hekeya setiye kinisekeye. Apula: Keyawa sena kesale ununawana apula: ununamawana sowa seya

semetei kamunuse selesene. Keyawa Koteyewi mane alusewa heneye solo selatakeye.

²² Alanase, Niyawa Sisamawa takesewa tuwapa:na:wa ililapa?" e seya.

²³ Alawamona Yesuyawa ai pama:na: mina senayewi Ewamo tikitise e tapo esa: matane tiyapola: ima selese,

²⁴ "Kiyawa moweni usu nowa Nema waloma. Ipi pikisa momateya elatapa? Apula: moweni usu emiwa ena momateyalapa?"

²⁵ Aputa: iyewi mene selese, "Sisa pikisa apula: Sisa unu telatakeye," e seya. Au selapita: Yesuyewi ima selese, "Alalapita:ke, Sisa nenaneke Sisa ene ema kina:pa:. Apula: Kote nenaneke Kote Ene Ema kina:pa:."

²⁶ Alanase, iyawa Yesuwa E solo seyawa sena kesale sikapowemiwa matikitipesakeye. Au selapita:, iwa Yesu solo seya amo ta:tapola: tuteilise iwa meaka kata tiye sita:la: sowa eta: seyama.

Satusi Senayewi Yesuma Ta:potose 'Sena Kuluwa Mene Tesilaposapa?' E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 22:23-33; Make 12:18-27

²⁷ Aputa: Satusi sena noka Yesu salo minak-eye. Apula: Satusi sena iye mataneseikiwa sena kulusaleke, ewa menewa eta: tesilisemakeye, e seya. Sena ili amoke Yesuma ta:potose,

²⁸ "Walosene Sena, Moseseyewi ele tuwatese nima momatetiye tuwatesekiwa weyamo seyak-eye. Sena nowamoke kesalewa tiyapola: salawa eta: kesilama kulusaleke, e ma:e nowamoke kesale sopa:la amowa tiyapola: kesale amoke salawa e ma:e kulu ewamopela: kesilakeye.

²⁹ Apula: sena maya sola nowemiwa e ma:ela:wa tomoipe sita:nekeye. Emiwa e ma:e ola:tewi kesalewa tiyapola: salawa eta: kesilama kulukeye.

³⁰ Aputa: amo fo:suyewi kesale sopa:la amowa eyewi me tikeye. Ala sala eta: kesilama kuluk-eye.

³¹ Amo honosaneyewi kesale sopa:la me tiyapola: salawa eta: kesilama ewala kulukeye. Ka epapuluse sena tomoipewa sopoke kesale amowa tiyapola: salawa eta: kesilama ya:te telakeye.

³² Amo fo:suwemi kesale sopa:la amowana kulukeye.

³³ Alanase, sena kuluwa mene tesila kemiwa kesale sopa:la amowa a:me nene tepesape? Ko:yawemiye ewa puwanowa sena tomoipeyewi tikeye.

³⁴ Aputa: Yesuyewi ima selese, “Sena kesale napu weyemiwa kesale setateye apula: kesale tiye ela:sela: sita:keye.

³⁵ Alawamona, sena kesale Koteyewi selese ‘Kiwa ili mene tesilaposakeye,’ e selesaleke, sena kesale amokiwa kesalewa matiye apula: kesalewa masetatiye epesakeye.

³⁶ Ko:yawemiye, iwa wa:kewa makulaposak-eye. Iwa hepene senawamupela: sita: elaposak-eye. Koteyawa iwa tikilawemi mene tesa:penase iwa Kote E sala elakeye.

³⁷ Alawamona, Mosese eyawa nimawa waloselesekiwa sena kuluwa mene tesikeye. Apula: i tepiteni olapowemi tei wa:lakeye esa: pula wala amowa Mosese eyewi selese, ‘Sosowa Epalaheme

Kote elakeye. Apula: Aisake Kote elakeye. Apula: Yakope Kote elakeye,' e seya.

³⁸ Amoke ela: nima waloselesekiwa, Kotewa sena kulu amo nene elapakeye. Eta: alamakeye. Ewa sena apota: sitala weyamo Kotekeye. E sikapowemiwa sena kesalewa sopokeye falela apota: sitalakeye."

³⁹ Aputa: ele matana walosene sena nokamoke mene selese, "Walosene Sena, Keyawa ili selakeye!"

⁴⁰ Apula: senala:yawa Yesuwa nano nowa ta:popa:na:wa ipilakeye.

Yesuyewi Sena Kesalema Ta:potose 'Kelesowa Ipi Sa:la?' E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 22:41-46; Make 12:35-37

⁴¹ Aputa: Yesuyewi ima selese, "Kelesowa Tepiti e sa:keye e selesewamowa iyawa ko:luse seyala?"

⁴² Tepiti ene kisala pukawemiwa momateyawa wekeye,

'Sosolo, Koteyewi ne Sosoma selese,

"Kewa Ne tiya: ili tapo helema.

⁴³ Aputa: ha:na: tese Neyawa ke kisi senawa ke hasuwemi apoma:na:keye." '

⁴⁴ Tepiti eyewi ela: selese sena amowa Ne Sosokeye, e seya. Alanase, sena amowa Tepiti e sa:keye e seya amowa ko:lu matanese seyala?"

Ele Matana Walosene Sena Iyawa Mane Olokeyatela Timinisene E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 23:1-36; Make 12:38-40

⁴⁵ Aputa: sena kesale sopoke Yesu solo seya amo ta:ta:ne emiwa Yesuyewi Ewamo kulu hanosene senama selese,

⁴⁶ “Kiwa ele matana walosene senawa selikeye. Sena ili amokiwa saowa senatolo kapela: sila:pesene matanesekeye. Iye matanesekiwa kekena peleya: nano ketea wa:la:ya honosanewemi sena kesaleyawa imawa tiya: hapola:sela: epesape esa: matanesekeye. Apula: iyawa Yu sena kulukulu koane suwemi iwa puwano sena sikapowemi helema:na: matanasene apula: iyawa kekenese ma:na: mena okemiwa iwa sena ununa ka:la:losene emi ka:la:loma:na: matanesekeye.

⁴⁷ Apula: iyawa kesale sopa:wayawa tikitisene apula: ili koawa iyewi atu tisekeye. Apula: iyawa Kotema ta:ma: kulukulusekiwa senato selesekeye. Alanase, kotoma:na: ikilawemiwa iwa falasima:na:wa sosokeye,” aluse Yesuyewi seyakeye.

21

Kesale Sopa:layewi Moweni Mokopo Kotema Miwa Wekeye

Make 12:41-44

¹ Yesuyewi siyewi wala potakamake sena ketea muta tesene nokamokiwa Kotema mokopo miya:na:pela: Kote koane moweni selawatesene pokose suwemi selawalopita: papokeye.

² Apula: Eye potakamake kesale sopa:la misi-tiyayewi moweni usu kuluwa elipei ine selawat-apita: papokeye.

³ Potapola:, Yesuyewi selese, “Neyawa heneye kima selakeye. Misitiya kesale sopa:la weyamokiwa moweniwa sosolo selawatakeye. Alawamona sena kesale ketea muta tesene iyewi selawa aso koloteakeye.

⁴ Sena kesale ketea muta tela iyawa moweniwa aso heka pokose suwemi selakeye. Alawamona, misitiya kesale sopa:la amokiwa ewa nano ketea itapanase eyewi ma:na: wa:la:loma:na: tela kamowa pokose suwemi selawapokeye.

Kote Koane Eketiye Iya:pa:na: E Seyawa Wek-eye

Ma:tiu 24:1-2; Make 13:1-2

⁵ Aputa: Yesu Ewamo kulu hanosene sena nokamoke Kote koawa potapola: selese, “Iyawa etewa sololo napolo tiyapola: seli tise sena kesale nokamoke Kotema mokopo mi ketea napolo sopolu amowa koane suwemi momatetiye seli napolo elapita: papokeye,” e seya. Alwamona Yesuyewi selese,

⁶ “Kiyewi napu nano napolo epe potose amo selakeye. Ikila nowa ine hetetiya kemiwa etewa koane tise kalote fiyane epa eketiye iya:takemiwa etewa semetei nowa etewa nowamo wa:pa:kemiwa matelaposakeye. Etewa sopokeye sululuwalupesakeye.”

⁷ Au selapita: iyewi Ema ta:potose, “Walosene Sena, nano ketea sopokeye epe seleseyamowa asu hetetiya:posapa:? Apula:, nano ketea sopokeye epe seleseyamowa, puwano ela: niyewi matanepela: epesitekiwa nano ena walopesapa:?”

Yesuyewi Selese Hililawa Ilima Hetetiyaposak-eye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 24:3-14; Make 13:3-13

⁸ Aputa: Eyewi selese, “Kiwa selikeye! Sena semetei nowamoke kimawa patiyeye sema:pikitise pota:pa:, ko:yawemiye, sikapewemiwa sena mutayewi Ne unuwemi inapola: selesekiwa, ‘Newa sena anase itapa tema:na: oka mapatokeye,’ e selaposakeye. Au selesaleke, kiyawa ewemiwa kulu hanapa.

⁹ Apula:, kiyawa peleya: hepe nokemi kisi tetakeye e selapitekiwala apula: kamani senawanapulu mapolose kisi tetakeye e selapitekiwala kiyawa amo ta:tapolekiwa ipipa. Ko:yawemiye, nano ketea epamowa puwano ela:pe hetetiyaposakeye. Alawamona, itapa tema:na: e seya oka kipila sema hetetiyaposak-eye.”

¹⁰ Aputa: Eyewi wa:ke selese, “Sena peleya: nokemi sita:neyewi peleya: nowanapulu kisi tetaposakeye. Apula: kamani nowamoke kamani nowanapulu kisi tetaposakeye.

¹¹ Apula: henewa sosolo inaposakeye. Apula: peleya: hepe nokemiwa meina sosolo hetetise senawa nakola sosolo tiyaposakeye. Apula: kiwa ipima:na:tela ketea noka kalikalise hetetiyaposakeye. Apula: mei falemiwa nano ipima:na:tela ketea sosolo ine hetetiyaposakeye.

¹² Alawamona, puwanowemiwa nano ketea kalikalila epa a hetetima:na: elapita:, kiwa iyewi saliyapola: sukulutiye ha:na: tese mete ikomonose sanaposakeye. Apula: iyawa kiwa kulukulu koane suwemi kotolalape apola: tipolo

selawataposakeye. Apula: kiwa kamani sena apula: kini sena salowemi sukulutiye hana-posakeye. Ko:yawemiye, kiwa Ne unu tiye sita:nenase.

¹³ Alusaleke, kiyawa Kote solo napolo waloma:na: isu falose epesakeye.

¹⁴ Alanase, kine himu fa:namoke matane tiya:pa:. Apula: kiyewi ima mene sema:na:wa seli tiyapola: hanapa.

¹⁵ Ko:yawemiye, Nine Neyewi kima hekeya semita: sowa matana napowa kima tiye miya:na:keye. Alanase, sena kiwamo kotoma:na: sena iyawa kili sowa masanotiye toliyetiyaposakeye.

¹⁶ Aputa: ki ata ki ama ke ma:e apula: maya pepeta semetiyawala apula: ke mana iyawala kiwa sopoke kisi sena tiya: wa:pa:kemi tiye kinaposakeye. Apula: iyawa kiwa noka kumita: sanaposakeye.

¹⁷ Aputa: sena kesale sopoke kiwalapulu mapolopesakeye. Ko:yawemiye Ne unua kiwemi enenase.

¹⁸ Alawamona, kili pisei fano semetei nowa mahopano hanaposakeye.

¹⁹ Alanase, kiwa penana:pela: tesi tiye sita-latipa:. Alusaleke, kokolo kau epesenawa kiyewi tiyaposakeye.

Yesu Selese Yelusaleme Sitiwa Ikomotiye Iya:taposakeye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 24:15-21; Make 13:14-19

²⁰ Alanase, kiyewi potakamake Yelusaleme sitiwa ikomoma:na:pela: ami ta:le tiyewi sotiye

hekeyetiye sitalapita: potosaleke, Yelusaleme siti ikomoma:na:wa mapatotakeye esa: matanepa:.

²¹ Ikila emiwa sena kesale Yutia peleya: sita:newa tokowemi ha:na:pa:. Apula: sena kesale Yelusaleme siti sulu honosane sita:newa sitiwa iya:pela: peleya: nokemi ha:na: tipa:. Apula: sena kesale noka Yelusaleme siti hema tapo sita:neyawa Yelusaleme siti suwemiwa hanapa.

²² Ikila amowa Kote pukawemi momate tiye tuwatese Koteyewi falasima:na: e seya amo hetetise epesakeye.

²³ Alake, kesale alela elakala apula: kesale sala yo po kinanakala haukula e selakeye. Ko:yawemiye, ikila emiwa hilila koloteasuma peleya: emi hetetiyaposakeye. Apula: Koteyewi konomonawa sena kesale ima toliyetiyaposak-eye.

²⁴ Aputa: kisi senayewi iwa sapa elipei mina senatolo amoke olokeletiye iya:taposakeye. Apula: sena kesale noka sikilitiye ha:na: tese peleya: nokemi tipolo selawataposakeye. Aputa: Yu senamayewi Yelusaleme sitiwa amoke ine fe onanaposakeye. Ale ha:na: tese Koteyewi Ene ta:peyawamunuse hetetiyapita: iyawa Yelusaleme sitiwa iya:pela: ha:na: tipesakeye.”

Sena Sa:wa Mene Inaposakeye E Seyawa Wek-eye

Ma:tiu 24:29-31; Make 13:24-27

²⁵ Yesuyewi selese, “Ikila emiwa mei falemi oposiwala apula: kuneiwana apula: yepisini-wanapulu sopoke emiwa nano kalila walopita: potaposakeye. Aputa: sena kesale peleya: sosolo

weyemi sitalakamokiwa hano tawala feya ta:tese ipilise ko:luma:na:ne esa: kete matanepesakeye.

²⁶ Sena noka amo potose tutelise pipilise peleya: kolemi sululuwalupesakeye. Ko:yawemiye iyawa mei falemi ketea emi elaka sopoke ila:litepita: potapola:, apula: nano kalila noka wa:ke peleya: weyemiwa ko:ya hetetiyapesape esa: matanese epesakeye.

²⁷ Ikila emiwa sena kesaleyewi potakamakiwa Sena Sa:wa akopa: suwemi helepela: inise penaiyawalapulu ho:liyawalapulu inapita: potaposakeye.

²⁸ Alanase nano sopoke epa ma:ta: tiye hetetiypitekiwa, kiwa tesi tiyapola: piseiwa hekeya falemi wala pota:pa:. Ko:yawemiye, Koteyewi kiwa mene silima:na: ikilawa mapatolose epesakeye.”

Yesuyewi I Ko:luwa Pale Seyawa Wekeye

Ma:tiu 24:32-35; Make 13:28-31

²⁹⁻³⁰ Aputa: Yesuyewi ima pale selese, “Kiyawa i ko:luwala apula: i nokala potosekeye. I mowa heli selesaleke amo potapola: mataneseikiwa hepoloma:na: mapatotakeye,” e selesene.

³¹ Alusene amunuse, kiyewi nano ketea sopoke amowa hetetisaleke, kiye mataneseikiwa Kote piseiki epela: ela peleya: amowa mina:na: mapatotapo, e sela:pa:.

³² Alanase, Neyawa heneye kima selakeye. Sena kesale napu weyemi a sitalaka seta: kuluma a elapita: nano ketea epa selakamo emi hetetiyposakeye.

³³ Aputa: hepene falala peleya: weyala sopoke itapa tepesakeye. Alawamona Ne Sowa maitapa tepesakeye.”

Yesuyewi Selese, “Kiyawa Newa Kipila Mene Inapele Esa: Yesi Sitalatipa:” E Seyawa Wekeye

³⁴ “Alake, kiwa sopoke selikeye. Kiyawa hano olokeyatela napela: nanano tepela: ela: kine kewamo teleke ha:na:na: tapowemiwa himuyawa sosolo hili matanepela: epesa:pekise selikeye. Apula:, ikila amowa, sita:newemi Newa mene ki salo inisekiwa, ka:ne opoya uluyetiyakamake kipila sutesinisene epapupesakeye.

³⁵ Alanase, auma:na: ikila amowa sena kesale peleya: sosolo weyemi sitalakamokiwa i salo emiwa hetetiyaposakeye.

³⁶ Auma:na: telanase, ikila sopoke kiyawa seli menapepeya:sela: sitalatipa:. Ala:sela:, Koteyewi penaiyawa kima tiye mita: ikila sopoke kulukulula:sela: sitalatipa:. Alusaleke, nano ketea hetetima:na: epamowa kiwemiwa sitiyyetiye hanaposakeye. Apula: kiwa Sena Sa: sikapowemi ine tesi tepesakeye,” aluse, Yesuyewi seyakeye.

³⁷ Ikila sopoke Yesuyawa sena kesale imawa Kote koane suwemi Kote sowa waya:sela: enek-eye. Apula: nukulapowemiwa Ewa Olofi tokowemi ha:na: enisene.

³⁸ Aputa: kiapo ha:li ikiwapowemi sena kesaleyawa Kote koawemi E solo ta:pa:na: inisene.

22

Yutaseyewi Yesuwa Piseiki Senama Tiye

Miya:na:keye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 26:1-5; Make 14:1-2; Yone 11:45-53

¹ Ikila sosolo Falawawa Solosene ketea Yisiwa Itapa Apola: Sapolo amo unu nowa Ikila Sosolo Koteyewi Isolaiya sena kesale Semeti Helepa:pe amo opo tewa mapatoyakeye.

² Aputa: pilisiti sena piseiyawala ele walosene sena iyawala Yesuwa kumita: ko:lu sama:na:ne esa: isuwa nakeya:sela: enekeye. Ko:yawemiye, iyawa sena kesale sopokeye iwamo ipilise.

³ Aputa: Seteneyawa Yutase Isikaliote kupu suwemi fiyanekeye. Yutase ewa Yesu Ewamo kulu hanosene sena kukulupe amowa nowa ekeye.

⁴ Eyawa ha:na: tese pilisiti sena pisei alapulu apula: Kote koane suwemi ta:le ti sena elawalapulu sita:newemi eyawa sowa ilipe kekema:na:pela: hapakeye. Eyawa Yesuwa ili tiya:wemi tiye miya:na:pela: isu kelese hapakeye.

⁵ Aputa:, sena iyawa Yutase ewamo potapola: epelese sowa semetei tuwatase emawa moweni miya:na:keye e seya.

⁶ Au selapitekiwa Yutase eyawa “ilikeye,” e seya. Apula: eyawa Yesuwa imawa ko:lu tiye miya:na:ne esa: isuwa nakeyakeye. Apula: eyawa sena kesalewa Yesuwalapulu masitalapita: emi tiye miya:na: esa: yesipela: enekeye.

Yesu Ewamo Kulu Hanosene Sena Elipeiyewi Ma:na: Selilawa Wekeye

Ma:tiu 26:17-25; Make 14:12-21; Yone 13:21-30

⁷ Ikila Sosolo Falawa Solosene Ketea Yisiwa Itapa Apola: Sapolo amowa hetetikeye.

Aputekiwa, Ikila Sosolo Koteyewi Isolaiya Sena Kesale Semetei Helepa:pe amo matanese kiwa a:pele sipi nowa sanosene.

⁸ Aputa: Yesuyewi Pita Yoneyeniwa ilikepilise selese, “Ka:ko: hanapola: Niyewi Ikila Sosolo Koteyewi Isolaiya Sena Kesale Semeti Helepa:pe amo matanese ma:na:wa seli tiye elatipa:,” e seya.

⁹ Aputa: a:tewi Ema ta:potose, “Keyawa na:tawa ma:na:wa nokami sela:pita: sela:?”

¹⁰ Aputa: Eyewi mene selese, “Ka:ko: Yelusaleme siti honosane epemi hanose potakamake sena semetei nowamoke hawa wasutiye ina:neke koliyetiyaposakeye. Apula: koane ewamo hanakemi e fo:su kulu tiye ha:na:pa:.

¹¹ Apula:, ka:tawa koane inama sela:pa:, ‘Walosene Senayewi kema ta:papokeye, “Makene mina ma:na:ma:na: koane numu apoyawa kami elapa:? Apula: Neyewi Newamo kulu hanosene sena niyewi Ikila Sosolo Koteyewi Isolaiya Sena Kesale Semeti Helepa:pe amo matanese ma:na:ma:na:wa selakeye,” e sela:pa:.

¹² Alusaleke eyawa ka:mawa numu sosolo nowa wa:pa:se falemi elakamo walopesakeye. Numu emiwa nano ketea sopoke iliyetiye elapita: potaposakeye. Alanase, ka:tawa ketea sopoke emi seli tiye apola:pa:.

¹³ Yesuyawa a:mawa au selapita: ta:tapola: ha:na: potakamake nano ketea sopoke Eyewi seyawamunuse papo. Apula: a:tawa Ikila Sosolo Koteyewi Isolaiya Sena Kesale Semeti Helepa:pe

amo matanese ma:na:ma:na: e seya amowa emi seli tiye apoyakeye.

¹⁴ Aputa: ma:na:ma:na: e seya okemi Yesuwa apasolo sena kukuluipeawalapulu iwa sopoke tepolo pawemi ine ka:la:lopela: enene.

Yesuyewi Ewamo Kulu Hanosene Senawana-pulu Ilipe Falawawalapulu Waine Hawana Sipika Menawa Wekeye

Ma:tiu 26:26-30; Make 14:22-26; 1 Kolini 11:23-25

¹⁵ Aputa: Yesuyewi ima selese, “Neyawa kiwalapulu ka:la:lopela:la: Ikila Sosolo Koteyewi Isolaiya Sena Kesale Semeti Helepa:pe amo matanase ma:na:ma:na:wa epeyawa sosolo tek-eye. Alawamona, sikapewemiwa Nawa kapo oya tiyaposakeye.

¹⁶ Ko:yawemiye, Neyawa kima selakeye. Nawa kiwalapuluwa Ikila Sosolo Koteyewi Isolaiya Sena Kesale Semeti Helepa:pe amo matanese ma:na:ma:na:wa wa:ke eta: ma:na:makeye. Alawamona, Kote Piseiki epela: ela peleya: falemi heneye hetetiyapita: emi wa:ke emi ma:na:keye.”

¹⁷ Au selapola:, Eyawa waine hano kapowemi wasuwa tiyapola: Kotema sa:le napolo e selapola: apula: ima selese, “Waine hano we kiyewi tiyapola: kolotea esa: napela: nowama kine ela: ha:na:pa:,” e seya.

¹⁸ “Ko:yawemiye, Neyawa kima selakeye. Nawa waine fo ipi amowa wa:ke eta: ma:na:makeye. Alawamona, Kote Piseiki epela:

ela peleya: amowa hetetiyapita: wa:ke emi ma:na:keye.”

¹⁹ Au selapola:, Eyawa falawa towapo semetei nowa tiyapola: Kotema sa:le napolo e selapola: Eyawa hotokeneye tiyapola: Ewamo kulu hanosene senama mikeye. Apula: kinise selese, “Ma:ne falawa we Ne toma kima mokopo kinakeye. Alanase, kiyawa epapula:sela: sita:lekiwa Newamo matanesela: elatipa:,” e seya.

²⁰ Apula: iyawa ma:na:wa napela: kotetiyapita:, Eyawa waine hano kapowemi wasuwa tiyapola: Ene ima seya amunuse selese, “Waine hano kapowemi wasulu we Ne pepeta kima mokopo kinakeye. Apula: kima kotolaka hili tima:na: timita: kinakeye.

²¹ Alawamona, kiyawa pota! Sena nowamoke tiya:yewi Newa tiyapola: kisi sena tiya:wemi miya:na:wa Newanapulu tepolo pawemi helatakeye.

²² Alanase, Sena Sa:wa isu puwano fa:nemi heka:pe emi hanaposakeye. Alawamona, sena eta:wiye Sena Sa:wa kisi senama tiye kinisaleke, sena amawa, ‘Sosolo haukula’ e selakeye!”

²³ Au selapita: ta:tapola: Yesu Ewamo kulu hanosene sena iyawa i kene kekelese selese, “Epe selese amowa sena eta:wi epesapa:?” e seya.

*Yesu Kulu Hanosene Sena Iyewi Ikene Tapota:
Selese ‘Sena Puwano Elaka Ipa:?’ E Seyawa
Wekeye*

Ma:tiu 20:24-28, 19:28; Make 10:41-45

²⁴ Aputa: Yesu kulu hanosene sena iyewi tapota: selese, “Sena puwano elaka ipa:? e seyakeye.

²⁵ Aputa: Yesuyewi ima selese, “Yu senamawemi kiniwa emi tepela: penaiya opola amoke ela: iwa me pote tesene. Apula:, iwa penaiya opola tela sena iyawa iwa seli pote tesene sena iwa unuwa tesekiwa, seli pote tesene sena esa: unuwapokeye.

²⁶ Alawamona kiyawa au timinipa. Sena kili honosane epemi puwano elakamowa sikape me ha:na: tese ewa a sala mene tepa:. Apula: sena puwano putupela: ela sena amowa tima:na: tisene sena mene tepa:.

²⁷ Alake, puwano elaka sena ipa:? Sena tepolo pawemi hela amowa puwano elaka ewama? Apula: ema timonu tisene sena amowa puwano elaka ewama? Apula: sena puwano elaka ma:na: na:sela: hela sena epama? Alawamona, Newa kiwamo honosane epemi ela: kili tima:na: tisene sena amupula: enekeye.

²⁸ Apula: ta:peya kalikalila noka Ne salo minawamona kiwa Newanapulu enekeye.

²⁹ Apula: Ni Ata Piseiki Epela: Ela Peleya: amowa Nema mikeye. Ala amunuse Neyawa Kote Piseiki Epela: ela peleya: amowa kima kinakeye.

³⁰ Apula: kiwa Neyawa Piseiki epela: ela peleya: emiwa tepolo pawemi ine helese ma:na:wa hawanapulu emi naposakeye. Apula: kiwa kini sena helesene seawemi ine helese Isolaiya sena maya kukuluipewa kiyewi kotoma:na:pela: pote elaposakeye.

Yesuyewi Selese, "Pita, Keyawa Newa Fa:tapo Apolaposakeye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 26:31-35; Make 14:27-31; Yone 13:36-38

³¹ Aputa: Yesuyewi selese, "Saimone, Saimone, ta:ta:pa:. Setene eyawa Kotema penanose ta:potose witi tapo katalese henewa tise taka iya:tesene epapuluse kiwa auma:na: e seyakeye."

³² Alawamona, Neyawa kewamo matanese Kotema kulukululakeye. Kulukulusekiwa ke seli topuwa sutesima:pikise. Aputa: kewa me notoloyetiye mene inisekiwa, keyawa ke ma:ela:yewi seli topuwa keyewi talapa:walopesakeye."

³³ Aputa: Pitayewi Ema mene selese, "Sena Sosolo, newa Kewalapulu tipolo koane ha:na:na: seli tiye elakeye. Apula: newa Kewalapulu kuma:na:pela: seli tiye elakeye."

³⁴ Aputa: Eyewi selese, "Pita, Neyawa kema selakeye. Napu emiwa kokono kalosene seta: kayama elapita:, keyawa Newa eta: potosemak-eye esekiwa usulupe selaposakeye.

Yesuyewi Ewamo Kulu Hanosene Senama Selese "Kiyawa Moweniwa Selalesene Pause Apula: Yetuwala Apula: Sapa Senato Elipei Mina Amowa Tiya:pa:." E Seyawa Wekeye

³⁵ Aputa: Eyewi ima selese, "Neyewi kiwa Ne tima:na: timita: ilikepila:la: emiwa kiyawa moweni selalesene pausewa apula: yetuwala apula: tamakawala nano ketea epa sopoke eta: tiye hapamakeye. Alanase, ikila emiwa kiwa

nano nowa hepe telala?” Au selapita: iyewi mene selese, “Eta: alamakeye,” e seya.

³⁶ Aputa: Eyewi ima selese, “Alawamona napu wemiwa kiyawa moweni selawatesene pause-wala apula: yetuwala telaleke, tiye ha:na:pa:. Apula: kiyawa sapa senato elipei mina amowa itapalaleke, kiyawa kili sao kalesene epamowa sena nowama wa:la:lopa:. Wa:la:ya moweni amoke ela: sapa senato elipei mina amowa moweni amoke wa:la:lo tiyapola: ha:na:pa:.

³⁷ Ko:yawemiye, Kote Pukawemi Newemi auma:na: e seyawa heneye hetetiyaposak-eye e seya amowa wekeye, ‘Ewa sena kesale nokamoke potakamakiwa ele tuwapo papaselesene sena amuna elapita: papokeye.’ Alanase, Neyawa kima selakeye, nano ketea sopoke Newemi auma:na: esa: Kote Pukawemi momateyawa heneye hetetiyaposakeye.

³⁸ Au selapita: Yesu Ewamo kulu hanosene sena selese, “Sena Sosolo, pota. Sapa senato elipei minawa elipei weye telakeye.” Aputa: Eyewi mene selese, “Ililakeye,” e seya.

Yesuyewi Kesemeni A:lekenawemi Kulukulula:newa Wekeye

Ma:tiu 26:36-46; Make 14:32-42

³⁹ Aputa: Yesuwa Yelusaleme sitiwa iya:pela: Olofi tokowemi ha:na: tesenase ka hapakeye. Aputa: potapola:, Ewamo kulu hanosene sena iwala sopoke ilipe hapakeye.

⁴⁰ Ha:na: fiyatase Yesuyewi ima selese, “Kiyawa kulukulula:sela: sitalatipa:.

Ko:yawemiye ta:peyawa ki salo inakamake kiwa sutesima:pikitise.

⁴¹ Apula: Ewa kolotea pama senayewi etewa sotukepilakamake ha:na: epapulawemi ha:na: kuniuwa kula:pela: ela: kulukulula:sela: selese,

⁴² “Ni Ata, Kine Keyewi matanekamunuse kapo Newemi telaka tiye iya:ta:pa:. Alawamona, Keyawa Neye matana amunusekiwa timinipa. Keyewi matana amunuse timinipa;,” e seya.

⁴³ Aluse kulukulula:sela: enewemi hepene sena semetei nowa inapola: Ewa penaiyawa tiye mikeye.

⁴⁴ Alawamona, Yesuyawa hilila matanawa ilima tese Kotema penanose kulukulukamake Ewemi hepepilawa peleya: kolemi tulusekiwa pepetawamuna tuyakeye.

⁴⁵ Apula: Ewa kulukulupela: tesi tiyapola: Ewamo kulu hanosene sena sitalakemi mene inise potakamake iwa falopela: elapita: papok-eye. Ko:yawemiye, iwa himu nakola tise.

⁴⁶ Aputa: Yesuyewi ima selese, “Kiwa ko:lupita: falopela: ela:? Tesima! Apula: ta:peyawa ki salo inakamake kiwa sutesima:pikitise Kotema kulukuluma;,” e seya.

Yutaseyewi Yesuwa Kisi Senama Tiye Miwa Wekeye

Ma:tiu 26:47-56; Make 14:43-50; Yone 18:3-11

⁴⁷ Yesuyawa au sela:sela: Enewanapulu sena muta ilimawa Ewamo kulu hanosene sena Yutaseyewi putupela: inapita: papok-eye. Yutase ewa Yesu kulu hanosene sena kukulupe amowa

nowa ekeye. Aputa: Yutase eyawa Yesu salo makalu tese minipa:na:pela: minakeye.

⁴⁸ Alawamona, Yesuyewi ema selese, “Yutase keyawa Sena Sa:wa kisi senama tiye miya:na: esa: minita?”

⁴⁹ Aputa: Ewamo kulu hanosene sena iwa Yesuwalapulu sita:la: nano nowa hetetima:na: telalapita: potapola: selese, “Sena Sosolo, Niyawa sapa senato elipei mina weyamoke iwa sama:na:wa ililapa?”

⁵⁰ Aputa: Ewamo kulu hanosene sena semetei nowamoke sapa senato elipei mina amoke pilisiti piseiki sena sosolo amo tima:na: tisene sena kena: ilitapowa aloye tikeye.

⁵¹ Alawamona, Yesuyewi mene selese, “Mane keyewi epe timiniseya iya:pa!” e seyakeye. Aputa: Yesuyewi tima:na: tisene sena amo kena:wemi kesakamake e kena:wa napolo me telakeye.

⁵² Apula: pilisiti sena solowalapulu apula: Kote koane suwemi ta:le ti sena alapulu apula: Yu piseiki sena iyawa Yesu salima:na: inapita: Eyewi ima selese, “Kiyawa sapa senatolo elipei minawanapulu apula: samenewanapulu tiyap-ola: epe inise amowa Newa atu tisene sena elapita: potapola: esa: ela?”

⁵³ Ikila sopoke Newa Kote koane suwemi kiwalapulu elakemiwa kiyawa Newa eta: ine salimakeye. Alawamona, napu opo weyamowa kili nenakeye. Apula: yopolotela penaiya weyamowa kili nenakeye.

Yesuwa Pitayewi Eta: Potosemakeye E Seyawa Wekeye

Ma:tiu 26:57-58, 69-75; Make 14:53-54, 66-72; Yone 18:12-18, 25-27

⁵⁴ Aputa: sena muta mina amoke putupela: hanapita: Yesuwala siliyapola: pilisiti piseiki sena amo koane suwemi siliye hapakeye. Aputa: Pitawa sikape pama komemi halute iwamo kulu hapakeye.

⁵⁵ Kulu tiye ine potakamake, sena nokamoke pilisiti piseiki sena koanewemi tese sine sipa:lesene pakiya honosanewemi teiwa kititiyapola: ka:la:lopela: sita:lapita: potapola: Pita ewala ilipe kemi ine heyakeye.

⁵⁶ Aputa: tei wa:ka:piya ho:liyawemi tima:na: tisene kesale nowamoke Pitawa potapola: selese, “Sena epa Yesuwalapulu tesekeye,” e seya.

⁵⁷ Au selapita: Pitayewi patiyeselese, “Kesale, Neyawa Ewa eta: potosemakeye,” e seya.

⁵⁸ Apula: komaiyamakemi sena nowamoke Pita potapola: selese, “Kewa Yesu kulu hanosene sena nowa kekeye,” e seya. Aputa: Pitayewi mene selese, “Sena, Nawa Yesu kulu hanosene senamakeye,” e seya.

⁵⁹ Apula: opo si semetei itapa tepela: sena nowamoke sowa unuwapo selese, “Hele henek-eye sena epa Yesuwalapulu elapita: papokeye. Ko:yawemiye ewa Kalili senakeye,” e seya.

⁶⁰ Aputa: Pitayewi mene selese, “Sena, keyewi epe seleseya nawa tikilitekeye,” e selakamake kokonowa kaiyakeye.

⁶¹ Aputa: Sena Sosowa mene notolose Pitawa siyewi kulu papokeye. Aputa: potapola:;

Pitayawa Yesuyewi puwano fa:nemi ema selese, “Keyawa napu emiwa kokonowa seta: kayama elapita:, keyawa Newa eta: potosemakeye e sekiwa usulupe selaposakeye” e seya amowa me matanakeye.

⁶² Amo matanese ewa hematapo fatemi hanapola: ya:lawa ilima telakeye.

Yesuwa Itipilise Sanawa Wekeye

Ma:tiu 26:67-68; Make 14:65

⁶³ Aputa: senala: Yesu yesi sita:ne iyawa Yesuwa itipilise sanakeye.

⁶⁴ Apula: iyawa Yesu siwa saoyewi polopola: sanose selese, “Keyawa sena Kewamo sanaka unuwa sema. Sepatosene senayewi selesene amunuse sela:pa:,” e seya.

⁶⁵ Apula: iyawa Emawa itipilise solo olokeyatela ilima seyakeye.

Yu Piseiki Sena Kekenawemi Yesuwa Emi Koma:na: Siliye Hapawa Wekeye

Ma:tiu 26:59-66; Make 14:55-64; Yone 18:19-24

⁶⁶ Aputa: kiapo ikiwatapita:, Yu sena kesale piseiki senala: amowa pilisiti sena sosowala apula: ele walosene sena iyawala sopoke Yesuwa iyewi kekenesene koawemi siliye hapakeye.

⁶⁷ Hanapola: iyewi Ema selese, “Kewa heneye Kelesolaleke, nima sela:pa:,” e seya. Aputa: Yesuyewi mene selese, “Neyawa kima selapitekiwa, kiyawa eta: seli ta:pa:na:manakeye,” e seya.

⁶⁸ “Apula: Neyewi kima solo nowa ta:potosaleke, kiyawa Nemawa menewa eta: sema:na: telamanakeye.

⁶⁹ Alawamona napu weyemi ma:ta: tiyapola: sikape fa:nemiwana Sena Sa:wa Kote penaiya tiya: ili tapowemi helaposakeye,” e seya.

⁷⁰ Aputa: iyewi sopoke Ema ta:potose, “Auma:na:napita:, Kewa heneye Kote E Sa:la?” Aputa: Eyewi mene selese, “Kiye epe seleseya Nekeye,” e seya.

⁷¹ Aputa: iyewi selese, “Niyawa papolo sena nowa ina:pa: e selesewa ko:luma:na:pela: sela: Niyawa Ene meatewi seya topu kakeye,” e seya.

23

Yesuwa Pailete Salo Siliye Hapawa Wekeye

Ma:tiu 27:1-2, 11-14; Make 15:1-5; Yone 18:28-38

¹ Au selapita: ta:tapola:, sena muta sopoke iwa tesitiyapola: Yesuwa siliyapola: Pailete salo hapakeye.

² Siliye hanapola:, iyewi Yesuwa ma:ta: tiye kotose selese, “Sena weyamokiwa sena kesale niniwe sopoke Eyewi siliye isu nokemi ha:na:na:keye. Apula: Eyawa nimawa Sisa takase tisene sena amawa takesewa tuwatapa e sela:nekeye. Apula: Ene ela: mene selese Ewa Kelesowala apula: kiniwana ekeye, e seyakeye.”

³ Aputa: Pailete eyewi Yesuma ta:potose, “Yu sena kiniwa Keya?” Aputa: Eyewi ema mene selese, “Kine epe seleseya kakeye,” e seya.

⁴ Au selapita: Pailete eyewi pilisiti piseiki senamawana apula: sena kesale sopoke ima selese, “Neyewi potakamakiwa sena weyamokiwa hele timiya nowa mapotakeye.”

⁵ Alawamona, iyawa penanose selese, “Kalili peleya:wemi tese ma:ta: tiyapola: ine Yutia peleya: napu nini sitala weyemiwa sena weyamokiwa sena kesalemawa waya:sila: teka-make iwa matanawa tutemita: selesekeye.”

⁶ Alawamona, Pailete eyawa solo amota:tapola: ima selese, “Sena we Kalili senaya?”

⁷ Aputa: Pailete eyawa Yesuwa Kalili senanapita: potapola: Ewa Helote salo ilikepiya. Ko:yawemiye Kalili peleya:wa Helote ene yesilanase. Ikila emiwa Helote ewa Yelusaleme emi makene minakeye.

Yesuwa Helote Salo Siliye Hapawa Wekeye

⁸ Yesuwa Helote salo siliye inapita: potose epeyawa ilima telakeye. Ko:yawemiye, Eyawa Yesuyewi timiya sowa topunase eyawa Ewa popa:na: matanakeye. Apula: eyawa Yesuyewi mono tema:na: tela ketea nowa timinimita: matanakeye.

⁹ Alanase, Helote eyawa Yesumawa topukanesela: telawa ilima telakeye. Alawamona, Yesuyawa solo semetei nowa menewa eta: seya-makeye.

¹⁰ Aputa: pilisiti sena soloyawala apula: ele walosene sena iwa pawemi tesi tiyapola: sita:la: Yesuma sowa penanose kotolakeye.

¹¹ Kotola:selekiwa, Helote e ta:le ti sena iyawa sopoke Yesuwa ikumunuse itipilise sao napolo hili senatowa kapela: apola: Pailete salowemi mene ilikepiyakeye.

¹² Ala:ne, ikila emiwa Helote Pailete elipeiwa mana tuwapokeye. Alawamona, puwano fa:nemiwa elipe kisi enekeye.

Pailete Eyawa Yesuwa Iya:pa:na: Matanawa Wekeye

Ma:tiu 27:15-26; Make 15:6-15; Yone 18:39-19:16

¹³ Aputa: Pailete eyawa pilisiti sena sosowala apula: Yu piseiki senawana apula: sena kesale kiwa sopokeye mina e seya.

¹⁴ Apula: iwa inapita:, ima selese, “Kiyawa sena epa ne salo siliye minakeye. Emi selesekiwa Eyawa sena kesale matanawa sopokeye Eyewi tutemita: selesekeye. Alawamona, neye Ewa kili sikapowemi potakamakiwa hele timiya kiyewi papolo selesewa itapalapita: papokeye.

¹⁵ Aputa: Helote yawala hele timiya nowa Yesuwemiwa mapotapita: ni salo mene ilikepiyalakeye. Alake, kiyawala pota:pa:. Sena epamokiwa hele timiya semetei nowa itapawemi kuma:na:wa ililapa?

¹⁶ Alanase, neyawa Ewa mona falasipela: mene hamona e sema:na:keye,” e seya.

¹⁷⁻¹⁸ Au selapita:, sena kesale sopoyewi sowa unuwapo holose selese, “Sena epa siliye hamona. Apula: Panapasewa mene silikepila:pa:!” e seya.

¹⁹ Aputa: sena Panapase eyawa siti honosane emi kamani senawanapulu tepa:na: ma:ta: tisewa ekeye. Aluse, sena nowa eyewi sana kulukeye. Aputa: potapola: ewa tipolo selawapok-eye.

²⁰ Aputa: Pailete eyawa Yesuwa iya:pa:na: matanese ima wa:ke me seyakeye.

²¹ Alawamona, iyewi unuwapo holose selese, “Ewa i kelipa:peyawemi ikokoyewi fe oma! Ewa i kelipa:peyawemi ikokoyewi fe oma!”

²² Aputa: Pailete eyewi ima osolo weyamo selese, “Ko:yawemiye? Apula: sena epamokiwa hele timiyawa enana? Alanase, Ewa kumita: sama:na:wa mouwa eta: papomakeye. Alanase, Ewa neyewi mona falasipela: mene hamona e sema:na:keye,” e seya.

²³ Alawamona, iyawa hele unuwapo holose Pailteyewi Yesuwa i kelipa:peyawemi i kokoyewi fe oma esa: ili sowamoke Pailete solo seyawa foye tikeye.

²⁴ Aputa: potapola: Pailete eyawa sena kesale iyewi matanawamunuse timinimita: apoyakeye.

²⁵ Apula: Pailete eyawa sena siti honosanewemi kamani senawanapulu tepa:na: ma:ta: tise sena nowa sana kulapita: tipolo selawapo sena amowa mene silikepiyakeye. Ko:yawemiye sena kesale iyawa ewa mene silikepima e selalapita:. Aputa: ili matanawamunuse Yesuwa tiye mikeye.

Yesuwa I Kelipa:peyawemi Ikokoyewi Fe Olawa Wekeye

Ma:tiu 27:32-44; Make 15:21-32; Yone 19:17-27

²⁶ Aputa: iyawa Yesuwa saliyapola: hanose potakamake sena nowa unua Saimone e peleya:wa Sailini Yelusaleme hemawemi enewa ine emi elapita: papo. Sena amowa iyewi saliyapola: i kelipapoyawa emawa uwapola: apolose tinenise Yesu hapa sikapewemi uwapola: hapakeye.

²⁷ Aputa: sena kesale ilima Yesuwa kulu tiye hanose kesale nokamokiwa Ewamopela: hauwekila: apula: ya:pelese ilima tela hapakeye.

²⁸ Aputa: potapola:, Yesuyewi notolo potose ima selese, “Yelusaleme E la:lela:, kiyawa Newamopela: ya:lapa. Kiyawa kiwamopela: ya:pelepa:. Kiyawa kili salawamopela: ya:pelepa:.

²⁹ Ko:yawemiye, ikila nowemiwa fiyatepita: iyewi selesekiwa, ‘Kesale initela apula: e salawemi salawa eta: kesilisema apula: po ipi salayawa eta: mima, ili amokiyawa epelepesak-eye!’

³⁰ Ikila emiwa iyewi tokomoma selese, “Niwemi ine feselema!” Apula: iyewi tupuyama selese, “Niwemi o:sula:pa:!”*

³¹ Aputa: napu iyawa i ima emi mane weyamowa timinisaleke, i oyawemiwa iyawa mane ena timinipesapa:?” Aluse Yesuyewi seyawa wekeye.

³² Au selapola: iyewi sena elipei puwano mane olokeyatela timinisene a:ko: Yesuwalapulu saliyapola: sanose kumita: hapakeye.

³³ Siliyapola: hapa peleya: amo unua Piseiki peleya: emi ha:na: hetetipela: iyewi Yesuwa i kelipa:peyawemi fe ola. Apula: sena elipei mane olokeyatela timinisene amowana i kelipa-poyawemi fe ola. Nowa Yesu tiya: ili tapowemi fe olakeye. Nowa Yesu tiya: hukalo tapowemi fe olakeye.

³⁴ Aputa: Yesuyewi selese, “Ni Ata, Keyawa

* **23:30** Hosea 10:8

ili olokeyatela timiya epa kepoliyetima. Ko:yawemiye iyewi epe timiniseya eta: matanamakeye,” e seya. Aputa: iyawa E sao kala amo tima:na:pela: napa etewawemi momateya ela amo fesamonakeye.

³⁵ Aputa: sena kesale sopoke Ewamo pota:sela: sita:ne. Apula: Yu pisei sena iyawa Yesuma itipilise selese, “Sena kesale noka Eyewi sese-lakeye. Alanase, Ewa Koteya Keleso ta:pele tiye apoyalaleke, Ene mene ela: sesema.”

³⁶ Aputa: ta:le ti sena iyawala Yesu E salo inapola: Ema itipilise solo olokeyatela seyakeye. Aputa: iyawa waine hano ha:ka:la amowa Ema ta:pelese mikeye.

³⁷ Aputa: iyewi selese, “Kewa Yu sena kesale kini elaleke, kine mene sesema!”

³⁸ Aputa: iyewi sepapo solo momateya amowa tiyapola: Yesu pisei ela amo wa:pa:se falemi papela: apoyakeye. Amoke selesewa, “Sena epamowa Yu sena kesale kini elakeye,” e seya.

³⁹ Aputa: sena semetei nowa mane olokey-atela timinisene i kelipa:peyawemi fe ola amoke Yesuma itipilise selese, “Kewa Kele-sowa? Alanase, kine mene seselese na:ko:lapulu sesepa:!” e seya.

⁴⁰ Alawamona, sena mane olokeyatela timinisene nowamoke sena nowama konomonose selese, “mane falasila semetei keyewi ti kamunanase keyawa Kotewa maipipa?”

⁴¹ Aputa: na:tawa mane olokeyatela timiya weyamo falasima:nawa amowa hekeyakeye. Alawamona sena epa olokeyatela hele timiyawa itapakeye,” e seya.

⁴² Aputa: eyewi Yesuma selese, “Yesu, Kewa Kote piseiki epela: ela peleya: falemi elekiwa Keyawa newa kepoliyetiypa.”

⁴³ Aputa: Yesuyewi mene selese, “Neyawa heneye kema selakeye. Napu kewa Newanapulu hepene peleya: napolo emi elaposakeye.”

Yesu Kuluma Wekeye

Ma:tiu 27:45-46; Make 15:33-41; Yone 19:28-30

⁴⁴ Napu emiwa oka olo (12) tekeye. Aputa: yopolotelayewi peleya: sopolu we fopula: ha:na: tese oka osolo tikeye.

⁴⁵ Ko:yawemiye, ho:liya weyamo oka eta: ho:liyama enekeye. Aputa: Kote koane sulu sao teya amowa honosane keseleye tikeye.

⁴⁶ Aputa: Yesuyewi unuwapo penaiya holose selese, “Ni Ata, Ne ho amowa ke tiya:wemi kinakeye.” Au selapola:, Ewa a hepa:la:newa ke ulutikeye.

⁴⁷ Aputa: ta:le ti piseiki sena amoke potapola:, Kote unua wapilise selese, “Heneye, Sena epamowa hekeya senanakeye,” e seya.

⁴⁸ Aputa: sena kesale sopokeye ine kekene tiye nano timiya amo potapola: iyawa hauwekilise ili pominiwemi sanose mene hapa.

⁴⁹ Alawamona, sena kesale Ewa matana apula: Kalili kesale nokala Ewamo kulu tiye mina iyawa sopokeye kolotea pama sita:la: nano ketea emi timinikamo pota:sela: sita:ne.

Yesuwa Tomawa Eteya Apana Tuwapowa Wekeye

Ma:tiu 27:57-61; Make 15:42-47; Yone 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Aputa: sena semetei nowa unua Yosepe enekeye. Sena amowa e peleya:wa Yu siti seme-tei nowa unua Alematia. Ewa sena napolo apula: hekeya senakeye. Yu piseiki sena kekenesene nowa Yosepe ekeye. Apula: eyawa Yu piseiki sena nokalapulu mane iyewi timiya amowa solo semetei eta: sepapomakeye. Eyawa Kote piseiki epela: ela peleya: fala yesipela: enekeye.

⁵² Aputa: sena amowa Pailete salo Yesu toma tima:na:pela: ta:popa:na: hapakeye.

⁵³ Aputa: Eyawa Yesu tomawa tiyapola: sine tuwapola: sao napoyewi sakotiyapola: etewa apana ta:la emi ha:na: tuwapokeye. Apula: etewa apana ta:la amowa puwanowa sena ku-luwa emiwa eta: tuwatesemakeye.

⁵⁴ Aputa: ikila opo weyamowa Yu sena ke-saleyewi nano ketea sopoke seli timoniyetikeye. Ko:yawemiye Ha:le Tesene Ikila amowa aso fiy-atema:na: pa telakeye.

⁵⁵ Aputa: Kalili kesale Yesuwamo kulu tiye mina iyawa Yosepe kulu tiye etewa apana ta:la amo popa:na: hapakeye. Aputa: iyawala Yesu tomawa ko:lu tuwatape esa: popa:na: hapakeye.

⁵⁶ Aputa: potapola:, iwa meneyetiye hanapola: wela hano ikumu hoseya alapulu apula: pauta amuna amowa Yesu tomawemi mupa:na:pela: seli tiye tuwapo. Aputa: Ha:le Tesene Ikila emiwa ele seya amunuse iwa ha:le sita:nekeye.

24

Yesu Mene Tesiwa Wekeye

Ma:tiu 28:1-10; Make 16:1-8; Yone 20:1-10

¹ Aputa: sokatiye semetei ikila towemiwa ha:li ikila emiwa kesale ili amokiwa etewa apana ta:la emi hapa. Apula: iwa emi hanose wela hano ikumu hoseya napolo apula: pauta amuna iyewi seli tiye tuwapowa tiyapola: minakeye.

² Apula: iwa inapola: potakamake etewa kepiya etewa apana isu etalesene amowa kepelela hapa elapita: papokeye.

³ Alawamona, iwa suwemi musuluwate sane potakamake Sena Sosolo, Yesu tomawa eta: papomakeye.

⁴ Aputa: iyawa Yesu tomawa kami elape esa: matanawa ilima telakeye. Apula: iyewi kipila potakamake kesalela: iwamo sita:ne hema emiwa sena elipei eli sao kala amowa ho:liyawa ilima elapita: papokeye.

⁵ Aputa: potapola:, kesalela: iwa ipilise ili mitiwa peleya: tapo kotote sinikeye. Aputa: sena elipei amoke ima selese, "Kiyewi sena falela ela amowa sena kulu tuwatesene etewa apana emiwa ko:luma:na: popa:na: minana?"

⁶ Ewa weyemiwa maelakeye. Ewa mene tesikeye. Puwano Eyewi Kalili peleya: sila:sela: seya amowa ikila emiwa amo mene matanepa:.

⁷ Eyewi ela: kima selese, 'Sena Sa:wa olokey-atela timinisene senama kinaposakeye. Apula: iyewi Ewa i kelipa:peyawemi ikokoyewi fe olaposakeye. Apula: ikila usulupe tepela: Ewa mene tesilaposakeye,' " e seya.

⁸ Aputa: iyawa Yesu solo seyawa amo mene matanakeye.

⁹ Aputa: iwa etewa apana ta:la emi tepela: meneye tiye hanapola: Yesu kulu hanosene sena

keneneipemawanapulu apula: sena kesale noka-mawana nano ketea sopoke weyamu hetetikeye esa: ima seyakeye.

¹⁰ Aputa: kesale iyawa Apasolo sena ima solo weyamowa seyakeye. Kesale semetei amowa e unua Meli e peleya:wa Makatala. Apula: nowa Yoana. Apula: nowa Yemese Yo unua Meli. Apula: kesale nokala iwalapulu sita:nekeye.

¹¹ Aputa: kesale iyewi solo seyawa Apasolo senala: iyawa eta: seli topumakeye. Ko:yawemiye, iyawa kesalela: iyewi seyawa mokopo selapele esa: matanakeye.

¹² Alawamona, Pitawa tesitiyapola: etewa apana ta:la emi nesile hapakeye. Apula: ewa kula:pela: potakamake Yesu tomawemi sakola saowa telapita papokeye. Aputa: potapola:, ewa ene mene kete matanese “Ko:yale?” esa: meneyetiye hapakeye.

Emease Koamesa:wemi Sena Elipei Hapawa Wekeye

Make 16:12-13

¹³ Ikila semetei kemi Yesu kulu hanosene sena elipei amowa Emease koamesa: emi ha:na:nekeye. Apula: Yelusaleme sitiwemi tiye Emease koamesa: amowa aso kolotea pama kilomitawa keneneipe epapula hanosenekeye.

¹⁴ Aputa: sena elipei amowa a:petane nano ketea sopoke heteti amo sela hanose hapakeye.

¹⁵ Apula: a:ko: ha:na:sela: nano ketea sopoke heteti amo wapilise. Ikila emiwa Yesu Ene Ewa ine hetetipela: a:ko:lapulu hapakeye.

16 Alawamona, nano semetei nowamoke eli siwa etapeyakeye. Alanase, a:tewa Ewa Yesulapo esa: eta: seli misili papomakeye.

17 Aputa: Eyewi a:ma ta:potose, “Ka:ko: ha:na:selekiwa ena wapilise ha:na:sela?”, e seya. Au selapita: a:ko: ke enetela eli mitiwa himu nakola ilima telakeye.

18 Sena elipei nowa unua Kiliopase eyewi mene ta:potose, “Kewa Yelusalemewemi makene epe iniseya nano ketea sopoke napu weyemi hetetiyaka Keyawa eta: matanamana?”

19 Aputa: Yesuyewi mene ta:potose, “Ena nano ketea hetetila?” Aputa: a:tewi mene selese, “Na:tawa Na:selete sena Yesuwamo selakeye. Ewa sepatosene senakeye. Apula: Eyewi tima:na: tiye hanosene apula: e solo seyawa Kote sikapowemiwana apula: sena kesale sikapowemiwana penaiya enekeye.

20 Alanase, pilisiti sena sosowala apula: nini piseiki senawana iyawa Ewa Lome kamanima kinise Ewa kula:pa: esa: kinise iyawa Ewa i kelipa:peyawemi ikokoyewi fe olakeye.

21 Alawamona, Niyewi sosolo matanesekiwa Ene Eyawa Isolaiyawa mene tima:na: pa telakeye. Apula: nano ketea sopoke weyamo wa:pa:sewemiwa nowa elakeye. Aputa: napu ikila usulupe sikapewemiwa nano ketea sopoke amowa emi hetetikeye.

22 Aputa: napu weyemiwa nini kesale nokamoke nima mona:pekeye. Ha:li ikilawemi iwa etewa apana ta:la hapakeye.

23 Aputa: iyawa Yesu tomawa eta: papomakeye. Alanase, iwa meneyetiye hanapola:

sela:sela: iyewi potakamake hepene senala: selese “Ewa faleyetiye elakeye” e seyawa papok-eye.

²⁴ Aluse, sena nini nokamoke etewa apana ta:la emi hanapola: kesale iyewi nano ketea sopokeye seyawa kamuna papokeye. Alawamona, iyawa Yesuwa eta: papoma” e seya.

²⁵ Aputa: Eyewi a:ma selese, “Ka:ko: eta: seli matanesemanase sepatosene senayewi nano ketea sopokeye seyawa amowa ka:li seli topuwa himu matanawa halute elatakeye.

²⁶ Ko:yala? Puwanowa Kelesoyawa nano ketea sopokeye weyamowa oya sosolo tiyapola: elapita: sikapewemiwa Eyawa E penaiya opola papalola tiyaposakeye,” Yesuyewi au seya.

²⁷ Apula: Eyawa a:mawa sowa walo tiye mikeye. Eyawa Mosese solo seyawala apula: sepatosene sena solo seyawala sopokeye amowa a:ma ma:ta: tiye sema:na:pela: elakeye. Eyawa a:mawa Kote puka suwemi ene ewamo momateya amowa mouwa we esa: wayakeye.

²⁸ Aputa: iyawa koamesa: a:ko:mo epesene ela amo pawemi ha:na: telakeye. Alawamona, Yesu Eyawa mokopo ha:na:nekeye.

²⁹ Alanase, a:tawa Yesuma penanose selese, “Kewa na:ko:lapulu epesene mina. Ko:yawemiye, nukuluma:na: mapatokeye. Apula: ikila we itapa tema:na: tekeye.” A:tawa au selapita:, Ewa a:ko:lapulu koane suwemi tuwatene enekeye.

³⁰ Apula: Ewa a:ko:lapulu tepolo pawemi ka:la:lopela: ela: falawa tiyapola: Kotema sa:le

napolo e sepela: panotiye a:ma ma:ta: tiye mikeye.

³¹ Aputa: Eye au timinikamake, eli siwa faka:pela: a:tawa Ewa Yesuwa elapa esa: papok-eye. Apula: eli sikapowemiwa kipila Ewa enene kamona itapa telakeye.

³² Aputa: a:mene selese, “Niwa isu weyemi inise Kote pukawemi momateyawa Eyewi na:ma se tiye mikeye. Ikila emiwa na:ni himuwa tei wa:la amuna telalapa?”

³³ Aputa: a:tawa au selapola:, a:ko: kipila tesi tiyapola: Yelusaleme mene hapakeye. Apula: a:tawa Yesu kulu hanosene sena keneneipewala apula: sena kesale nokalapulu sopoke iwa kekene tiye sita:lapita: papo.

³⁴ Aputa: iyewi a:ma selese, “Amowa henek-eye! Sena Sosolo Ewa mene tesilapola: Ene mene Saimonema wayakeye.”

³⁵ Aputa: a:tawa nano ketea sopoke isu honosane ha:na:newemi heteti amowa ima kekena emi wa tiye mikeye. Aputa: a:tawa Yesuyewi falawa pano tiye kinapita: a:tawa emi ela: misili papolo amowana ima emi wa tiye mikeye.

Yesu Kulu Hanosene Senayewi Ewamo Papowa Wekeye

Ma:tiu 28:16-20; Make 16:14-18; Yone 20:19-23; Apasolo 1:3

³⁶ Aputa: Yesu kulu hanosene senayewi nano ketea weyamowa sela:sela: sitalapita: Yesu Ene Ewa iwamo honosane ke ine tesi tiyapola: ela: selese, “Himu hopola kiwalapulu elatipa:,” e seya.

³⁷ Apula: iwa tuteilise ipilise iyawa sena nowamo kulu ho esa: matanese papokeye.

³⁸ Aputa: Eyewi ima selese, “Kiyawa epa tuteiliseya ko:luse ela:? Kiyawa kili himu matana fa:nemi kete matanesewa ko:luse ela:?”

³⁹ Kiyawa ne tiya:le ne onatu we popa! Newa Nine Newamo elakeye. Ne tomawa kesama apula: popa. Alanase, howa fowa itapa apula: kiwa itapakeye. Alawamona, kiyawa Newa fowa kiwa elapita: potakeye.”

⁴⁰ Au selapola:, Eyawa E tiya:wa E onatuwa ima wayakeye.

⁴¹ Apula: Yesuyewi nano sopoke weyamowa ima wayakeye. Alawamona, iyawa eta: seli topumakeye. Ko:yawemiye, ili himu matana fa:na tuteilise epeya sosolo telakeye. Ikila emiwa Yesuyewi ima ta:potose, “Kiyawa weyemiwa ma:na:wa telapa?” e seya.

⁴² Aputa: iyewi ewawa sona hepe amowa Ema mikeye.

⁴³ Apula: ili sikapowemi Eyawa tiyapola: menakeye.

⁴⁴ Aputa: Eyewi ima selese, “Newa kiwalapulu ene ikila emi kima seyawa amo wekeye, Puwano iyewi Newamo nano ketea sopoke amowa momateyawa Mosese elewemiwana apula: sepatosene sena pukawemiwana apula: kisala pukawemiwana nano ketea sopoke amowa sa:le heneye hetetiyaposakeye,” e seya.

⁴⁵ Aputa: Yesuyewi ili matanawa me kola:pemita: apula: iyawala Kote Puka momateya amowa matanemita: elakeye.

⁴⁶ Aputa: Eyewi ima selese, “Kote Pukawemiwa au seyakeye, ‘Keleso Ewa oya sosolo tiyapola: apula: Ewa ikiwapo usulupe tepela: kuluwa mene tesilaposakeye.

⁴⁷ Apula: E unuwemi ela: iyawa peleya: sopoke hanose sena kesalema emi sitalaka matana notoye apula: ili mane olokeyatela timinisene amowana iya:pita: solo amowa sela:pa:. Kiyawa tima:na: weyamowa Yelusalemewemi ma:ta: tiye ha:na:pa:.

⁴⁸ Aputa: nano ketea sopoke weyamowa kili siye papokeye.

⁴⁹ Aputa: puwanowa Ni Atayewi ela: nano nowa miya:na:pela: sepapokeye. Amowa Neye kima ilikepima:na:keye. Alawamona, kiwa Yelusaleme siti honosane weyemi elatipa: Kote penaiya opola amoke falemi tepela: sinapola: kiwa sopoke amoke fopulaposakeye.

Koteyewi Yesuwa Siliyapola: Hepenewemi Hapawa Wekeye

Make 16:19-20; Apasolo 1:9-11

⁵⁰ Aputa: Yesuyewi Ewamo kulu hanosene senawa siliyapola: Petani koamesa:wemi Eyewi putupela: hapakeye. Apula: Eyawa E tiya:wa tilitiyapola: Kotema selese, “Iwa Keyewi napola:ta:pa:” e seyakeye.

⁵¹ Au sela:sela: “napola:ta:pa:” e sela:ne emiwa Eyawa iwa iya:pela: Koteyewi Ewa hepenene falemi tiye fiyanekeye.

⁵² Apula: iwa sopoke Yelusalemewemi mene hanose iwa epeyawa sosolo tiye hapakeye.

⁵³ Apula: ikila sopoke iyawa Kote koane
suwemi elekiwa E unua wapiya:sela:
sita:nekeye.

Kokolo Kao Tesene Solo
The New Testament in the Kasua language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kasua long Niugini
copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kasua

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

1fcf9769-caef-5efb-8a54-c50b46922376